

Gorenjski Glas

PETEK, 11. OKTOBRA 2019

LETO LXXII, ŠT. 81, CENA 1,85 EUR | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Tleče sekance odstranjevali dva dni

V Kranju je v sredo zagorela velikanska količina sekancev. Kranjski gasilci so jih razkopavali in odvažali ves dan, enako delo pa so včeraj nadaljevali.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gorenjski gasilci so imeli v zadnjih dneh veliko dela. Po podatkih republiške uprave za zaščito in reševanje so samo od ponedeljka do včerajšnjega dopoldneva posredovali devetkrat. Najtežje delo so imeli kranjski poklicni in prostovoljni gasilci v sredo z gašenjem požara velikanskega kupa sekancev na Primskovem v Kranju in v torek s požarom gospodarskega poslopja v Žabnici. Gorenjevaški gasilci pa so skupaj s kolegi iz Škofje Loke v ponedeljek malo pred polnočjo

posredovali zaradi zastrupitve z ogljikovim monoksidom v večstanovanjskem objektu v Gorenji vasi. Po ugotovitvah kriminalistov je do uhajanja nevarnega plina prišlo zaradi nepravilno vgrajene kurilne naprave oziroma kamina.

Večje število kranjskih poklicnih in prostovoljnih gasilcev iz društev Primskovo, Britof, Goriče in Mavčiče je še včeraj izvajalo intervencijo pri Mizarstvu Ovsenik na Jezerski cesti v Kranju, kjer je že v sredo zjutraj zaradi samovžiga zagorel velikanski kup sekancev. Na klic so se odzvali v sredo okoli

sedme ure zjutraj, zahtevno intervencijo, v kateri so morali razkopati in odvoziti po grobi oceni najmanj tri tisoč kubičnih metrov sekancev, pa so končali v večernih urah in jo včeraj zjutraj nadaljevali.

V torek okoli 11. ure pa je v Žabnici zagorelo v gospodarskem poslopju z delovno in kmetijsko mehanizacijo. Zagorelo je, ko je gospodar uporabljal kotno brusilko. Nastala je velika gmotna škoda, po prvih ocenah za okoli 150 tisoč evrov.

O zadnjih požarih na Gorenjskem podrobneje poročamo na 14. strani.

Ogromen kup sekancev pri Mizarstvu Ovsenik na Jezerski cesti v Kranju je zagorel zaradi samovžiga. / Foto: GARS Kranj

Sprejeli kolesarska junaka Komende

Sprejem za Tadeja Pogačarja in Luko Pibernika: njuna domača Komenda na nogah, kolesarja na oder prišla ob zvokih Godbe Komenda, nato pa obujala spomine tudi na Dirko po Španiji.

MAJA BERTONCELJ

Komenda – Številni ljubitelji kolesarstva in športa nasploh so se v torek popoldan zbrali na Hipodromu Komenda in pričakali kolesarja Tadeja Pogačarja in Luko Pibernika. Oba prihajata iz občine Komenda. Pogačar je s Klanca, Pibernik iz Suhadol.

Med govorniki so bili tudi Slavko Poglajen, župan Občine Komenda, Tomaž Grm, predsednik Kolesarske zveze Slovenije, ter Andrej Hauptman in Miha Koncilija, trenerja, ki sta in še vedno spremljata Pogačarja na njegovi izjemno uspešni kolesarski poti.

▶ 11. stran V Komendi so sprejeli Tadeja Pogačarja in Luko Pibernika. Bila sta navdušena. / Foto: Tina Dokl

Zdravstveni dom bodo razširili

Občina Domžale s še petimi občinami soustanoviteljicami zaradi velike prostorske stiske načrtuje gradnjo prizidka k Zdravstvenemu domu Domžale. Projekt, ki zajema tudi garažno hišo, je ocenjen na dobrih devet milijonov evrov.

JASNA PALADIN

Domžale – Zdravstveni dom Domžale, katerega ustanoviteljice so občine Domžale, Mengeš, Trzin, Lukovica in Moravče, se v zadnjih nekaj letih sooča z veliko prostorsko stisko, ki onemogoča

ustrezne delovne pogoje za poslenim, prav tako pa tudi omejuje razvoj samega zavoda. V zadnjih petnajstih letih se je število zaposlenih povečalo za sedemdeset na sedanjih 240, površina prostorov pa je ostala enaka.

▶ 9. stran

Priloga:

jeseniške novice

AKTUALNO

Odslej težje do kreditov

Banka Slovenije bo prihodnji mesec zaostri ukrepe na področju kreditiranja prebivalstva, to je pri najemanju potrošniških in stanovanjskih posojil. V Združenju bank Slovenije menijo, da so ukrepi pretirano omejevalni.

3

GORENJSKA

Projekti so, denarja pa ni

Na direkciji za infrastrukturo so potrdili, da v predlogu proračuna ni denarja za načrtovano nadgradnjo gorenjske železnice. Skupaj z župani si prizadevajo, da bi vlada vendarle zagotovila sredstva za ta več kot stot milijonski projekt.

5

CG+

Ves kraj je njihova učilnica

Med letošnjimi prejemniki najvišjih državnih nagrad na področju šolstva je tudi vodja Podružnične šole Podljubelj Maja Ahačič, ki so ji podelili nagrado za življenjsko delo na področju osnovnega šolstva.

19

CG+

Pr' Psnaku še »ta pravi« krčmarji

Domačija Pr' Psnak v Zgornji Radovni ima skoraj tristoletno tradicijo. Najprej je bila tu samo kmetija, nekaj let pred drugo svetovno vojno so odprli gostilno, ki deluje še danes in jo vodijo generacije družine Lipovec.

20

VREME

Danes in jutri bo pretežno jasno in spet topleje. V nedeljo se bo na zahodu pooblačilo, drugje bo še razmeroma sončno.

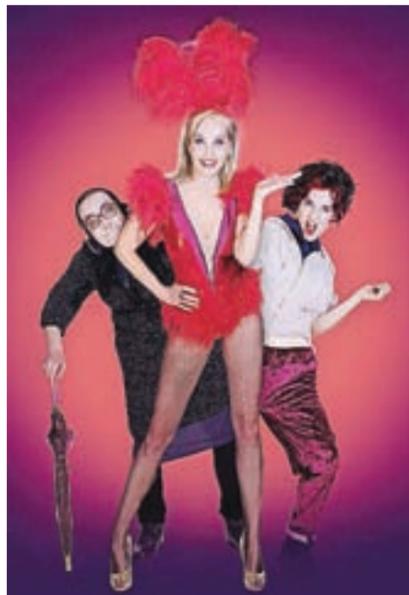
☀️ 3/20 °C

jutri: pretežno jasno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

V Cerkljah glasbeno obarvan začetek gledališke sezone

Z začetkom nove gledališke sezone zavod Smejmo se vabi v Kulturni hram Ignacija Borštnika v Cerkljah, kjer bo v sklopu abonmaja Nasmajmo se od jeseni do spomladi ponovno na sporedu šest gledaliških predstav. Prva bosta na oder stopila dramska igralka Tanja Ribič in glasbenik Goran Rukavina z gledališko-glasbeno komedijo Tako ti je, mala. Do solz

se boste nasmejali Tanjinim imitacijam in iskreni izpovedi, kako je biti poročen z Bosancem in ob tem ostati resen. Za dodatne odmerke smeha bo poskrbel zmedeni glasbenik, ki je bil sicer redni član zasedbe Oliverja Dragojevića, še danes pa na odru spremlja Gibonnija in Sanjo Doležal. Predstava bo na sporedu 24. oktobra ob 20. uri, na voljo je še nekaj vstopnic za izven. Več informacij je na voljo na spletni strani www.smejmo.se in telefonski številki 051 606 220.

Naročniku Gorenjskega glasa podarjamo dve vstopnici za ogled predstave Tako ti je, mala. Nagradno vprašanje: Kakšen je vzdevek režiserja predstave Tako ti je, mala Branka Đurića? Odgovore s svojimi podatki pošljite do petka, 18. oktobra 2019, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticcek@g-glas.si.

Postmodern Jukebox prihaja v Halo Tivoli

Kot napovednik prihajajočih dvajsetih bo razvpiti medčasovni glasbeni kolektiv Postmodern Jukebox v letu 2019 obkrožil svet v sklopu turneje Welcome to the Twenties 2.0. (Dobrodošli v dvajseta 2.0). Koncert si lahko ogledate v ljubljanski Hali Tivoli v nedeljo, 10. novembra, ob 20. uri. Turneja želi pripraviti svet na novo desetletje, za katero kreativni direktor Scott Bradlee upa, da bo povrnilo slog in mojstrstvo ustvarjanja, značilna za glasbo preteklih generacij. Izvajajo največje svetovne hite, od klasične glasbe do roka in popa, kot so Creep (Radiohead), All About That Base (Meghan Trainor), Bad Romance (Lady Gaga), Oops... I did it Again (Britney Spears), Umbrella (Rihanna), My Heart Will Go On (Celine Dion), You Give Love A Bad Name (Bon Jovi), Nothing Else Matters (Metallica), Last Christmas (Wham!), in drugi. Pripravite se na najbolj senzacionalno zabavo v slogu dvajsetih po Velikem Gatsbyju.

Naročniku Gorenjskega glasa bomo podarili dve vstopnici, če boste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje: Naštejte tri svetovne hite, ki jih izvaja skupina Postmodern Jukebox. Odgovore s svojimi podatki pošljite do petka, 18. oktobra 2019, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticcek@g-glas.si.

Pogodba, ki je ločila Slovence

V Celovcu je bila konec preteklega tedna konferenca ob stoti obletnici podpisa pogodbe iz St. Germaina, ki je del slovenskega telesa dodelila Avstriji.

JOŽE KOŠNJEK

Celovec – Mohorjeva iz Celovca je konec preteklega tedna z dvodnevno znanstveno in politično konferenco ter pohodom v kraje ob meji med Avstrijo in Republiko Slovenijo v okviru projekta »Gemeinsam 2020 Skupno« izostrila pogled na zapuščino mirovne konference 10. septembra leta 1919 v Saint Germainu v pariškem predmestju. Ta konferenca pred stotimi leti namreč ni le pokopala nekdanje velike in vplivne avstro-ogrske monarhije in vrisala na evropski zemljevid nove države, ampak je ustvarila novo kategorijo v evropski stvarnosti: narodne manjšine. Deli posameznih narodov so bili razdeljeni na dve ali celo več držav. Tudi slovenskega, ki je ostal za mejami nove Avstrije, Italije in Madžarske.

Na konferenci so sodelovali tudi dijakinje in dijaki Slovenske gimnazije iz Celovca, Dvojezične trgovske akademije iz Celovca, Zasebne gimnazije iz St. Paula v Labotski dolini in Gimnazije iz Raven na Koroškem. V pozdravnih besedah so mladi poudarjali pomen vzgoje za mir in strpnost ter voditeljem polagali na srce, naj spoštujejo določila pogodbe, podpisane pred sto

Organizatorji konference in gostje: avstrijska veleposlanica v Ljubljani mag. Sigrid Berka (druga z leve), koroški deželni glavar dr. Peter Kaiser (v sredini), slovenska veleposlanica v Avstriji mag. Ksenija Škrilec in minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Peter J. Česnik (prvi in druga z desne)

leti. Sami se zavedajo svoje odgovornosti za ohranitev maternega jezika in kulture, slovenska politika na Koroškem pa naj se združi v en glas, ki bo sposoben odgovoriti na izzive.

Vse rešitve z mirovnih konferenc po prvi svetovni vojni – senžermenska je bila ena od njih in je zadevala zapuščino poražene habsburške monarhije – niso bile dobre, so povedali v Celovcu. Madžarska na primer pogodbe, ki zadeva njo in ji je vzela precej ozemlja, ne priznava in ima dan nje-nega sprejetja za žalni dan.

Nekateri konflikti so ostali in so bili tudi med vzroki za začetek druge, še strašnejše svetovne vojne.

Slovence je pogodba iz St. Germaina razdelila in lep del narodovega telesa potisnila v stalni boj za preživetje. Ta traja še danes, sto let po njej. Položaj slovenske manjšine na Koroškem še zdaleč ni primerljiv s položajem nemške oziroma avstrijske manjšine na Južnem Tirolskem, kjer sta njena beseda in njen vpliv odločilna in kjer je Republika Avstrija ponosna, da ji je uspela z internacionalizacijo popolna

zaščita svoje manjšine. Slovenska veleposlanica na Dunaju mag. Ksenija Škrilec je v svojem nagovoru na konferenci poudarila, da je na Koroškem treba dati prostor obema jezicoma in da manjšine ne smemo jemati kot nekaj šibkejšega. Ob tem pa je poudarila, da mora Slovenija tudi izboljšati pogoje za delovanje nemško govoreče manjšine v Sloveniji. Avstrijska veleposlanica v Ljubljani mag. Sigrid Berka pa je poudarila, da bi bila marsikatera manjšina v Evropi vesela takšne zaščite, kakršno ima Slovenska v Avstriji.

Direktor začasno Miran Rems

Svet zavoda Splošne bolnišnice Jesenice je v torek za vršilca dolžnosti direktorja imenoval Mirana Remsa.

MARJANA AHAČIČ

Jesenice – Svet zavoda Splošne bolnišnice Jesenice je v torek kirurga prim. Mirana Remsa, vodjo oddelka splošne in abdominalne kirurgije v bolnišnici, imenoval za vršilca dolžnosti direktorja. Rems bo delo direktorja opravljal do pridobitve soglasja vlade k imenovanju Tomaža Glažarja za novega direktorja bolnišnice oziroma najdlje za doba enega leta, so sporočili iz bolnišnice.

Svet jeseniške bolnišnice je na prejšnji seji 2. oktobra, potem ko je vlada v sedemčlanskem organu zamenjala tri predstavnike ustanovitelja, za novega direktorja izbral nekdanjega generalnega direktorja direktorata za zdravstveno ekonomiko na ministrstvu za zdravje Glažarja, njegov izbor pa

Miran Rems, novi vršilec dolžnosti direktorja Splošne bolnišnice Jesenice / Foto: Gorazd Kavčič

bi morala potrditi še vlada. Dokler ga ne bo, bo bolnišnico, ki jo je od odhoda prejšnjega direktorja Janeza Poklukarja na mesto direktorja UKC Ljubljana kot vršilka dolžnosti vodila dosedanja strokovna direktorica bolnišnice Anja Jovanovič Kunstelj, prav tako

kot vršilec dolžnosti vodil primarij Rems.

Jovanovič Kunstljeva je bolnišnico vodila od avgusta letos, na razpis za novega direktorja bolnišnice pa se ni prijavila; zdaj bo, kot so pojasnili v bolnišnici, znova v polnem obsegu opravljala funkcijo strokovne direktorice.

Na vladi o poteku sanacije v bolnišnicah

Ljubljana – Vlada je decembra 2017 uvedla sanacijo v 15 bolnišnicah in za to namenila določena sredstva, na nedavni seji se je seznanila s potekom sanacije. Ključni cilj je ekonomsko vzdržno in samostojno delovanje bolnišnic. Poročilo bolnišnic se nanaša na prvo polovico letošnjega leta, do konca avgusta sta ostali nepotrjeni še dve novelaciji sanacijskih programov, ki sta v postopku operativnega usklajevanja; v Splošni bolnišnici dr. Franca Derganca Nova Gorica in Bolnišnici za ginekologijo in porodništvo Kranj. Za letos so v novelacijah sanacijskih programov predvideni skupni finančni učinki izvajanja ukrepov v višini skoraj 44 milijonov evrov, kar je dvakrat toliko, kot je bilo predvideno v prvotnih vladnih sanacijskih programih iz leta 2018. Na Gorenjskem se je sanacija že zaključila v Splošni bolnišnici Jesenice, v Bolnišnici za ginekologijo in porodništvo Kranj naj bi se leta 2021.

Darilo

izzrebanemu naročniku časopisa

Gorenjski Glas

Knjigo prejme JANEZ GRADIŠAR iz Dupelj.

Odslej težje do kreditov

Banka Slovenije bo prihodnji mesec zaostri ukrepe na področju kreditiranja prebivalstva.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Slovenci imamo za 2,9 milijarde evrov potrošniških kreditov. Vrednost povprečnega kredita znaša osem tisoč evrov in se je v zadnjih štirih letih povišala za dva tisoč evrov. Rast kreditov še vedno presega deset odstotkov, na Banki Slovenije pa opazajo predvsem odstopanja od priporočil na področjih razmerja med stroškom dolga glede na prihodek kreditjemalca, podaljšuje pa se tudi povprečna ročnost odplačevanja potrošniških kreditov, ki v nekaterih primerih presega celo 12 let.

Na Banki Slovenije, kjer so sicer že septembra 2016 banke in prebivalstvo opozorili na vzdrževanje zmerne rasti kreditov, so zato priporočila preoblikovali v zavezujoče ukrepe. Spremembe, ki sta jih na sredini novinarski konferenci predstavila namestnik guvernerja Banke Slovenije Primož Dolenc in direktor oddelka Finančna stabilnost in makrobonitetna politika Tomaž Košak, se nanašajo tudi na stanovanjske kredite, a največ novosti je na področju potrošniškega kreditiranja.

Razmerje med letnim stroškom servisiranega dolga in letnim neto dohodkom kreditjemalca tako odslej

Namestnik guvernerja Banke Slovenije Primož Dolenc

ne bo smelo preseči petdeset odstotkov za kreditjemalce z dohodkom, nižjim od dvakratnika bruto minimalne plače ter 67 odstotkov za tisti del kreditjemalčevega dohodka, ki presega omejen prag. Kreditjemalcu mora po plačilu mesečne anuitete dolga ostati vsaj znesek v višini neto minimalne plače; če ima vzdrževane družinske člane, pa je ta znesek še ustrezno višji. Prav tako so na Banki Slovenije omejili tudi ročnost pri potrošniških kreditih, ki ne sme preseči sedem let.

Kot pravijo na Banki Slovenije, je ukrep pragmatičen in racionalen ter predvsem namenjen zagotavljanju zdrave

kreditne rasti in omejevanju prekomernega kreditiranja.

Na vprašanje, ali bo imel ukrep učinek na zasebno potrošnjo prebivalcev, pa Dolenc odgovarja: »Empiričnih izračunov na to temo nimamo, lahko pa podamo strokovno mnenje, da je samo del potrošnje financiran s potrošniškimi posojili. Vemo, da je potrošnja eden od glavnih razlogov za visoko gospodarsko rast. Hkrati pa si želimo, da ne bi imeli podobne situacije kot pred zadnjo finančno krizo, ko je bila pretirana potrošnja v določenih segmentih tudi vzrok za kasnejše težave.« Dolenc dodaj še, da se zavedajo prednosti in

slabosti, ki jih bo imel ukrep na poslovanje bank, a pričakujejo, da bodo učinki na dolgi rok pozitivni.

Na ukrep pa so se kritično odzvali v Združenju bank Slovenije, kjer menijo, da je pretirano omejevalen in, kot poudarjajo, velikega delu slovenskih gospodinjstev praktično onemogoča ali vsaj radikalno omejuje dostop do najetja kreditov. Ker se nanaša zgolj na banke in hranilnice, pa »ravno najšibkejši sloj prebivalstva spodbuja k zadolževanju izven striktno reguliranega in nadzorovanega bančnega sistema s potencialno izjemno problematičnimi posledicami za cenovne pogoje tovrstnih posojil ter načine izterjevanja v primeru neplačevanja«.

Na Banki Slovenije pravijo, da podobne ukrepe, sicer bolj na stanovanjskih kot pa potrošniških kreditih, prakticirajo v 13 državah evroobmočja, medtem ko na združenju bank pojasnjujejo, da primerljive ukrepe izvajajo le v treh članicah Evropske unije.

Kot še dodajajo v Združenju bank, Slovenci spadamo med najmanj zadolžene prebivalce v Evropi, imamo visoke rasti prihrankov, tudi med zadnjo finančno krizo pa smo ohranili nizko pojavnost neplačil prebivalstva.

k

KOMENTAR
MATEJA RANT

Na ramenih otrok

Pred časom so na podnebnem vrhu OZN odmevale besede mlade aktivistke Grete Thunberg, ki je uperila prst v svetovne politike in jih obtožila, da so s svojimi praznimi besedami ukradli njene sanje in otroštvo. Namesto da bi sedela v šoli, se mora ukvarjati z reševanjem planeta, ker rezervnega, ko bomo tega povsem izčrpali, pač nimamo. Odgovornost za to, v kakšnem svetu bomo živeli, smo tako preložili na ramena otrok. Oni so namreč tisti, ki bodo prisiljeni prenašati posledice našega dosedanjega delovanja in hlastanja po nenehni rasti, čeprav je že nekaj časa jasno, da okolje tega ne bo zdržalo.

A večina si še vedno zatiska oči pred podnebnimi spremembami in jih ne dojema kot groznje. Ker jih (še) ne občutimo na lastni koži, ne verjamemo, da bodo vplivale tudi na naša življenja. A nekateri deli sveta so že prizadeti zaradi sprememb podnebja, ki jih povzročajo človek. Na žalost so to predvsem države v razvoju, čeprav so vzrok za podnebne spremembe večinoma dejavnosti razvitih držav, ki v zrak spuščajo velike količine toplogrednih plinov, ki že vplivajo na spremembe podnebja. Temperature naraščajo, padavinski vzorci se spreminjajo, talijo se ledeniki in sneg, dviguje se gladina morja, opozarjajo na Evropski agenciji za okolje. Še lažje si lahko posledice človekove dejavnosti na okolje predstavljamo, če jih

izrazimo v številkah, ki jih ponavlja tudi Greta Thunberg – vsak dan izumre do dvesto vrst živali in rastlin, vsako minuto izgubimo za trideset nogometnih igrišč tropskih gozdov.

In zato ne glede na to, ali se z načinom, na katerega Greta in z njo tisoči bolj ali manj mladih po vsem svetu opozarjajo na nujnost ukrepanja pri blaženju podnebnih sprememb, strinjamo ali ne, ji lahko vsaj priznamo, da opozarja na prave probleme. Časi, ko smo se tolažili, da smo prijazni do okolja, če ločujemo odpadke, so že davno mimo, poleg sistemskih ukrepov na ravni držav bodo potrebne tudi korenite spremembe pri vsakdanjih navadah – od tega, kje, kaj in kako kupujemo, do tega, kako načrtujemo svoje poti in podobno. A po svoje razumem tiste, ki skoraj vsak dan usmerjajo svoj gnev v Greto, ker neki razvajen »pamž« jim pa že ne bo solil pameti, pa čeprav njene besede temeljijo na ugotovitvah strokovnjakov, ki na to opozarjajo že precej dlje kot ona. Lažje je namreč živeti v udobju nevednosti in zanikanja, ker potem nam ni treba storiti nič. To, da tudi sami kaj storimo proti podnebnim spremembam, pa od nas zahteva tudi odpoved določeni meri udobja, ki smo ga vajeni. Predvsem pa to od nas zahteva, da smo zadovoljni tudi z malim – avtom, hišo in ne nazadnje porcijo na krožniku. V današnjem potrošniškem svetu je to mogoče še najtežje ...

Na pošto je treba pohiteti

Ta mesec so delovni čas skrajšali še dodatnim sedmim poštnim poslovalnicam na Gorenjskem.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Pošta Slovenija poleg ukinjanja poslovalnic oz. njihovega preoblikovanja v pogodbene ali celo pismo-noše pošte že nekaj časa tudi skrajšuje delovni čas rednih poslovalnic. Z oktobrom so tako na Gorenjskem delovni čas skrajšali še na sedmih dodatnih poslovalnicah. Te so tako kot že večina poslovalnic odprte samo še do 18. ure (doslej do 19. ure), uro dlje pa po naših podatkih obratuje le še peščica največjih poslovalnic na Gorenjskem – v Kranju, Radovljici, Škofji Loki in na Jesenicah ter tudi na turističnem Bledu.

Tudi skrajševanje delovnih časov svojih poslovalnic na Pošti Slovenije utemeljujejo z racionalizacijo. »V skladu z racionalizacijo

delovnih časov pošt smo na podlagi analize prometa in ob upoštevanju relevantnih dejavnikov, kot so organizacijska oblika, velikost pošte, glede na specifične funkcije, ki jih opravlja, ter števila gospodinjstev, ki jih pokriva, določili trenutni delovni čas ter ga poenotili z delovnim časom primerljivih pošt po Sloveniji,« so pojasnili.

V družbi so znova poudarili, da se z optimizacijo in racionalizacijo prilagajajo spremenjenim okoliščinam poslovanja. Zaradi povečanja obsega elektronske komunikacije in sodobnih tehnologij, ki bistveno spreminjajo uporabniške navade potrošnikov, se namreč Pošta Slovenije tako kot drugi poštni operaterji v Evropski uniji sooča z velikimi strukturnimi spremembami na trgu poštnih storitev. »Pri

storitvah, ki jih uporabniki tradicionalno v največjem obsegu opravijo na poštnih okencih, se je v Pošti Slovenije samo v zadnjih štirih letih obseg poštnih in drugih storitev prepolovil, pri plačilnih storitvah pa beležimo že 63-odstotni upad,« so razložili.

Sočasno z optimizacijo poštne mreže pa v Pošti Slovenije vzpostavljajo sodobne oblike točk za sprejem in izročanje pošiljk, »in sicer bo mrežo Pošte Slovenije konec leta 2023 po vzoru tujih pošt oblikovala kombinacija naših lastnih poslovalnic, pogodbenih poslovalnic, paketomatov, avtomatiziranih enot PS 24/7 in alternativnih kontaktnih točk (kot so npr. bencinski servisi), ki bodo omogočale široko dostopnost do naših storitev«, so še napovedali.

Že peta vojaška vaja Zvezda Triglava

Bohinjska Bela – Minulo nedeljo se je v Vojašnici Boštjana Kekca na Bohinjski Beli začela mednarodna vaja Zvezda Triglava 2019, ki jo že peto leto zapored organizirajo pripadniki 132. gorskega polka 1. brigade Slovenske vojske. Na vaji, ki bo potekala do 18. oktobra v okolici Bohinjske Bele, na vadišču in strelišču Mačkovec ter Soriški planini, sodeluje okoli 260 pripadnikov vojsk iz Slovenije, Velike Britanije in ZDA. Namen skupnega usposabljanja je predvsem izmenjava znanja o gorskem bojevanju, krepitev partnerstva ter povečevanje povezanosti med sodelujočimi enotami Slovenske vojske in oboroženimi silami partnerskih držav.

Gobarji pripravljajo razstavo gob

Kranj – Gobarsko društvo Kranj vabi na ogled razstavo gob jutri, v soboto, v Mercator center Primskovo. Razstava bo odprta v času delovnika trgovskega centra.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertalancelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir; stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Cilj je stabilnejše financiranje parka

V okviru celodnevne obiske v Triglavskem narodnem parku (TNP) se je predsednik državnega zbora Dejan Židan seznanil z izzivi in težavami, s katerimi se srečujejo župani, naravovarstveniki ter športni in turistični delavci na tem območju.

MATEJA RANT

Rudno polje – Predsedniku državnega zbora Dejanu Židanu so ob njegovem obisku predstavili izzive, s katerimi se srečujejo na področju ohranjanja narave in biotske raznovrstnosti, turizma ter gospodarskega razvoja v TNP. Ob tem so ga tudi seznanili, pri katerih stvareh pričakujejo pomoč države. Na Pokljuki se je v družbi direktorja javnega zavoda TNP Janeza Rakarja ter županov občin Bohinj in Gorje Jožeta Sodje in Petra Torkarja odpravil na pohod od Rudnega polja preko Miščovca do Plesišča in smučišča Viševnik, ob čemer so mu predstavili kohezijski projekt Vrh Julijcev za izboljšanje stanja vrst in habitatih tipov v Triglavskem narodnem parku. Sodelavci zavoda TNP in Zavoda za gozdove Slovenije so Židana seznanili s posebnostmi območja z vidikov varstva narave, kulturne krajine, gozdarstva, upravljanja s prostoživečimi živalmi in obiskovanja.

Židanu so ob njegovem obisku v TNP predstavili naloge, ki jih izvajajo, pa tudi naloge, ki bi jih morali izvajati, a se iz različnih razlogov izvajajo le v omejenem obsegu, je razložil Janez Rakar. »Predstavili smo mu tudi svoje sodelovanje z ostalimi deležniki, zlasti lokalnimi skupnostmi,« je še dejal Rakar. Židan je ob tem zado-

Sodelavci zavoda TNP in Zavoda za gozdove Slovenije so Židana seznanili s posebnostmi območja z vidikov varstva narave, kulturne krajine, gozdarstva, upravljanja s prostoživečimi živalmi in obiskovanja.

voljstvom ugotavljal, da se je financiranje javnega zavoda TNP z rebalansom proračuna nekoliko izboljšalo. »A težava je, da se rebalans sprejema sredi leta in je potem denar, ki je na voljo, težko najbolj racionalno investirati v konkretno delovanje.« Tačas se po njegovih besedah začne razprava o proračunskih

Na pohodu na Pokljuki (od leve proti desni): Jože Sodja, Dejan Židan, Janez Rakar in Peter Torkar

dokumentih za leti 2020 in 2021, pri čemer je cilj tudi stabilnejše financiranje javnega zavoda. »Kot velik podpornik sonaravnega razvoja, ki se ne more kazati samo v besedah, ampak tudi v podpori, se bom maksimalno potrudil, da naredimo korak naprej,« je še obljubil Židan. Jože Sodja, župan Občine

Bohinj, ki ima največ prebivalcev v parku, upa, da se bo vendarle odprl zakon o TNP in se bodo v zakonu popravile »zadeve, ki so krivične oziroma niso dobre, in to ne le za občine, temveč tudi za zavod TNP«. Po njegovih besedah imajo največje težave pri finančah, čeprav se tudi to počasi izboljšuje. Njihova

velika želja je, da se končno začne uresničevati 11. člen zakona, ki parkovnim občinam obljublja državne spodbude in sofinanciranje določenih naložb. »Imam informacije, da naj bi se tudi to začelo izvajati. Upam, da so informacije točne in da se bomo približali tej osnovni obljubi, čeprav višina

sredstev še ni znana.« Ob tem je spomnil, da so imeli že dvakrat možnost prejeti tudi sredstva zavoda TNP za razvoj trajnostne mobilnosti. »To je prvi pozitiven znak in začetek sodelovanja, kakršno bi moralo biti,« je poudaril Sodja in dodal, da je park zelo lep in ga ne smemo spreminjati, prav pa je, da se dogovorimo, kako olajšati življenje tudi tistim, ki v njem živijo.

Po vrnitvi na Rudno polje si je Židan ogledal tamkajšnji biatlon center, nato pa so se čez Vršič odpravili na primorsko stran. Ob tem so mu predstavili prometno problematiko na cesti čez prelaz Vršič in letošnje ukrepe za umirjanje prometa v poletnih mesecih na Mangartski cesti, v Ukancu in dolini Vrata, ki so jih izvedli zavod TNP in parkovne lokalne skupnosti. V nadaljevanju si je ogledal še del Soške poti od Kugyjevega spomenika do Mlinarice s predstavivijo posebnosti narodnega parka v Trenti in zaključil obisk v Informacijskem središču Triglavskega narodnega parka Dom Trenta.

Števec šteje vozila v Vrata

SUZANA P. KOVAČIČ

Mojstrana – V okviru projekta umirjanja prometa v dolino Vrata so na začetnem delu od Mojstrane do zadnjih hiš pri vhodu v dolino pripravili nekaj ukrepov za mirujoči promet. Kranjskogorski podžupan Bogdan Janša je pojasnil: »Pri prihodu iz doline proti naselju Mojstrana in odcepu za "Fabrko" je nameščen prikazovalnik hitrosti, za obveščanje o stanju in količini prometa v dolini pa je nameščen števec vozil.

Števec je pri zadnji hiši, pred vhodom v dolino Vrata. Namen števca je po eni strani opozarjanje na dejansko število vozil, ki dnevno vstopijo v dolino, po drugi strani pa gre za ozaveščanje obiskovalcev o čezmerni uporabi motornih vozil za dostop v dolino in za razmislek, da v prihodnje v dolino vstopajo peš, s kolesom, e-vozili ali javnim prevozom, na kar opozarja tudi tabla na nasprotni strani, ob izhodu iz doline. Vsi, ki sodelujemo pri projektu za trajnostno rešitev umirjanja

prometa v Vrata, se zavedamo, da je to majhen korak h končnemu cilju, pa vendar pomemben, saj ljudje številkam, ki jih slišijo iz medijev, ne verjamejo povsem, dokler jih tudi sami občutijo "v živo". Kljub zaključku vrhunca poletne sezone je bil obisk tudi ob koncih tednov v septembru velik, od 16. do 23. septembra je v dolino vstopilo nekaj manj kot 2400 vozil. Novost je tudi informacijska tabla v Mojstrani, na kateri je predstavljen celoten projekt umirjanja prometa v Vrata.

Odkrili spominsko ploščo dr. Zmagu Šmitku

V sredo so na hiši, kjer je živel in ustvarjal priznani slovenski etnolog, antropolog in humanist dr. Zmagu Šmitku, zaslužni profesor univerze v Ljubljani, odkrili spominsko ploščo.

MARJANA AHAČIČ

Kropa – Leta 1949 v Kropi rojeni Šmitku je bil mnogo let redni profesor na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani, stroka pa ga uvršča med med najvidnejše slovenske raziskovalce s področja primerjalne religiozologije in antropologije. Temeljna področja njegovega raziskovanja so bila zgodovina slovenske etnologije in kulturne antropologije, religija, primerjalna mitologija, kultura Slovencev in Slovanov ter stiki Slovencev z neevropskimi kulturami, predvsem s kulturo Azije. »Bil je človek, ki je imel morda enega najširših obzorij, kar poznam ljudi pri nas,« je o dr. Šmitku spregovoril njegov kolega in prijatelj blejski župan Janez Fajfar. »Našo preteklost, tudi tisto pozabljeno, je znal oživiti in postaviti

Spominsko ploščo na hiši, kjer je živel dr. Zmagu Šmitku, je v sredo odkril radovljiški župan Ciril Globočnik.

ob rob ne le bližnjim kulturam, ampak kulturam vsega sveta, še posebno azijskega dela, od koder kot indoevropejci menda izhajamo.

Njegova dela so izjemna in velika škoda je, da se je poslovil prezgodaj,« je o septembra lani preminulemu dr. Šmitku povedal Fajfar.

PREDSTAVA ZA VSAKO PRILIKO

LADO BIZOVIČAR GAŠPER KONEC/JURE GODLER REŽIJA: JURE KARAS

17.10. OB 20.00
GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA JESENICE

PRODAJA VSTOPNIC: EVENTIM.SI

sitateater www.sitateater.si 040 123 512

Projekti so, denarja pa ni

Na direkciji za infrastrukturo so potrdili, da v predlogu proračuna ni denarja za načrtovano nadgradnjo gorenjske železnice. Skupaj z župani si prizadevajo, da bi vlada vendarle zagotovila sredstva za ta več kot stomilijonski projekt.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Tudi na Direkciji RS za infrastrukturo so potrdili, da v predlogu proračuna za prihodnji dve leti ni denarja za načrtovano nadgradnjo gorenjske železniške proge, čeprav je bilo za pripravo dokumentacije za projekt že namenjenih precej sredstev. Direkcija je tako že financirala izdelavo izvedbenih načrtov za nadgradnjo glavne železniške proge na odsekih Kranj–Lesce-Bled in Lesce-Bled–Jesenice ter progovno kabliranje. Gre za investicijo, ki je na podlagi projektantske ocene brez davka na dodano vrednost ocenjena na 120 milijonov evrov. Veliko denarja so v projekte, ki se navezujejo na obnovo železniške proge, že vložile tudi občine.

Alenko Bratušek so zato s pismom pozvali, naj vendarle zagotovita sredstva za projekt, v katerega je že bilo vloženo precej občinskega in državnega denarja.

»Na direkciji za infrastrukturo so nam zagotovili, da so naredili prav vse, da gre projekt v izvedbo, a politika 150 milijonov evrov sredstev žal ne vključuje v proračun. Neizpodbitno torej je, da se bo obnavljal železniški predor skozi Karavanke; župani pa si še vedno prizadevamo, da bi tiste, ki o tem odločajo, prepričali, naj vendarle še enkrat razmislijo o projektu,« je trenutno stanje komentiral radovljiški župan Ciril Globočnik. »Predvsem zato, ker bo progga zaradi obnove predora vsaj delno zaprta, kar predstavlja idealno priložnost za delo tako na sami gorenjski

Če želijo pravočasno, torej do zapore proge, pridobiti izvajalca, bo treba odločitev o zagotovitvi sredstev sprejeti še ta mesec, ko je zadnji rok za objavo razpisa za izvedbo del. Pogodbo je namreč zaradi zagotovitve materialov treba podpisati vsaj štiri do šest mesecev pred začetkom zapore.

Trenutno je državni denar tako predviden le za obnovo železniškega predora Karavanke; ta naj bi se po predhodnih načrtih izvajala sočasno z nadgradnjo gorenjske železniške proge, zaradi obnove pa je predvidena in z avstrijskimi železnicami že usklajena polletna zapore prometa od izvozne kretnice na postaji Jesenice proti Avstriji, so pojasnili na DRSI.

Odločitev, da se ne nameeni denar tudi za obnovo in nadgradnjo gorenjske železniške proge, je negativno presenetila župane občin ob železniški proggi, ki so načrtovali sočasno urejanje najbolj problematičnih prehodov ceste čez proggo. Predsednika vlade Marjana Šarca in ministrico za infrastrukturo

progi kot na spremljajočih občinskih projektih.«

Tudi na DRSI so zagotovili, da skupaj z ministrstvom za infrastrukturo izvajajo vse potrebne ukrepe za zagotovitev sredstev za nadgradnjo odseka železniške proge med Kranjem in Jesenicami v obdobju zapore proge med letoma 2020 in 2021. Če želijo pravočasno, torej do zapore proge, pridobiti izvajalca, bo treba odločitev o zagotovitvi sredstev sprejeti še ta mesec, ko je zadnji rok za objavo razpisa za izvedbo del. Pogodbo je namreč treba podpisati vsaj štiri do šest mesecev pred začetkom zapore zaradi dobavnih rokov materialov, to je tirnic in pragov, so opozorili na direkciji.

Delavnica o varnosti in zdravju pri delu

Tržič – Republiški inšpektorat za delo bo v prostorih Občine Tržič v torek, 15. oktobra, od 11. do 14. ure organiziral brezplačno delavnico za delodajalce v zvezi s problematiko preventivnih zdravstvenih pregledov in izjavo o varnosti z oceno tveganja (njena vsebina in izdelava). Podrobneje bodo obravnavane teme: racionalizacija stroškov za varnost in zdravje pri delu, seznanitev z aktualnimi vsebinami v zakonodaji, učinkovito sodelovanje s strokovnimi delavci za VZD in učinkovito sodelovanje z izvajalci medicine dela. Za udeležbo na brezplačni delavnici se lahko prijavite po elektronski pošti na projekt. irsd@gov.si ali telefonsko številko 01 320 53 87.

Na zemljevidu pametnih mest

V Mestni knjižnici Kranj je potekal Forum pametnih rešitev, ki ga je organizirala Mestna občina Kranj.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – Mestna občina Kranj si je v Strategiji trajnostnega razvoja do leta 2030 zastavila cilj, da bo postala mesto priložnosti. Kranj postaja trajnostno naravnano in napredno središče Gorenjske, na občini pa so si kot eno izmed prioritet zadali, da bo Kranj še inovativno mesto, naklonjeno novim tehnologijam in spodbujanju mladih talentov. Kranj želijo postaviti na zemljevid pametnih mest ter skupnosti, ki bo prijazno za bivanje prebivalcem in obiskovalcem. Ta cilj želijo doseči z uporabo tehničnih inovacij, novimi socialnimi modeli, vključitvijo pametnega upravljanja naravnih virov in resnično vključenostjo prebivalcev v javne politike. Na MOK se zavedajo, da pametno mesto in skupnost temeljita na soodvisnosti okolja, infrastrukture in družbe, ki se z uporabo digitalnih tehnologij dopolnjujejo in dosegajo večjo učinkovitost, zmanjšujejo stroške in rabo virov ter se aktivno odzivajo na potrebe prebivalcev.

Namen foruma je bil na enem mestu zbrati sodobne rešitve, ki jih ponujajo podjetja, in se seznaniti z njimi, predvsem s ciljem, da s »pametnimi«

Strokovnjaki iz akademskih sfer ter predstavniki javne uprave in podjetij so na okrogli mizi razpravljali o izzivih pametnih mest. / Foto: Gorazd Kavčič

produkti izboljšajo in olajšajo kakovost bivanja občanov in obiskovalcev mestne občine Kranj. Prav iskarnju najboljših rešitev, predvsem na tematskih področjih e-upravljanja in e-demokracije, urbane trajnostne mobilnosti, varne družbe, eZdravja, eOkolja in eEnergetike, je bil namenjen program foruma, na katerem so se predstavila mednarodna in slovenska podjetja, ki igrajo pomembno vlogo na področju pametnih mest in pametnih skupnosti, med njimi so bila tudi številna podjetja s sedežem na Gorenjskem. Podjetja so predstavila svoje produkte, storitve, konkretne rešitve,

dobre prakse in prihajajoče trende na področju pametnih mest in skupnosti, od pametnih mestnih kartic, pametne infrastrukture do parkirišč, razsvetljave, prometa, spremljanja kakovosti zraka, hrupa in podobno, pametnih ključavnic, aplikacij za občane, rešitev v zdravstvu in drugih.

Po predstavitev podjetij je kot osrednji del potekala tudi okrogla miza z naslovom Priložnosti pametnih mest in pametnih skupnosti, na kateri so kranjski župan Matjaž Rakovec, nekdanji minister za javno upravo in odgovoren za digitalizacijo državne uprave ter informacijsko družbo Boris

Koprivnikar, Emilija Stojmenova Duh z ljubljanske Fakultete za elektrotehniko, Milena Černilogar Radež z Direktorata za trajnostno mobilnost in prometno politiko, direktor 3fs Andraž Logar, povezoval pa je direktor mestne uprave Bor Rozman, razpravljali, kaj na področju pametnih mest lahko pričakujemo v prihodnje. Rakovec je izrazil optimizem, da bo Kranj mesto z lepo ohranjenim okoljem, podjetniško miselnostjo in tradicijo med vodilnimi na področju uveljavljanja pridobitev digitalne družbe z enim samim ciljem, da koristijo vsem uporabnikom na najbolj dostopen in nezapleten način.

Čisto je lepo. **Komunalna Kranj**

Akcija zbiranja nevarnih odpadkov iz gospodinjstev 2019

Območje	Datum in ura	Kraj zbiranja
MESTNA OBČINA KRANJ		
KS Primskovo	ponedeljek, 14. 10., od 13. do 16. ure	pred Zadržnim domom na Jezerski cesti
KS Vodovodni stolp	ponedeljek, 14. 10., od 16.15 do 19. ure	OŠ Simona Jenka
KS Planina	torek, 15. 10., od 10. do 13. ure	na parkirišču pri Športni dvorani Planina
KS Zlato polje	torek, 15. 10., od 13.15 do 16. ure	pri trgovini Mercator na Kidričevi cesti
KS Kokrica	torek, 15. 10., od 16.15 do 19. ure	na parkirišču pred domom krajanov Kokrica
KS Žabnica	sreda, 16. 10., od 10. do 13. ure	na parkirišču ob rokometnem igrišču
KS Bitnje	sreda, 16. 10., od 13.15 do 16. ure	parkirišče pri naslovu Srednje Bitnje 128 (Marjan Hafnar, avtoprevoznitvo)
KS Stražišče	sreda, 16. 10., od 16.15 do 19. ure	Škofjeloška cesta v križišču z Delavsko cesto
KS Besnica	četrtrek, 17. 10., od 10. do 13. ure	na prostoru pri gostilni in pošti
KS Struževo	četrtrek, 17. 10., od 13.15 do 16. ure	pod mostom nasproti ekološkega otoka
KS Mavčiče	četrtrek, 17. 10., od 16.15 do 19. ure	na parkirišču pred pokopališčem Mavčiče
KS Čirče	petek, 18. 10., od 10. do 13. ure	na parkirišču pri nogometnem igrišču
KS Britof	petek, 18. 10., od 13.15 do 16. ure	na parkirišču ob nogometnem igrišču
KS Predoslje	petek, 18. 10., od 16.15 do 19. ure	na parkirišču pri osnovni šoli
KS Golnik	ponedeljek, 21. 10., od 10. do 13. ure	na parkirišču poleg gasilskega doma
KS Goriče	ponedeljek, 21. 10., od 13.15 do 16. ure	na parkirišču ob telovadnici osnovne šole
KS Trstenik	ponedeljek, 21. 10., od 16.15 do 19. ure	Trstenik pri trgovini
OBČINA NAKLO		
	torek, 22. 10., od 13. do 18. ure	v zbirnem centru Naklo
OBČINA ŠENČUR		
	sreda, 23. 10., od 12. do 15. ure	na parkirišču pri kulturnem domu Visoko
	sreda, 23. 10., od 15.30. do 18.30.	na parkirišču za gasilskim domom v Voklem
OBČINA PREDDVOR		
	četrtrek, 24. 10., od 13. do 18. ure	na parkirišču pri Jelovici
OBČINA JEZERSKO		
	petek, 25. 10., od 13. do 18. ure	v zbirnem centru Remont

V akciji zbiranja nevarnih odpadkov se ne zbirajo odsluženi hladilniki, televizije, štedilniki, računalniki, jih pa lahko pripeljete v zbirne centre. Ravno tako se v akciji ne zbirajo gradbeni odpadki, ki vsebujejo azbest, saj jih sprejema pooblaščen prevzemnik.

www.komunalna-kranj.si, 04 28 11 300, brezplačna številka 080 35 55

Spominska slovesnost v Sidražu

Sidraž – V soboto, 5. oktobra, je bila pri spominskem obeležju Pri Dobovškovi, po domače Pri Avžekarjevih, v Sidražu pod Krvavcem spominska slovesnost ob 75. obletnici poboja Dobovškovi in kurirjev kurirske postaje G – 21. Slovesnost je pripravila občinska organizacija Združenje borcev za vrednote NOB Cerklje na Gorenjskem. Delegacija združenja je položila venec k spominski plošči, slavnostni govornik Božo Janež, predsednik občinske organizacije združenja borcev, pa je opisal boje, ki so pred petinsedemdesetimi leti potekali v Sidražu in Zalogu. Pripravili so tudi kulturni program.

TERENSKA KRVODAJALSKA AKCIJA – OKTOBER 2019

V ČETRTEK, 17. OKTOBRA 2019,

bo v organizaciji RKS OZ Kranj in KORK Stražišče redna terenska krvodajalska akcija, ki bo v **DVORANI MEGA CENTER PROŠPORT v STRAŽIŠČU**, Jernejeva ulica 12, Stražišče.

Odvzemi krvi bodo v času od 7.00 do 13.00.

Prijazno vabljeni.

RKS Območno združenje Kranj
Bleiweisova 16, 4000 Kranj
Tel.: 04 20 18 672

BREZPLAČNA OBJAVA

Svet OSNOVNE ŠOLE PIRNIČE

Zg. Pirniče 37b
1215 Medvode

razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA (m/ž)

Kandidat mora za imenovanje na funkcijo ravnatelja izpolnjevati splošne zakonske pogoje in posebne pogoje, skladno z Zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja – ZOFVI (Ur. l. RS, št. 16/07 – UPB 5 ter spremembe).

Kandidati morajo imeti pedagoške, vodstvene, organizacijske in druge sposobnosti za uspešno vodenje zavoda.

Predviden začetek dela je 1. 3. 2020.

Delo na delovnem mestu ravnatelja se opravlja polni delovni čas. Izbrani kandidat bo imenovan za 5 let. Za čas mandata bo z njim sklenjena pogodba o zaposlitvi na delovnem mestu ravnatelja.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev (potrdilo o izobrazbi, nazivu, opravljenem strokovnem izpitu, opravljenem ravnateljskem izpitu, delovnih izkušnjah v vzgoji in izobraževanju, potrdilo o nekaznovanosti in potrdilo sodišča, da kandidat ni v kazenskem postopku) pošljite v 10 dneh po objavi razpisa na naslov:

Svet OŠ Pirniče, Zg. Pirniče 37b, 1215 Medvode, s pripisom PRIJAVA NA RAZPIS ZA RAVNATELJA.

Kandidat mora k prijavi priložiti program vodenja zavoda za mandatno obdobje in kratak življenjepis.

Nepopolne vloge bodo izločene.

Kandidati bodo prejeli pisno obvestilo o imenovanju v zakonitem roku.

Prilagajajo se spremembam

Pred kongresom stranke SD, ki bo novembra v Velenju, po Sloveniji potekajo predkongresne razprave, v ponedeljek je bila tudi v Kranju.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – »Imamo dober program s pametnimi rešitvami, a postati mora del našega življenja. Svet se hitro spreminja, spremembe moramo priznati, jih sprejeti in upravljati,« je o programskih in statutarjih spremembah v stranki na posvetu v Kranju dejal predsednik Socialnih demokratov Dejan Židan. Med ključnimi spremembami so podnebne, na katere se stranka SD odziva v »zelenem paketu«, kjer sta pomembna izziva tudi stanje okolja in naravnih virov ter konec ekonomije ustvarjanja smeti. Prilagoditi se je treba tudi na področju gospodarstva in energitike, kjer so odgovori delna samooskrba, prehod na obnovljive (ali vsaj nizko ogljične) vire energije, razprava o prihodnosti jedrske energije, spodbude zeleni mobilnosti in podobno. Razvojni paket predvideva družbo znanja in inovacij, digitalizacijo in nove tehnologije in trajnostno rast. Pri tem gre tudi za to, da se ustvarja dodana vrednost tudi na temelju raziskav in razvoja.

Vodstvo stranke SD je v predkongresni razpravi v Kranju predstavilo predloge programskih in statutarjih sprememb. V programu zeleni, razvojni in socialni paket.

Predsednik SD Dejan Židan na predkongresnem srečanju v Kranju / Foto: Tina Dokl

V socialnem paketu vidijo tri večje izzive: družbeno enakost, vzdržnost socialnih sistemov in nove socialne potrebe. Beseda je bila tudi o tem, kako ohraniti dostopne javne storitve. Velik izziv je starajoča se družba, o kateri sicer govorijo kot o civilizacijskem dosežku, vendar se je temu treba prilagoditi s sodobnejšimi socialnimi podsistemi. Židan je med izzivi omenil tudi dolgotrajno oskrbo, demografski sklad in namensko gradnjo najemnih stanovanj.

O statutarjih spremembah je govoril Tomi Godec, namestnik generalnega tajnika SD, ki je v ospredje postavil dva izziva: kako naj se

stranka v prihodnje organizira in kako motivirati, aktivirati in vključevati ljudi. Organizacijsko se želijo bolj približati članstvu. Imenovali naj bi osem regionalnih koordinatorjev, ki bodo imeli večji vpliv in moč, poskrbeli pa tudi za močnejšo vez med terenom in odločevalci v stranki. Stranka naj bi se bolj odprla tudi navzven, se povezovala s sindikati, nevladnimi organizacijami in simpatizerji. S takšno prenovo organiziranja kljubujejo tudi krizi političnega zaupanja.

Na srečanju je spregovoril tudi kranjski župan Matjaž Rakovec, ki je bil izvoljen prav s podporo SD. Omenil je nedavni posvet Forum

pametnih rešitev, poudaril pomen regijskega sodelovanja na Gorenjskem in sosednjimi občinami, vse z namenom narediti občankam in občanom življenje boljše. Izziv za mestno občino bo tudi predsedovanje Slovenije EU v letu 2021 in v zvezi s tem vladi predlagajo, da bi se v kompleksu Brdo povečale kapacitete notranje oskrbe z energijo in za čas predsedovanja omogočile samooskrbo. Razprava se je nadaljevala s pogovorom Neve Grašič z županom in državnima sekretarkama na kulturnem in šolskem ministrstvu Petro Culetto in Martino Vuk, na nekatere izzive pa so opozorili tudi člani iz občinstva.

Nov zastoj pri gradnji Blagneče hiše

Sanacija stare Blagneče hiše, ki jo obnavljajo po pogojih zavoda za varstvo kulturne dediščine, se je spet ustavila. Izvajalci ne dajo garancije, da bo objekt na starih temeljih in s starimi zidovi varen.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – Na seji občinskega sveta v Šenčurju so svetnike seznanili s potekom del pri obnovi Blagneče hiše, kjer so porušili nadstropje, stari temelji in zidovi pa še stojijo in naj bi jih ustrezno sanirali, preden bi zabetonirali ploščo in nato leseno nadstropje zgradili verodostojno prejšnjemu videzu. Za sanacijo so pridobili tri strokovna mnenja, vsa so negativna. Občina kot investitor pa ne želi graditi objekta, ki ne bi bil varen, zato so gradnjo ustavili. V ponedeljek se bodo sestali na kranjski enoti zavoda za varstvo kulturne dediščine, ki vztraja pri

sanaciji, da se dogovorijo o nadaljnjem poteku te investicije. »Ne želimo rušiti kulturne dediščine, želimo pa jo urediti tako, da bo varna in uporabna,« je dejal Aleš Puhar z občinske uprave.

Za podrobnosti smo vprašali župana Cirila Kozjeka, ki o zastoju pri sanaciji Blagneče hiše pravi: »Zidovi in temelji, ki so pripravljeni za sanacijo, za katero imamo gradbeno dovoljenje, niso tako stabilni, da bi se tega lahko lotili. Trije izvajalci so dali negativno mnenje in ne želijo dati garancije, mi pa brez garancij takega objekta ne moremo graditi. Zavod za varstvo kulturne dediščine še naprej vztraja

pri sanaciji obstoječih obodov. V ponedeljek se bomo na skupnem sestanku odločili, kaj bomo storili. Če ne bo garancije, ne bomo gradili. In če sanacije ne bo, bo treba objekt v celoti porušiti in nato znova pridobivati gradbeno dovoljenje, tokrat za novogradnjo. V vsakem primeru pa bi zgradili stavbo po stari podobi, vendar želimo, da je tudi dolgoročno varna. Slednjic v ta objekt, za katerega smo zelo dolgo čakali gradbeno dovoljenje, vlagamo skoraj 600 tisoč evrov.«

Želijo tudi čimprejšnjem odločitve, saj se gradbena sezona izteka, zidovi sredi Šenčurja pa tudi niso v ponos

kraja. Kot poudarja župan, imajo shranjena stara okna in tudi vse detajle lesenega dela, tako da bodo lahko gradili verodostojno originalni stavbi. Zanimalo nas je tudi, kakšna bo usoda medgeneracijskega centra, stavbe, ki je zgrajena na mestu nekdanjega gospodarskega poslopja Blagneče hiše in je že skoraj nared. »Zanj bomo iskali uporabno dovoljenje, ki ga moramo zaradi črpanja denarja Eko sklada, od koder dobimo 98 tisoč evrov, dobiti do konca novembra,« pravi Ciril Kozjek. Trenutno nameščajo opremo. Že skoraj zgrajeni objekt pa še ne bo dan v uporabo, dokler je njegova okolica še gradbišče.

NAJ PRIDELEK 2019

Kulturni hram Ignacija Borštnika Cerklje
petek, 18. oktobra 2019, ob 19. uri.

Tehtanje pridelkov bo potekalo med 17.30 in 18.30 uro.

Nastopili bodo tudi KD Folklor Cerklje, Godba Cerklje in pverska skupina Regine, s komičnimi vložki pa bo večer popestril Boštjan Meglič - Peska.

Za naj pridelček se bodo potegovali pridelovalci:

- krompirja,
- rdeče pese,
- nadzemne kolerabe,
- podzemne kolerabe,
- krmilne pese,
- korenja,
- zelja,
- repe,
- buč,
- ter posebnih pridelkov.

Predelavec priznanj za naj urejenost v okoliščini: Moja dečaka najlepší starejši stanovanijski objekt, najlepši novejši stanovanijski objekt, najlepši osvobodilni objekt, najlepši skulptura.

Predelavec pripravljata:

ZAVOD ZA VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE

www.kg-pridelki.si

Želijo si več obiskovalcev

Člani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Kranj so v Vojašnici Petra Petriča urejali okolico Muzeja osamosvojitve, v katerem si želijo zlasti več mladih obiskovalcev.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Ob vhodu v kranjsko vojašnico so pred dobrimi tremi leti odprli Muzej osamosvojitve, ki so ga nato lani še dopolnili. Da bi bil muzej čim zanimivejši za obiskovalce in da bi bila njegova okolica urejena, v Območnem združenju veteranov vojne za Slovenijo (OZVVS) Kranj skrbijo sami, zato so se pred dnevi zbrali na delovni akciji, s katero so uredili stavbo in okolico muzeja.

»Muzej smo odprli mala leta leta 2016, istočasno pa smo dobili v upravljanje oba objekta, kjer imamo prostore. V levi stavbi na vhodu v vojašnico so upravni prostori OZVVS Kranj, Društva upokoencev sekcije Ministrstva za obrambo Gorenjske in Zveze slovenskih časnikov. Prav tako ima v stavbi prostore Društvo Bilečanci Slovenija. V desni stavbi je muzej, v njem pa je

Člani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo so pred kratkim uredili okolico Muzeja osamosvojitve v kranjski vojašnici.

stalna razstava Teritorialne obrambe od nastanka leta 1968 do vključno osamosvojitvene vojne. Drugi del razstave je namenjen razvoju Teritorialne obrambe do

zaključka in predstavlja petdeset let dela. Odprtje je bilo lani, ob jubileju, pravi predsednik OZVVS Kranj Anton Rešek, ki se je skupaj z drugimi člani prejšnji teden

lotil urejanja okolice stavb. »Želimo si urejeno okolico, prav tako pa je naša naloga, da skrbimo za to, kar nam je bilo zaupano v upravljanje. Zavedamo se, da muzej ni namenjen zgolj nam, veteranom, ampak naj bi ga obiskovali zlasti osnovnošolci, srednješolci pa tudi vsi, ki jih zanima naša polpretekla zgodovina. Ta žal pri mnogih zgublja pomen. Mi želimo s prikazom svojih aktivnosti dokazovati, da je bila Teritorialna obramba močna oborožena sila, sestavljena iz dobrih fantov in namenjena za obrambo naših krajev,« je tudi povedal predsednik Rešek in poudaril, da si želi, da večjega obiska muzeja. »Želimo tudi, da bi zlasti šolarji večkrat obiskovali naš muzej in da bi se z njimi tudi sicer pogosteje srečevali. Na žalost so poskusi, da bi jim prikazali našo zgodovino, v preteklih letih propadli,« še dodaja Anton Rešek.

Levica zbira podpise

Stranka Levica zbira podpise za ukinitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. / Foto: Tina Dokl

DANICA ZAVRLI ŽLEBIR

Kranj – Stranka Levica je konec septembra vložila predlog sprememb zakonodaje, s katero bi ukiniteli dopolnilno zdravstveno zavarovanje in ga prenesli v obveznega. Ob tem zakonski predlog predvideva tudi dvig prispevnih stopenj za obvezno zdravstveno zavarovanje za različne kategorije zavarovancev, s katerimi bi ob ukinitvi

dopolnilnega zavarovanja zagotovili izpad sredstev. Ne zdi se jim namreč pravično, da tako bogati kot revni zdaj plačujejo enak znesek dopolnilnega zavarovanja. Levica zdaj po slovenskih krajih zbira podpise pod peticijo za ukinitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, s čimer želi koaliciji dokazati, da ukinitve podpira večina prebivalstva. Sredi tedna so jih zbirali tudi v Kranju.

Piloti si želijo ustanovitve letalske družbe

Stečajni upravitelj Adrie Airways je objavil letno poročilo družbe, piloti pa so svoja stališča predstavili predsedniku vlade in gospodarskemu ministru.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Stečajni upravitelj Adrie Airways Janez Pustatičnik je v začetku tedna na Ajpesu objavil revidirano letno poročilo družbe. Kot je razvidno iz dokumenta, je lani Adria povečala prihodke od prodaje v primerjavi z letom poprej, in sicer s slabih 159 milijonov na nekaj manj kot 179 milijonov evrov. Čista izguba podjetja pa je s 5,4 milijona evrov v

lanskem letu narasla na skoraj 19 milijonov evrov. Direktor podjetja Holger Kowarsch je lansko leto označil kot dinamično, kot je dejal, pa z rezultatom ne morejo biti »povsem zadovoljni«. Revijska hiša Pricewaterhousecoopers pa je podala mnenje s pridržkom.

Včeraj pa so se predstavniki sindikata prometnih pilotov na ločenih sestankih srečali s predsednikom vlade Marjanom Šarcem in

gospodarskim ministrom Zdravkom Počivalškom. Kot so za STA povedali v sindikatu, so predstavniki države predstavili svojo vizijo razvoja letalstva v Sloveniji. Sogovornika so seznanili tudi s ponudbami za delo Adrijinih pilotov, ki jih je menda veliko, a malo dobrih. Šarec in Počivalšek konkretnih načrtov države o morebitni ustanovitvi novega letalskega prevoznika nista komentirala.

Dokončna ukinitve se bo začela prihodnje leto

MATEJA RANT

Žirovski Vrh – Na območju nekdanjega rudnika urana Žirovski vrh so že končali sanacijo odlagališča hidrometalurške jalovine Boršt, ob tem so zagotovili tudi dolgoročno varnost, so pojasnili na ministrstvu za okolje in prostor.

V začetku prihodnjega leta tako načrtujejo tudi

prenos odlagališča na Agencijo za radioaktivne odpadke, potem pa bodo stekle tudi aktivnosti za ukinitve javnega podjetja za zapiranje rudnika urana Rudnik Žirovski vrh. Ta čas tako poteka urejanje dokumentacije, saj je treba urediti še spremembo nekaterih zemljišč za namen državne okoljske infrastrukture, pojasnjujejo na ministrstvu za okolje

in prostor. »Skladno z urejanjem zemljišč se bo obstoječa avtomatska meteorološka postaja, ki je na zasebnem zemljišču, nadomestila z novo, ki bo znotraj ograje odlagališča Boršt.« Stanje na odlagališču Boršt in njegov vpliv na okolje pa se bosta še naprej nadzirala, zagotavljajo na ministrstvu za okolje in prostor. V ta namen v teh dneh zaključujejo izdelavo novih peizometrov, to je enajstih vrtin za meritev nivoja podzemne vode, ki bodo v prihodnje vključene v redni monitoring odlagališča.

Vsako jutro sveži izdelki.

To imamo radi.

Več kot fer. HOFER.

Ker vam želimo vsak dan ponuditi sveže izdelke z visoko hranilno vrednostjo in polnega okusa, jih ne skladiščimo.

Prednosti svežine brez skladiščenja:

- Sadje in zelenjava prispeta na police trgovin v najkrajšem možnem času, z njiv in iz sadovnjakov lokalnih dobaviteljev pa na police v 24 urah.
- Vedno dajemo prednost pridelkom lokalnih pridelovalcev.
- Manj zavržene hrane, saj naročamo zgolj količine, ki jih lahko prodamo v enem dnevu.

Svežina izdelkov odraža tudi njihovo kakovost, zato vas v trgovinah HOFER vsako jutro pričakajo sveži izdelki po vedno nizki HOFER CENI. KER VERJAMEMO, DA JE TO EDINO FER.

HOFER RESNICA

Kratke dobavne poti ohranjajo svežino izdelkov, hkrati pa tudi pozitivno vplivajo na okolje. Z lokalno dobavo imamo krajše distribucijske poti, s čimer zmanjšujemo ogljični odtis, saj krajše transportne poti pomenijo tudi manj obremenjen vpliv na okolje.

„Sadje in zelenjavo imam zelo rada. Še dobro, da HOFER svežino obvlada.“

Ko pade zadnje drevo

Ko pade zadnje drevo, bo izginil ta svet, so naslovili posvet, ki so ga v Škofji Loki pripravili v okviru trajnostnega gibanja Loško je ekološko.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

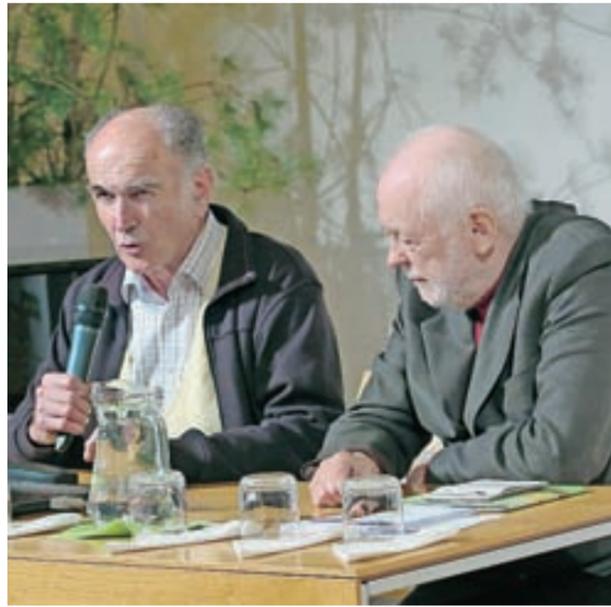
Škofja Loka – Občina Škofja Loka ga je organizirala skupaj z Zavodom za razvoj vključujoče družbe, odzvalo se je tudi kmetijsko ministrstvo, ki v akciji Skrbno z gozdom ozavešča o varovanju gozda, pridružila pa tudi občina Miren - Kostanjevica, ki se z akcijo Drevo za Cerje oživlja tamkajšnji gozd. Osrednja pozornost posveta je bila namreč namenjena gozdu in odgovornemu ravnanju z njim, osrednja pripovedovalca zgodb o tem pa Janez Bizjak, arhitekt, naravovarstvenik in publicist, nekdanji direktor Triglavskega narodnega parka, ter Anton Tone Lesnik, predsednik slovenske skupine za gozdove Pro-Silva Slovenija.

Prvi se je s temo Staroselci v Alpah; spreminjanje gozdnih ekosistemov in površja v visokogorju zaradi gorskega pašništva in rudarjenja

dotaknil odnosa do okolja v preteklosti. Grobo uničevanje gozdov je v preteklosti povzročilo fužinarstvo, ki je za taljenje rude potrebovalo veliko oglja. Tudi sekanje lesa na črno in prodaja v Benetke je primer nenačrtnega gospodarjenja z gozdovi, veliko gozdov je pogorelo tudi zaradi malomarnosti. Izsekana pobočja v alpskem svetu so povzročala podore, zasipanje, poplavljanje, zaradi česar so cele vasi živlele v revščini. Narava si sicer opomore, je dejal govornik in spomnil na pravljico o Zlatorogu, ki simbolično sporoča, da so v naravi meje, ki jih človek ne sme prestopiti. Ob koncu 19. stoletja so se začela tudi prva gibanja za narodne parke, da bi obvarovali naravo, česar tudi naši predniki niso vedno znali.

Anton Tone Lesnik se je na občinstvo, med katerim je bilo tudi veliko mladih,

obrnil s pravljico o grajski vrbi in nadaljeval s pripovedjo Drevesa v našem naravnem in družbenem okolju. Drevesa so največja in najstarejša bitja v naravi in tudi v Sloveniji imamo nekaj rekordov na tem področju. Lesnik je omenil 700 let staro tiso iz Solčave in tisočletni macesen iz Pišnice ter po obsegu najvišjo smreko v Evropi, ki raste na Pohorju in ima 62 metrov, znana največja lipa pa ima obseg kar deset metrov. Nanizal je značilnosti dreves, ki jih opredeljuje kot čudež stvarstva. V Sloveniji je kar šestdeset odstotkov površine porasle z gozdovi (v Izraelu denimo le tri odstotke), kar nas za Finsko in Švedsko uvršča na tretje mesto v Evropi. Potem ko se je ob koncu 19. stoletja začelo varstvo gozdov in prekinilo z nenačrtnim ravnanjem z gozdom, danes poznamo sonaravno gospodarjenje, s čimer skrbimo, da ne

Janez Bizjak in Anton Tone Lesnik, pripovedovalca zgodb o drevesih in gozdu

uničimo gozdnega ekosistema. Žal vanj posežejo tudi naravne nesreče od vetrolooma in žledoloma do lubadarja. V Sloveniji poznamo 71 drevesnih vrst, kar velja za visoko pestrost. Od nas je odvisno, v kolikšni meri bomo to bogastvo ohranili, je sklenil pripovedovalec. Manca Baznik z ministrstva za kmetijstvo je še pred govorcema opozorila na to, da je gozd pri nas sicer zasebna lastnina, a imamo ta privilegij, da imamo vanj prost

dostop. Zatorej: hodimo v naravo, spoštujemo vsa živa bitja in varujemo tudi gozdno bogastvo.

Na posvetu je Tatjana Bernik z oddelka za okolje in prostor predstavila aktivnosti v okviru projekta Loško je ekološko, o njem je spregovoril tudi župan Tine Radinja, zbrane je v imenu Zavoda za razvoj vključujoče družbe nagovoril Bečir Kečanovič, z glasbo pa je srečanje polepšala Glasbena šola Škofja Loka.

Prikazali bodo stara kmečka opravila

Šmartno v Tuhinju – Člani Turističnega društva Gora sv. Miklavž v soboto in nedeljo, 12. in 13. oktobra, vabijo na Goro sv. Miklavž na tradicionalno turistično-etnološko prireditev, na kateri bodo prikazali stara kmečka opravila. V soboto bo druženje potekalo od 14. ure dalje, v nedeljo pa od 11. ure naprej. Predstavili bodo izdelavo košev in metel, striženje ovac, ribanje zelja, stiskanje mošta, žganjekuho, ličkanje koruze ... Obiskovalci bodo lahko sodelovali pri opravilih, možno bo kupiti pridelke okoliških kmetij.

Dnevi kitajske kulture

Škofja Loka – Od 15. do 17. oktobra bodo v Škofji Loki potekali Dnevi kitajske kulture. V torek ob 16. uri se bodo začeli z delavnico kaligrafije in s kitajskim čajnim obredom, ob 18.30 bo uradno odprtje, ob 19. uri pa projekcija filma Volčji totem v kinu Sora. V sredo in četrtek bosta v kinu še dva kitajska filma, Vrnitev domov in Slep masaža, ta dva dneva pa bo v gostilni Pr' Pepet' izbrana ponudba kitajske kuhinje.

57. ROJSTNI DAN radia GORENC

Naj polka
Gorenca
2019

Petek, 29. 11. 2019 ob 19h

DVORANA TRŽIŠKIH OLIMPIJCEV

DEJAN VUNJAK

MODRIJANI

TANJA ŽAGAR

VESELI SVATJE

RAUBARJI

101KA BAND

MARKO VOZELJ
IN MOJSTRI

eventim

Prodaja vstopnic: www.eventim.si
in prodajna mesta sistema Eventim Si
ter Casa Latina, Tržič

www.radiogorenc.si

Črpali so evropsko znanje

V okviru projekta Evropa za državljane je v Škofji Loki potekalo prvo od šestih srečanj, kjer je sodelovalo 51 udeležencev iz 15 držav. Namenjeno je bilo sodelovanju občanov pri upravljanju občine in participatornemu proračunu.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Pred kratkim je v Škofji Loki potekala mednarodna konferenca v okviru evropskega financiranega projekta Evropa za državljane, mladi in starejši – aktivno staranje. Prvo od šestih srečanj (naslednja bodo potekala v Avstriji, na Madžarskem, v Albaniji, Nemčiji in še eno v Škofji Loki) je bilo srečanje županov, podžupanov in drugih občinskih uradnikov iz 18 mest iz 15 držav, zadevalo pa je sodelovanje občanov in občanov pri upravljanju občine.

O participatornih praksah

»S projektom Evropa za državljane bo občina Škofja Loka nadgradila že tako bogato mednarodno sodelovanje in okrepila izmenjavo praks in znanj, kako občine po Evropi delujemo in se

lotevamo enakih problemov. Za krovno temo dveletnega projekta smo izbrali medgeneracijsko sodelovanje, prvo srečanje pa se je lotilo participacije občanov in občanov vseh starostnih skupin pri upravljanju občin. Ugotovili smo, da za različne starostne skupine potrebujemo različna orodja, da so te prakse zelo različne, nekateri prisegajo na e-vključevanje mlajših in starejših, nekateri pa se vračajo k »analognim« oblikam.

Prakse so bile zelo zanimive, zlasti v Belgiji, Nemčiji, Avstriji, zelo zanimivo se tega lotevajo na Portugalskem, z vključevanjem podeželja,« svoje vtise strne Tine Radinja, župan Občine Škofja Loka, ki je vodilna partnerica projekta. »Naš cilj je bil predstaviti različne participatorne prakse, da dobimo predlog participatornega proračuna kot enega od orodij za sodelovanje,

zato da občane vključimo v odločanje o uporabi dela proračuna. Župani in ostali sodelujoči na delavnicah smo tako oblikovali predloge, kako naj bi bilo to najbolj smotno izvesti. Rezultata prve delavnice sta nabor praks participacije, ki jo že izvajamo, in smernice v zvezi s participatornim proračunom.«

V projektu še pet srečanj

Tine Radinja je bil osebno najbolj navdušen nad globino in ekspertizo pogovorov, ko so že takoj začeli resno debato o tem, kaj deluje in kako ter kateri so mehanizmi za uspešno participacijo. Ugajalo mu je, kako so bili udeleženci večidel vnaprej pripravljeni in so prikazali zelo uporabne materiale in prezentacije. In še: »Je pa vedno lepo gostiti prijatelje iz tujine v našem mestu!«

Središče Domžal bolj prijazno pešcem

Kolodvorska cesta v središču Domžal je namenjena predvsem pešcem.

JASNA PALADIN

Domžale – Kolodvorska cesta v središču Domžal je dobila novo podobo, in sicer je s prenovo za približno 250 tisoč evrov postala namenjena predvsem pešcem in kolesarjem ter vozilom za dostavo. Celotna površina je tlakovana, zasadili pa so tudi nekaj dreves, ob prenovi pa so prenovili tudi vodovod in kanalizacijo. »V prihodnje bomo površine na podoben način uredili še drugod po središču mesta, že prihodnje

leto na ploščadi pred Tušem. S Tušem se dogovarjamo tudi za odkup makadamskega parkirišča – na nepremičnini imajo hipoteko banke –, kjer bi kot lastniki vendarle lahko zagotovili urejena parkirišča ter peš- in kolesarske poti, da nas ne bi bilo treba več biti sram, ker sedanje stanje mestu res ni v ponos. Moja želja je, da bi za promet enkrat zaprli celo Ljubljansko cesto in središče mesta tako naredili prijaznejše pešcem,« pravi župan Toni Dragar.

Zdravstveni dom bodo razširili

1. stran

Ker se bo število pacientov in zaposlenih pričakovano še povečevalo, prav tako se spreminja način dela na primarni ravni zdravstvenega varstva, so se na Občini Domžale skupaj z Zdravstvenim domom Domžale lotili izdelave investicijskega projekta, s katerim želijo najbolj optimalno zagotoviti

odatne prostore. Predlagana rešitev zajema gradnjo prizidka in garažne hiše za 152 parkirnih mest. Prizidek bi obsegal dobrih 7500 kvadratnih metrov. Ocena vrednosti celotne investicije je dobrih devet milijonov evrov, pri čemer bi največji delež (62 odstotkov) plačala Občina Domžale, ostalo pa še preostalih pet občin in sam zdravstveni dom. Kot je

pojasnil župan Toni Dragar, je občina investicijo v prihodnji proračun lahko uvrstila zato, ker so morali preložiti prenovo bazena, ki je bila načrtovana za prihodnje leto. Občina je za to že imela zagotovljene štiri milijone evrov, a nobena od prispelih ponudb na razpis ni bila nižja od osmih milijonov. »To pa se nam za letni bazen zdi preveč, zato smo projekt za zdaj zaustavili. Pripravili bomo študijo, za koliko denarja in kam postaviti pokriti bazen. Do takrat bomo obstoječi letni bazen obnovili, da prihodnja kopalna sezona ne bo ogrožena, načrtovani denar pa bomo vložili v dograditev zdravstvenega doma,« je pojasnil Dragar.

Ob nemotenem poteku načrtovanih aktivnosti na Občini Domžale ocenjujejo, da bi širitev lahko zaključili leta 2022.

Zdravstveni dom Domžale se sooča s prostorsko stisko.

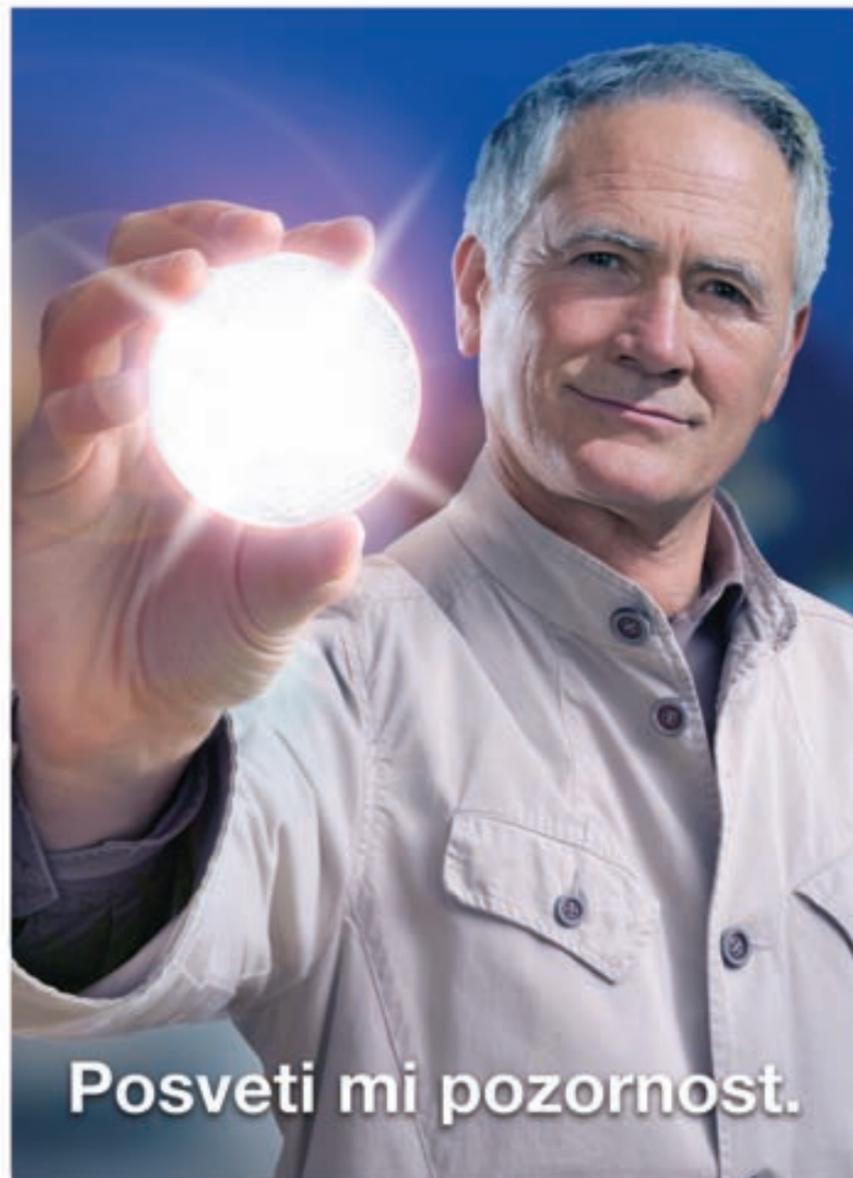
Sprememba občinskih mej

ALEŠ SENOŽETNIK

Komenda – V okviru komasacije kmetijskih zemljišč, ki sicer že od leta 2015 poteka na drnovskem polju, se bodo novim parcelnim mejam prilagodile tudi meje občin Komenda, Mengeš in Kamnik. Po osnutku, ki

so ga pripravili na Geodetski družbi, ki je izvajalec komasacije na območju, kaže, da bodo na ta račun občine pridobile vsaka po približno 23 arov površine. Komasacijska površina je namreč večja od prejšnje vsote površin parcel, ki so »vstopale« v komasacijo. Znotraj

katastrskih občin pa bo prišlo do nekaterih sprememb. Tako bo denimo po komasaciji površina katastrske občine Šmarca za tri hektare večja na račun katastrske občine Podgorje. Do večjega odstopanja bo prišlo tudi v Komendi, kjer bo po komasaciji površina katastrske občine Križ za 4,7 hektara večja na račun katastrske občine Suhadole.

www.avp-rs.si

bodi previden

Črna luknja in jezero

Z razstavo likovnih del udeležencev in podelitvijo nagrad so v soboto v Festivalni dvorani pripravili osrednji dogodek četrtega Ex tempora Bled. Do konca meseca odprto glasovanje za najboljše delo po izboru občinstva.

IGOR KAVČIČ

Bled – Preddverje Festivalne dvorane na Bledu bodo mesec dni bogatila likovna dela, nastala na letošnjem četrtem Ex tempore Bled, ki ga skupaj s pokrovitelji zdaj že tradicionalno pripravlja Slikarsko društvo Atelje Bled. Obiskovalcev polno razstavišče kaže na dvoje: da se je Ex tempore odlično prijel in da so razstavljena dela kakovostna in zanimiva, kar je ob avtorjih samih privabilo tudi veliko ljubiteljev likovne umetnosti.

»Letos smo stopili korak naprej, saj smo žigosanje platen in papirja, na katera so udeleženci teden dni ustvarjali, organizirali tako na Bledu kot v prodajalnah s slikarskimi potrebščinami v Ljubljani in Kopru. Da je bila odločitev prava, pove dober odziv zunaj Bleda. Letošnja udeležba je sicer enaka lanski, 82 udeležencev pa

je oddalo 99 del,« je povedala predsednica društva Atelje Bled Zora Završnik Črnologar. Med razstavljavci so likovniki različnih generacij, tako ljubiteljski slikarji kot avtorji z akademsko izobrazbo.

Letos so prijavljeni lahko izbirali med tremi temami. »Vedno imamo eno blejsko temo, tokrat je ta bila Jezero, stalnica vsakega Ex tempore je Prosta tema, prav posebna tema pa je bila letos Črna luknja. Ob misli na posnetek, ki so ga letos objavili znanstveniki, jo je predlagala ena naših članic,« pojasnjuje Završnik Črnologarjeva. Kot smo videli na razstavi, se je kar veliko udeležencev odločilo prav za Črno luknjo – in nastale so zelo samosvoje stvaritve.

Strokovno žirijo, ki je izbrala letošnje nagrajence, so tvorili akademski slikar Matjaž Arnol, oblikovalec Huberto Široka in umetnostna zgodovinarja Ana Marija Kunstelj

ter ddr. Damir Globočnik kot njen predsednik. Žirija je na podlagi pravilnika podelila devet nagrad. »Pri tem smo bili pozorni na izvirne pristope do motivne interpretacije, zahtevnejšo formalno izvedbo, težnjo po povezavi tematike z aktualnimi vsebinskimi izhodišči in domiselno souporabo različnih likovnih postopkov,« je povedal Globočnik. »Ker je slik, ki ustreza tem opredelitvam, tudi letos več kot devet in ker vsako likovno delo, ki je nastalo za predstavitev na naši razstavi, prinaša svojo zgodbo, avtorjevo likovno izpoved in samosvoj pogled na motiv ali temo, velja čestitati prav vsem udeležencem Ex tempore.«

Nagrado za najboljšega mladega ustvarjalca do 35 let je prejela Tina Kraljič za sliko Planet leče, posebno priznanje žirije pa prav tako mlada avtorica Andreja Završnik za delo Digitalna luknja. Med likovniki, ki so oddali dela v

Nagrajeni avtorji: (od leve) Natalya Gorza, Jože Šterk, France Bešter, Katja Bednařik Sudec, Mira Uršič, Valerija Sever, Andreja Završnik in Tina Kraljič; manjka Branka Pirc / Foto: Igor Kavčič

kategoriji Prosta tema, je žirija nagradila deli Flora I. Natalije Gorza in Forma viva Prisanke Janeza Šterka. Dve nagradi v kategoriji Črna luknja sta šli Francu Beštru za sliko Črno sonce, črna jajca in bele sončnice ter Branki Pirc za delo Onkraj noči. Tu je še kategorija Jezero, v kateri je žirija za najboljši prepoznala deli Mire Uršič Skozi zeleno oko in Valeriji Sever za sliko Jezero v megli.

Veliko nagrado (grand prix) Bleda je prejela akademska slikarka Katja Bednařik Sudec za delo Dragulji jezera ali rojstvo pralijic. Kot je v obrazložitvi

zapisala žirija, gre za slikovni objekt, pri katerem skrajna ne zasledimo tradicionalnih slikarskih pristopov. Avtorica je plastične rastline, cvetje in druge motivne elemente vložila med temno zeleno slikovno podlago in zgornjo plastično opno, pri tem pa je nastal vtis, da se motivni svet skriva pod jezersko gladino. Tovrsten pristop je podkrepil skrivnostnost motivike.

»To je likovna tehnika, ki jo uporabljam že od akademije naprej, torej veliko epoksi smole in avtomobilske pigmente, ki se prelivajo na platno in na različne

druge materiale, saj me zanima transparentnost. Za črno luknjo sem se odločila zato, ker me je iritirala sama tema,« je povedala Katja Bednařik Sudec, po rodu Prlekinja, zdaj pa živi in dela v Ljubljani. »Rada pridem na Bled, ker mi cerkva na otoku nikoli ne da miru. Nekajkrat na leto vztrajno zvončkljam na zvonček želja.« Razstava del vseh udeležencev Ex tempore Bled 2019 bo v Festivalni dvorani na ogled do 26. oktobra, in sicer vsak dan od 16. do 18. ure. Delu, ki mu bodo obiskovalci razstave namenili največ glasov, bo pripadlo častno priznanje.

Živopisna keramika

Umetniška dela, nastala na 14. Mednarodnem simpoziju umetniške keramike V-ogljje 2019, v polnem žaru zasijala na razstavi v Muzeju občine Šenčur.

IGOR KAVČIČ

Šenčur – Tradicionalno jesensko odprtje razstave del, nastalih julija na Mednarodnem simpoziju umetniške keramike V-ogljje, v Muzeju občine Šenčur je vsako leto znova poseben dogodek. Ob sicer dobro obiskanih dogodkih v muzeju je bil v ponedeljek razstavnih prostor še posebno poln. Kot da so prišli prav vsi. »Na tokratni razstavi si lahko ogledate, kako smo se na letošnjem simpoziju spopadli z mislimi in

idejami, ki smo jih vnašali v svoje delo s keramiko. Edinstvena zbirka umetniške keramike ima še eno veliko posebnost – vsa dela so nastala na simpoziju pred našimi očmi,« je poudarila Barba Štemberger Zupan, ki z možem Nikom vsako leto pripravi to odmevno mednarodno druženje mojstrov umetniške keramike. Predstavljena so dela šestnajstih avtorjev.

V zadnjih letih simpozij spremlja umetnostna zgodovinarja Polona Škodič, ki je letošnjo bero umetniške

keramike označila za eno najbolj barvitih zbirk v 14 letih, kolikor jih šteje simpozij. Vsak izmed avtorjev je v teh letih s seboj prinesel svojo ustvarjalno zgodbo. »Na ogled so dela, ki so nastala z raznolikimi tehnološkimi pristopi, avtorji so uporabili različne gline, tehnike dela, dekoriranja, načine žganja ...« je poudarila Škodičeva. Na razstavi vidimo tako dela prvinskih oblik kot poslikanih čajnikov, skodelic in krožnikov s človeškimi portreti, motivi živali, stilizacijami

Slovenski del udeležencev simpozija na odprtju razstave / Foto: Igor Kavčič

mitoloških elementov in podobno ... Razstavo dopolnjujejo izvirni portreti fotografije Lare Žitko, nekdanje študentke prof. Arneja Hodaliča, ki že več let s svojimi

študenti sodeluje na simpoziju. »Vsako leto znova sem presenečen, kaj vse je mogoče narediti v portretni fotografiji.« Žitkova je tokrat udeležence fotografirala

v starem glinokopu pri Češnjevku. Razstava bo na ogled do 3. novembra ob torkih in petkih med 17. in 19. uro in ob nedeljah med 10. in 12. uro.

ČRNO IN BELO

8. mednarodni festival likovnih umetnosti

KRANJ - ZDSLU 2019

BLACK AND WHITE

8th International Fine Arts Festival

KRANJ - ZDSLU 2019

26. 9. — 3. 11. 2019

Glavna otvoritev bo 1. oktobra ob 17. uri s pohodom po mestnem jedru Kranja

likovnodrustvo-kranj.weebly.com

www.vjsitkranj.com

ZTKK

ZDSLU

GORENJSKI MUZEJ

MESTNA OBČINA KRANJ

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA KULTURO

Ponovno Štirje letni časi

IGOR KAVČIČ

Stražišče – Pomladi je gledališka skupina DPD Svoboda – Gledališče Stražišče na oder postavila komedijo Vinka Möderndorferja Štirje letni časi. Besedilo je priredila in režirala Maja Ahačič, po več uspešnih uprizoritvah pa so se v najmlajšem kranjskem gledališču odločili, da jeseni pripravijo še dve ponovitvi. »V igro smo vključili še nekaj novih šal iz našega družbenega in

političnega življenja ter jo tako dodatno aktualizirali,« je povedala režiserka Ahačičeva. V igri nastopajo: Mirjana Bogataj, Martin Kuralt, Rok Grašič, Manca Perdan, Luka Ahačič, Primož Bajželj, Mitja Rozman in Rok Škrlep.

Ponovitvi bosta jutri, v soboto, 12. oktobra, ob 19. uri in v nedeljo, 13. oktobra, ob 17. uri v Šmartinskem domu v Stražišču. Vstop je prost, dobrodošli so prostovoljni prispevki.

Sprejeli kolesarska junaka

1. stran

Pogačar in Pibernik sta bila navdušena nad sprejemom, ki so jima ga pripravila Kolesarski klub Bexel in Občina Komenda. »Za vsemi uspehi je veliko let garanja. Veliko pa je tudi lepih trenutkov in mednje zagotovo sodi današnji sprejem. Zelo sem vesel, da se je zbralo toliko ljudi. Letošnja sezona je bila zame res zelo uspešna, tega ni nihče pričakoval. Že sedaj živim svoje sanje. Nikoli si nisem mislil, da bom dosegel kaj takšnega. So pa bile želje vedno visoke, prav tako tudi cilji, in za zdaj jih kar dosegam,« je povedal Tadej Pogačar, kolesar UAE Emirates, ki je že končal letošnjo sezono. »Lepo je videti, da imaš podporo svojega domačega kraja. Zelo sem vesel in presenečen, da se je zbralo toliko ljudi. Do konca sezone me čaka še dirka v Italiji in nato na Japonskem, potem pa počitnice. Podpisano imam pogodbo za naslednjo sezono, tako da sem s tem zadovoljen. Iz letošnje sezone bi poudaril vzpenjanje slovenskega kolesarstva. Sam nimam nekega odmevnega rezultata, sem pa zelo vesel, da sem del te zgodbe,« pa je dejal Luka Pibernik, član Bahrain Meride. Zanimivo, da je bil kmalu po tem, ko je Pogačar iz nogometnega predsedal v kolesarstvo, prav Pibernik njegov vzornik v takratnem ljubljanskem Rogu. »Zgledovali smo se po starejših,« je pojasnil dvajsetletni Pogačar.

Iz nogometa na kolo

V svet kolesarstva ga je zvalil njegov prvi trener Miha Koncilija, sledil je svojemu bratu. »Res je bilo treba vložiti nekaj truda v to, da se je začel ukvarjati s kolesarstvom. Kot sem že večkrat omenil, bi bil verjetno zelo dober tudi v kakšnem drugem športu, a imamo mi to srečo, da je postal kolesar. Tadej je bil borec že, ko sem ga prvič videl na kolesu. Pokazal je, da ima nekaj več v sebi, kar vse bolj prihaja do izraza,« je dejal Koncilija.

Luka Pibernik (levo) in Tadej Pogačar / Foto: Tina Dokl

Kar nekaj let je bil Pogačarjev trener tudi Andrej Hauptman, sedaj selektor slovenske članske reprezentance in eden izmed športnih direktorjev v UAE Emirates. Spremljal ga je tudi na Vuelti. »Slovenski kolesarji nas res razvajajo in prav je tako. Tadeja poznam že od njegovih začetkov. Pričakovali smo, da bo eden najboljših slovenskih kolesarjev. Kar je naredil letos, je res nekaj izjemnega. Samo veselimo se

Andrej Hauptman, Miha Koncilija in župan Komende Slavko Poglajen / Foto: Tina Dokl

lahko naslednje sezone. Vedel sem, da ima odlično regeneracijo, da je skozi celo sezono konstanten, presenetilo pa me je njegovo zrelo dirkanje, to, da v kritičnih trenutkih odreagira kot izkušen kolesar, ne pa nekdo, ki prvo leto nastopa na najvišjem nivoju. Ima veliko dobrih lastnosti, med najpomembnejšimi je, da v vsaki situaciji odreagira hladno,

premišljeno, ne dela panike, tudi če ne gre vse po načrtu. Na zunaj se morda komu zdi, da ob uspehih ne pokaže pretiranega veselja, a je zelo vesel. Na splošno je zelo vesel človek, ne samo, kadar je rezultat. Na sprejemu je bil tudi Tomaž Grm, predsednik Kolesarske zveze Slovenije, ki je med drugim povedal: »Tudi v sanjah nisem pričakoval, da bodo slovenski kolesarji dosegali takšne rezultate. To niso sanje, to

je rezultat garanja. Trenutno smo na lestvici med državami na šestem mestu. Če bo ostalo pri tem, bomo na olimpijskih igrah prihodnje leto lahko imeli pet predstavnikov v moškem kolesarstvu.«

Presenečal iz dneva v dan

Da imajo v občini Komenda kar dva v vrstah profesionalcev, je poudaril tudi

župan Slavko Poglajen. »Kot občan in družinski prijatelj Pogačarjevih – in ne nazadnje kot župan – sem izjemno ponosen, da imamo v naši občini dva ekstremno dobra kolesarja. Le kateri župan na to ne bi bil ponosen? Vesel sem, da to občani in drugi cenijo in da so se danes zbrali v takšnem številu. Že spomladi, ko smo Tadeja po uspehih prvič v manjšem obsegu pričakali pred občinsko stavbo, sem dobil namig, naj se kar pripravim, da bodo še sprejemi. Rekel sem si, da verjetno res čez kakšno leto, dve, tri... Nisem pričakoval, da se bo to zgodilo še letos. Spremljal sem Vuelto in v Komendi je vsak, ki si ga srečal, vedel, kako kolesari. Presenetil je vse, tudi mene,« je dejal.

Sprejem je bil vnovič prilžnost na obujanje spominov z Dirke po Španiji, ki jo je Pogačar končal na skupno tretjem mestu in bil najboljši mladi kolesar, na njej pa je uspešno nastopil tudi Pibernik, ki je bil Pogačarju v pomoč tudi na svetovnem prvenstvu. »Na začetku je bilo vse bolj tiho, zanimanje zame je z razvojem dirke naraščalo, na koncu pa je bil kar cel kaos z mediji,« je priznal Pogačar, Pibernik pa je dodal: »Glede na letošnje leto smo zagotovo vsi upali, da bo v prvi deseterici. Na koncu nas je vse presenetil, v zadnji resni etapi rešil skupno razvrstitev in se povzpел na stopničke. Iz dneva v dan smo bili presenečeni. Vedno je bil v igri. Vprašanj na temo Slovenci in kolesarstvo je bilo kar precej, ko si pojasnil, da nas je samo dva milijona in imamo več kot deset profesionalnih kolesarjev, še toliko bolj.« Za slovenski kolesarji je zares izjemna sezona, ki se bliža koncu.

Sprejem so poleg že omenjene Godbe Komenda popestrili še hip-hop plesalca Neo in Anai Erce in Skupina Špica, med navijači pa so bili tudi člani ekipe Ljubljana Gusto Santic in mladi kolesarji društva Rog, kjer sta svojo pot začela tudi Pogačar in Pibernik.

Prvoligaški odmor

Nadaljujejo se tekme v drugih nogometnih ligah.

JOŽE MARINČEK

Kranj – Zaradi dveh kvalifikacijskih tekem za uvrstitev na evropsko prvenstvo s Severno Makedonijo in Avstrijo imajo nogometaši v Prvi ligi Telekom ta konec tedna odmor. Aktivni pa bodo nogometaši v preostalih ligah.

V drugi slovenski ligi sta Drava Dekinda Ptuj in Roltek Dob v sredo odigrala zaostalo tekmo 11. kroga. S 3 : 1 so bili boljši Štajerci. Ta konec tedna so tekme 13. kroga. Kalcer Radomlje jutri gostuje v Novi Gorici, Roltek Dob pa bo prav tako igral jutri, in sicer pred domačim občinstvom proti Vitanestu Bilje. Tekma se bo začela ob 15.30. Nogometaši v tretji slovenski nogometni ligi – zahod imajo tekme osmega

kroga. Tinex Šenčur in Brinje Grosuplje se bosta v Šenčurju pomerila že danes, 11. oktobra. Tekma se bo začela ob 19. uri. Ostale gorenjske ekipe bodo na igrišču stopile jutri ob 15.30. V Stražišču pri Kranju bodo nogometaši Save Kranj gostili Žiri, Bled Hirter odhaja na gostovanje k nogometašem Elte Izola.

V gorenjski nogometni ligi bodo jutri tekme sedmega kroga. Vse se bodo začele ob 15.30. Prosti so nogometaši vodilnega moštva Šobec Lesce, ki v šestih dosedanjih tekmah še niso prejeli zadetka, dali pa so jih kar 31. Pari so: Britof – Visoko, Zarica Kranj – SIJ Acroni Jesenice, Bohinj – Kranjska Gora, Preddvor – Velesovo, Škofja Loka – Bitnje dobrozasenci. si in Polet – Niko Železniki.

Državno prvenstvo začenjajo tudi hokejistke

Bled, Jesenice – Za hokejisti so nove tekme državnega prvenstva. Pomerila sta se HK MK Bled in HK Triglav. HK Triglav je bil boljši s 3 : 4 (0 : 1, 1 : 2, 2 : 1). V Celju je HDD SIJ Acroni Jesenice s kar 14 : 3 (4 : 0, 5 : 1, 5 : 2) premagal HK True Celje, HD Hidria Jesenice pa je doma s 5 : 1 (2 : 0, 2 : 0, 1 : 1) premagal HDK Maribor. Blejci so v sredo odigrali še eno tekmo doma: s 3 : 5 (1 : 0, 0 : 4, 2 : 1) so izgubili proti Celjanom. V vodstvu je HK SŽ Olimpija. Jeseničani so včeraj nadaljevali tekme v Alpski hokejski ligi. Gostili so hokejiste HC Gardena, a rezultatov do zaključka redakcije nismo prejeli. Jutri bodo v Dvorani Podmežakla ob 18. uri začeli tekmo proti hokejistom Rittner Buam. Redni krog bodo jutri odigrali tudi v Mednarodni hokejski ligi. V Kranju se bo tekma med HK Triglav in HK Slavija Junior začela ob 16.30. Štela bo tudi za državno prvenstvo. Ob 12.35 se bo v Podmežakli začel obračun med HD Hidria Jesenice in KHL Medveščak. Jutri bodo prvo tekmo državnega članskega prvenstva odigrale tudi hokejistke HK Triglav. Ob 19.15 bodo gostile HDK Maribor.

Sobota, 12. oktobra 2019
ob 9.30, Glavni trg v Kamniku

Gorenjski Glas

Gorenjska moj planet
Pretecimo ga!

Doma igrajo le Domžalčanke

Kranj – Tekme v prvi košarkarski ligi nadaljujejo tako moški kot ženske. V drugem kolu v gosteh igrajo košarkarji Gorenjske gradbene družbe Šenčur (proti Zlatorogu Laško) in Heliso Suns (proti Šentjurju). Pred domačim občinstvom bodo v tretjem kolu igrale Domžalčanke. Jutri ob 18. uri bodo začele v ŠD Domžale tekmo z Mariborom. Derbi kola bo jutri v Celju, kjer se bodo pomerile košarkarice Cinkarne Celje in Triglava.

Bertonclju se ni izšlo po željah

Kranj – Na svetovnem prvenstvu v športni gimnastiki je v ponedeljek v kvalifikacijah na konju z ročaji nastopil Sašo Bertoncelj. Telovadec iz Gorenje vasi pri Retečah je naredil napako in tekmovalje končal brez uvrstitve v finale in boja za medaljo.

Na Podnu slovenska derbija

Škofja Loka – Članska ekipa InSPORTa bo v Mednarodni floorball ligi (IFL) jutri, v soboto, v dvorani na Podnu gostila Polansko bando. Tekma, ki bo štela tudi za državno prvenstvo, se bo začela ob 16.45. Že takoj v nedeljo pa bo ob 18.30 v Športni dvorani Poden še obračun med InSPORTom in Borovnico. Tudi ta tekma bo štela za IFL in državno prvenstvo.

Nova tekma, nov, četrti poraz

Kranj – Vaterpolisti v regionalni vaterpolski ligi A2 so v sredo odigrali tekme četrtega kroga. AVK Triglav, ki je v ligi edini predstavnik Slovenije, je gostili VK Zemun Bosal iz Srbije. Doživeli so nov poraz. Gostje so bili boljši z 8 : 14 (1 : 3, 3 : 2, 1 : 6, 3 : 2). Jutri bodo v petem krogu gostovali pri Radničkem v Kragujevcu.

Tržne cene govejega mesa

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja pripravlja tudi tržno poročilo za goveje meso. Pogledajmo, kakšne so bile cene v tednu med 23. in 29. septembrom, ko je bilo zaklanih 411 do dve leti starih bikov, 21 več kot dve leti starih bikov, 135 krav in 152 telic.

K ceni so prišteti povprečni prevozni stroški v višini 6,63 evra na sto kilogramov hladne mase. Pri kakovostnih razredih se oznake U, R, O, P nanašajo na vizualno ocenjevanje mesnatosti živali, oznake 2, 3 in 4 pa določajo razvrstitev trupa glede na zamaščenost. Oznaka n.z. pomeni, da v tisti kategoriji ni bilo zakola.

Cene klavnih trupov oz. polovic (v EUR/100 kg)

Kakovostni razred	Biki, stari od 12 do 24 mesecev	Biki, stari nad 24 mesecev	Krave	Telice
U2	345,60	-	-	n.z.
U3	349,03	-	-	342,47
U4	-	-	-	327,50
R2	318,05	-	-	299,25
R3	341,03	338,09	260,96	336,78
R4	-	-	260,77	314,85
O2	310,52	-	216,21	291,86
O3	323,53	-	228,98	302,98
O4	-	-	249,04	281,75
P2	-	-	170,24	-
P3	-	-	188,03	-

Delavnica o kakovosti mlečnih izdelkov

Srednja vas v Bohinju – Kmetijsko gozdarski zavod Kranj bo v sodelovanju s ptujskim in novogoriškim zavodom ter lokalnimi strokovnjaki pripravil v torek, 22. oktobra, ob 10. uri v dvorani nad prostori pošte in kmetijske svetovalne službe v Srednji vasi delavnico z naslovom Kakovost mlečnih izdelkov. Delavnica je brezplačna in je namenjena vsem gorenjskim kmetijam, na katerih se v okviru dopolnilne dejavnosti ukvarjajo s predelavo mleka. Vsak udeleženec lahko prinese na delavnico največ dva mlečna izdelka, ki jih sam izdeluje, potlej pa jih bodo skupaj z drugimi pokusili, jih ocenili in se s strokovnjaki pogovorili o njihovi kakovosti. Prijave za sodelovanje na delavnici sprejemajo do petka, 18. oktobra, oziroma do zasedenosti mest (največ dvajset) Ana Beden (051 684 163, ana.beden@kr.kgzs.si) in Vanja Bajd - Frelj (04 511 27 01, vanja.bajd-frelj@kr.kgzs.si), pri tem pa naj udeleženci tudi navedejo, kateri izdelek (jogurt, sir, skuto ...) bodo prinesli na delavnico.

Dražba ovnov jezersko-solčavske pasme

Spodnje Jezerko – Društvo rejcev ovc jezersko-solčavske pasme bo v sodelovanju z društvom Bicka in Biotehniško fakulteto v Ljubljani pripravilo v nedeljo, 13. oktobra, na Kovkovi kmetiji na Spodnjem Jezerkem že osemnajsto dražbo ovnov jezersko-solčavske pasme. Oglede ovnov bo možen od desetih dalje, dražba, ki jo bo vodil Dušan Birtič z biotehniške fakultete, se bo začela četrtek zvečer, vmes pa bo predstavitev izračuna plemenskih vrednosti ovnov in ocenjevanja kakovosti volne, prikaz striženja ovc (izvedel ga bo državni prvak v striženju Alojz Novak) ter prikaz ločevanja ovčje volne po kakovosti za različne namene uporabe. Katalog plemenskih ovnov, ki bodo na dražbi, je objavljen na spletni strani www.ovce.si.

Cepljenje lisic proti steklini

Kranj – Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin že izvaja jesensko akcijo cepjenja lisic proti steklini, ki bo predvidoma trajala do konca oktobra. V tem času bodo posebej prirejena letala, ki bodo vzletala z letališč Jožeta Pučnika Ljubljana, Portorož, Murska Sobota, Novo mesto in Celje, odvrгла vabe s cepivom z višine tristo metrov v 50-kilometrskem pasu ob meji s Hrvaško. To je zadnja redna akcija cepjenja lisic proti steklini, s katero želi Slovenija obdržati status države brez stekline. V Sloveniji je bil zadnji primer stekline potrjen pri lisici pred šestimi leti.

O bohinjski trdinki in pripravi tal

Stara Fužina – Oddelek za kmetijsko svetovanje pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj pripravlja v četrtek, 17. oktobra, v kulturnem domu v Stari Fužini dve predavanji. Ob 15. uri bo prof. dr. Ludvik Rozman, upokojeni profesor Biotehniške fakultete v Ljubljani, predstavil značilnosti ter posebnosti pridelave koruze bohinjska trdinka, uro kasneje pa bo Marija Kalan, specialistka za rastlinsko pridelavo v kranjskem zavodu, predstavila pripravo in obdelavo tal za pridelovanje poljščin, vrtnin in jagodičevja.

Poskus z različnimi sortami

Na njivi Francija Fona na Zgornjem Brniku je bilo v poskusnem nasadu deset Agrosaatovih sort koruze za silažo in petnajst sort koruze za zrnje.

CVETO ZAPLOTNIK

Zgornji Brnik – Podjetje RWA Slovenija - Agrosaat, oddelek za kmetijsko svetovanje pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj in Kmetijska zadruga Cerklje so prejšnji četrtek na njivi Francija Fona na Zgornjem Brniku predstavili poskus s koruznimi hibridi za silažo in zrnje Agrosaat ter izbor Agrosaatovih ozimnih žit za letošnjo jesensko setev. Marija Kalan, specialistka za rastlinsko pridelavo v kranjskem zavodu, je predstavila letošnje pogoje za pridelovanje koruze, pri tem pa je poudarila, da je bil letos napad koruznega hrošča zaradi hladnega majskega vremena, ki je omejil njegovo razmnoževanje, bistveno manjši kot pretekla leta, je pa vroč junij vplival na močnejši napad koruzne vešče. Ker so na nekaterih kmetijah posejali koruzo šele v prvih dneh junija, so bolj pozne sorte dozorele kasneje, tako da so ponekod silirali koruzo mesec kasneje kot lani. Po besedah Jožeta Mohorja iz podjetja RWA Slovenija - Agrosaat je najboljši čas za spravilo silaže tedaj, ko je v rastlini

Na ogledu poskusa z različnimi sortami koruze, v ospredju Jože Mohar iz Agrosata (levo) in kmet Franci Fon / Foto: Gorazd Kavčič

od 30 do 35 odstotkov suhe snovi, sicer pa delež sušine od 32 do 35 odstotkov zagotavlja pridelovalcem največje spravilo energije za živali.

Podjetje RWA Slovenija - Agrosaat je predstavilo poskus z Agrosaatovimi koruznimi hibridi, med njimi jih je bilo deset za silažo in petnajst za zrnje. Pri hibridih za silažo so dali poudarek hibridom, ki zagotavljajo večjo prebavljivost silaže, in novim sortam. V poskusu koruznih hibridov za zrnje so bili novi in standardni hibridi, od najzgodnejših (FAO

220) do najpoznejših (FAO 390), ki jih je še priporočljivo sejati na Gorenjskem. »Pri koruzi za zrnje si želimo čim večji pridelek zdravega zrnja s čim manj vlage,« je dejal Jože Mohar, ki je udeleženec seznanil tudi z Agrosaatovimi ozimnimi žiti, še zlasti z novostjo v ponudbi – ozimnim dvorednim ječmenom Valerie in ozimnim ovsom Eagle. Kar zadeva setev ozimnih žit, je Marija Kalan opozorila pridelovalce, da naj za setev dobro pripravijo tla in da naj zlasti pri setvi ječmena in tritikale ne

zamujajo z rokom. Optimalni rok za setev je do 15. oktobra, setev pa se lahko zavleče največ do 25. oktobra. Na zakisana tla je bolje posejati tritikalo kot ječmen, sicer pa je apnenje nujen ukrep za izboljšanje tal predvsem za ječmen in metuljnice (lucerno). Bolj kot apnenje z uporabo žganega apna je priporočljivo apnenje z naravnim mletim apnencem, ki ne vpliva samo na razkisanje tal, ampak vpliva tudi na strukturo tal, preprečuje nastajanje skorje in izboljšuje mikrobiološko življenje v tleh.

Izbor inovativnega mladega kmeta

Med osmimi kandidati, ki se potegujejo za naziv inovativnega mladega kmeta, je tudi Tilen Soklič iz Krnice. Razglasitev rezultatov bo 25. oktobra.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Zveza slovenske podeželske mladine vsako leto v sodelovanju s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije izbere inovativnega mladega kmeta ali mlado kmetico. S tem spodbuja inovativnost mladih na področju kmetijstva, gozdarstva in ribištva ter prenos znanja. Letošnji izbor je že dvanajsti po vrsti, za laskavi naziv se poteguje osem kandidatov, med njimi je tudi edini gorenjski kandidat – Tilen Soklič iz Krnice pri Zgornjih Gorjah. Posebna strokovna komisija pod vodstvom Jožice Vodopivec Rozman bo ocenila inovativne dosežke mladih kmetov in med njimi izbrala najboljšega, ki bo prejel naziv inovativni mladi kmet. Letošnja novost je spletno glasovanje, na podlagi katerega bodo najboljšemu kandidatu po izboru širše javnosti podelili priznanje zveze podeželske mladine in nagrado

Tilen Soklič – gorenjski kandidat v izboru za inovativnega mladega kmeta / Foto: Gorazd Kavčič

Gospodarskega razstavišča: možnost uporabe stojnice na sejnih Natour Alpe - Adria in Narava zdravje v prihodnjem letu ter uporabo digitalnih produktov podjetja Sledat. Spletno glasovanje se je začelo 29. septembra in se bo končalo v nedeljo, 20. oktobra, ob 23.59. Glasujete tako, da si na spletni strani <https://zspm.si/glasovanje-imk/> ogledate video predstavitev

vseh osmih kandidatov in izmed njih izberete tistega, ki vas je s svojo inovativno idejo najbolj prepričal. Za rezultat štejejo samo glasovi, oddani po e-pošti, pri tem pa je z enega elektronskega naslova možno glasovati le enkrat na dan. Kandidati se bodo v petek, 25. oktobra, predstavili na sejmju Narava zdravje v Ljubljani, razglasitev rezultatov in podelitev

nagrad pa bo isti dan v predsedniški palači.

Tilna Sokliča sta za sodelovanje na izboru za inovativnega mladega kmeta predlagala Društvo podeželske mladine Zgornjesavske doline in Kmetijsko gozdarski zavod Kranj. Kot piše v obrazložitvi, je Tilen v domačem kraju najel kmetijska zemljišča, na katerih prideluje ribez, česen, čebulo in beluše. Pridelava ribeza je bila v Gorjah v preteklosti močno razširjena, potlej je skoraj povsem zamrla, Tilen pa jo je ponovno obudil, vendar na bistveno bolj sodoben način – z namakalnim sistemom in rednim vzdrževanjem nasada. Ribez predeleže v vitaminsko bogat ribezov sok, marmelado in likerje, želi pa izdelovati tudi butično ribezovo vino. Pri tem sodeluje z vinarji iz mariborskega kmetijsko-gozdarskega zavoda, ki so mu že zagotovili, da je njegovo sadno vino odličen izdelek.

Desetletnica podjetja Damatech

Jeseniško podjetje Damatech je praznovalo desetletnico, ob tem so predstavili dve investiciji: novo halo za CNC-obdelavo in najmodernejšo CNC-stružnico za obdelavo jeklenih profilov velikih dimenzij.

URŠA PETERNEL

Jesenice – V jeseniškem podjetju Damatech so v sredo obeležili desetletnico delovanja. Na slovesnosti so predstavili najnovejši investiciji, novo halo za CNC-obdelavo in najmodernejšo CNC-stružnico za obdelavo jeklenih profilov velikih dimenzij. Samo letos so za

naložbe namenili že 1,3 milijona evrov.

Kot sta povedala ustanovitelja podjetja Mateja in Darko Mikec, družinsko podjetje nadaljuje železarsko tradicijo na območju Stara Sava, na lokaciji nekdanje žičarne. Oba sta strokovnjaka s področja metalurgije, kjer sta začela v nekdanji Železarni Jesenice, kasneje pa

sta se izpopolnjevala na različnih strokovnih in menedžerskih pozicijah, tako na področju proizvodnje in obdelave jekla kot tudi na drugih poslovnih področjih v Sloveniji in tujini.

Podjetje beleži hitro in uspešno rast, lanska prodaja je znašala več kot sedem milijonov evrov, v letošnjem letu pa računajo na desetodstotno

Damatech je družinsko podjetje, ki nadaljuje železarsko tradicijo na jeseniški Stari Savi. Vodijo ga Darko in Mateja Mikec ter njuna hči Eva z možem Damirjem. / Foto: Gorazd Kavčič

Najmodernejša CNC-stružnica za obdelavo jeklenih profilov velikih dimenzij.

rast. Zaposlenih je 35 sodelavcev. Podjetje je usmerjeno v obdelavo ter distribucijo poboljšanih jekel, v lastnem štiri tisoč kvadratnih metrov velikem skladiščno-proizvodnem obratu imajo na zalogi več kot dva tisoč ton jekel za uporabo v orodjarstvu in strojogradnji.

"V podjetju delujemo kot Steel center za distribucijo

specialnih jekel ter izvajamo zahtevne strojne obdelave poboljšanih jekel z visoko trdnostjo: rezanje z vodnim curkom, plazemsko rezanje, vrtnje in obdelavo na najmodernejši opremi za mehansko obdelavo," sta povedala Mikčeva. Jekla dobavljajo kupcem v Sloveniji, na Hrvaškem, v Avstriji in Nemčiji ter tudi v drugih državah.

Podjetje je začelo delovati v letu 2009, doslej pa so v proizvodno opremo in nakup lastnih prostorov vložili že več kot 4,5 milijona evrov.

Kot pravita lastnika, je podjetje Damatech dokaz, da je podjetniške vizije mogoče udejanjiti tudi v realnem sektorju, ne samo v virtualnem svetu.

Manj davka od dela, več od kapitala

Vlada je potrdila predlagane davčne spremembe, državni zbor naj bi jih sprejel do konca leta, tako da bi že lahko začele veljati z novim letom.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Vlada je na seji prejšnji teden potrdila predloge sprememb štirih davčnih zakonov: o davčnem postopku, o dohodnini, o davku od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov in o davku od dohodkov pravnih oseb, s katerimi bo davčno razbremenila delo in dodatno davčno obremenila kapital.

Sprememba dohodninske lestvice

Po tem, ko je regres do višine povprečne plače razbremenila vseh prispevkov in dohodnine, s čimer se je že letos v korist zaposlenih odpovedala 90 milijonom evrov, predlaga še spremembo dohodninske lestvice. Tako naj bi zvišali zgornje meje davčnih razredov in za eno odstotno točko znižali davčno stopnjo v drugem in tretjem dohodninskem razredu (na 26 in 33 odstotkov), zvišali splošno olajšavo s 3.302,70 na 3.500

evrov ter hkrati uvedli linearno dodatno splošno olajšavo za nižje prejemke oziroma za vse dohodke do letne višine 13.316 evrov. Z uvedbo linearnosti in dvigom splošne olajšave naj bi preprečili, da prejemniki minimalne plače zaradi letošnjega dviga minimalne plače ne bi ostali brez najvišje dodatne splošne olajšave.

Vlada bo spremembe na dohodninski strani, ki predstavljajo izpad v višini 138 milijonov evrov, nadomestila z višjo obdavčitvijo kapitala pa tudi z izboljšanjem prostovoljnega plačevanja davkov in večjo učinkovitostjo nadzornih organov. Tako predlaga najmanj sedemodstotno obdavčitev davka od dohodkov pravnih oseb, s čimer bo omejila zniževanje davčne osnove z davčnimi olajšavami in prenesenimi izgubami. Poleg tega predlaga zvišanje davčne stopnje za dohodke iz kapitala, za izvedene finančne instrumente in za dohodke iz oddajanja premoženja v

najem s 25 na 27,5 odstotka. Pri obdavčitvi dobičkov iz kapitala in izvedenih finančnih instrumentov predlaga spremembo pri zniževanju davčne stopnje glede na dobo imetništva: v primeru dobe lastništva od pet do deset let se bo stopnja znižala na dvajset odstotkov, v primeru imetništva od deset do petnajst let na 15 odstotkov, v naslednjih petih letih na deset odstotkov, po dvajsetih letih pa bo tako kot doslej veljala ničelna davčna stopnja. Pri obdavčitvi dohodkov iz oddajanja premoženja v najem naj bi odstotek normiranih stroškov, ki se priznavajo pri ugotavljanju davčne osnove, zvišali z deset na 15 odstotkov.

Različni odzivi na predlagane spremembe

Odzivi v strokovnih in političnih krogih na predlagane davčne spremembe so različni. Gospodarska zbornica Slovenije paket davčnih sprememb podpira. V zbornici namreč že več let

ugotavljajo, da je obremenjenost dela z davki in prispevki v Sloveniji prekomerna, zlasti pri ključnih kadrih, ki največ prispevajo k dodani vrednosti v podjetju; opozarjajo pa tudi, da bi bilo treba spremeniti zakonodajo glede uveljavljanja davčnih olajšav za podjetja. Zveza

Stopnja obdavčitve kapitalskih dobičkov se zvišuje s 25 na 27,5 odstotka.

svobodnih sindikatov Slovenije davčnega paketa ne podpira, saj nasprotuje davčnemu razbremenjevanju najbogatejših in poslabševanju položaja srednjega razreda. V stranki Levica so odziv na davčne spremembe naslovili Šarčeva davčna reforma za bogate, pri tem pa so navedli, da davčna reforma delavcem z najnižjimi prihodi daje drobniž, v celem letu za eno kavo, menedžerjem pa podarja skoraj dva tisoč evrov letno.

Obračun nadomestil

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Prvega novembra lani je začela veljati zakonska določba, ki bankam in hranilnicam nalaga, da vsaj enkrat na leto seznanijo uporabnike transakcijskih (osebnih) računov z obračunom nadomestil za storitve, ki so vezane na njihov račun. S tem ukrepom želijo doseči večjo preglednost nadomestil in boljše razumljivost pri potrošnikih. Uporabniki računov bodo do konca oktobra prejeli prvo informacijo o obračunanih nadomestilih, ki bo kot obračunsko obdobje vključevala le lanska meseca november

in december; naslednji obračun pa bo vključeval vsa letos obračunana nadomestila. Obračun bo vključeval vsa nadomestila za storitve, ki so vezane na osebni račun: nadomestila za vodnje računa, za uporabo spletne banke, za plačilne transakcije, trajne naloge, SEPA direktne obremenitve in za plačilne transakcije s kreditno kartico ali kartico z odloženim plačilom. Banke in hranilnice bodo strankam poslale obračun nadomestil tako, kot jim pošiljajo izpiske – preko spletne banke, na elektronski naslov, po pošti, skupaj z mesečnim izpisom ...

Veljavna ureditev ni v neskladju z ustavo

Kranj – Ustavno sodišče je na zahtevo delovnega in socialnega sodišča presovalo, ali je z ustavo skladna določba zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki samostojnim podjetnikom ne omogoča uživanja polne pokojnine ob sočasnem opravljanju dejavnosti. Ustavni sodniki so tesno, z izidom 5 : 4, odločili, da sedanja zakonska ureditev ni v neskladju z ustavo. V Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije ob tako tesnem izidu glasovanja pričakujejo od države, da bo ob nadaljnjem spreminjanju zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ponovno odprla vprašanja o ureditvi tako imenovanega dvojnega statusa samostojnih podjetnikov in da bo Slovenija tako kot večina evropskih držav dovolila podjetnikom opravljanje dejavnosti tudi po upokojitvi.

Prisegla nova generacija policijskih diplomantov

SIMON ŠUBIC

Tacen – V sredo je na Policijski akademiji v Tacnu pred generalno direktorico Policije Tatjano Bobnar slovesno zapriseglo 76 novih po-

Dveletni študij za policista je uspešno končalo 76 kandidatov. / Foto: Policija

licistk in policistov, ki so uspešno končali redni višješolski študij po programu Policist. Ta je potekal dve leti, večinoma na policijski akademiji, kandidati pa so se deset tednov praktično urili tudi na policijskih postajah in štirinajst dni spoznavali policijsko taktiko v Gotenici.

»Spoštovane policistke in policisti, svoje poklicne poti zdaj začinjate na policijskih postajah širom Slovenije. Naj zaključek šolanja ne pomeni tudi konca vašega učenja,« je novo generacijo policistov nagovorila Bobnarjeva. »Učite se od bolj izkušenih kolegov in izkoristite vsako priložnost za nova spoznanja. Predvsem

pa naj vam novo pridobljeno znanje služi kot orodje, s katerim boste dvigali kakovost policijskega dela. Vaše lastne izkušnje, ki jih boste pridobili s prakso in neposrednim delom na tere-

nu, pa vam bodo vlile poklicno samozavest in vas izoblikovale v suverene in samostojne strokovnjake,« je še dodala.

»Policistke in policisti boste zagotavljali varnost posameznikom in skupnosti, varovali človekove pravice in temeljne svoboščine ter krepili pravno državo. Pri tem pa bodo vaše vodilo vsak dan, brez izjeme, tiste najvišje vrednote vašega poklica – zakonitost, strokovnost, profesionalnost in integriteta. Te vrednote so duša policije in morajo postati neločljiv del vaše osebnosti in vaših ravnanj,« pa je poudaril notranji minister minister Boštjan Poklukar.

Po žetvi nasada konoplje so ga ustavili policisti

Konopljo je prevažal v treh torbah in dveh vrečkah.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Policisti za izravnalne ukrepe so pred dnevi na avtocestnem počivališču kontrolirali državljana Slovenije, ki je v osebnem avtomobilu prevažal dobrih 66 kilogramov prepovedane droge konoplja, so sporočili gorenjski policisti.

Moški je drogo v treh večjih torbah in dveh vrečkah peljal z nasada konoplje, v prometu pa so ga kontrolirali

naključno, pojasnjujejo na PU Kranj. Kriminalisti so v nadaljnjem postopku pri osumljencu našli še manjše število sadik konoplje s težo okoli dveh kilogramov. Drogo so mu zasegli, po končanem postopku pa so ga s kazensko ovadbo privedli pred preiskovalno sodnico v Kranju.

Za kaznivo dejanje neupravičene proizvodnje in prometa s prepovedano drogo je zagrožena kazen zapora od enega do desetih let.

Goreli sekanci, mehanizacija

Torkov požar gospodarskega poslopja v Žabnici je zanetila iskra, ki je med uporabo kotne brusilke preskočila na bližnje deske in nafto.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjski poklicni in prostovoljni gasilci so v minulih dneh izvedli dve veliki intervenciji zaradi požarov. Prvi je izbruhnil v torek dopoldan na gospodarskem poslopiju na kmetiji Pr' Vrbenčk v Žabnici. »V remizi za shranjevanje traktorjev in druge kmetijske mehanizacije sem popravil trosilko za hlevski gnoj. Med uporabo kotne brusilke je očitno ena iskra preskočila na deske in nafto v bližini. Dim je prva opazila žena. Odhitel sem po gasilski aparat, ko sem se vrnil, pa je bil dim že tako črn, da sem se moral umakniti in nisem mogel ničesar več storiti,« je še med potekom gasilske intervencije razložil gospodar Anton Kuralt, sicer tudi predsednik nadzornega odbora domačega gasilskega društva. »Bojim se, da je vse uničeno, traktor, mehanizacija ... K sreči je večina dela na polju že opravljena, sicer bi bila situacija še težja,« je dodal. Na Policijski upravi Kranj so pojasnili, da je po prvi oceni nastalo za 150 tisoč evrov škode.

Gasilci obvarovali bližnji hlev

Poveljnik operativne Gasilsko reševalne službe Kranj Andraž Šifrer je razložil, da so se na intervencijo odpravili okoli 11. ure. »Ob našem prihodu je bil požar že popolnoma razvit, goreli so streha in stroji v gospodarskem poslopiju. Poleg gašenja smo se takoj usmerili tudi v zaščito bližnjega gospodarskega poslopja – hleva, v katerem staja živina in seno. Požar smo pogasili v slabi uri, sledilo je še gašenje manjših žarišč v poslopiju,« je razložil.

V torkovem požaru gospodarskega poslopja v Žabnici je nastalo za okoli 150 tisoč evrov škode. / Foto: Simon Šubic

Kot je dodal Šifrer, je bila intervencija, ki jo je vodil Andrej Polajnar, v njej pa je sodelovalo 47 poklicnih in prostovoljnih gasilcev iz več kranjskih gasilskih društev, precej zahtevna. V poslopiju so bile namreč shranjene večje količine nafte, gorela je tudi plastika na novem traktorju, vmes je prišlo tudi do nekaj eksplozij gorečih gum.

Sekanci zagoreli zaradi samovžiga

Že naslednje jutro, v sredo, so okoli 7. ure kranjski poklicni gasilci in njihovi prostovoljni kolegi odhiteli k Mizarstvu Ovsenik na Jezerski cesti v Kranju, kjer je zagorel velikanski kup sekancev. Po grobi oceni jih je bilo vsaj tri tisoč kubičnih metrov. Najverjetneje je zagorelo zaradi samovžiga, ob prihodu gasilcev pa se je ogenj že razširil na

V Preserjah pri Radomljah je pred dnevi zaradi poškodovane jeklenke eksplodirala pri vžigu sobne plinske peči. Požar je pred prihodom domžalskih poklicnih gasilcev pogasil že prostovoljni gasilec iz Homca. Poškodovanega stanovanca so reševalci na kraju oskrbeli.

zunanost kupa. Zunanji požar so gasilci razmeroma hitro pogasili, a glavnina dela je ostala še pred njimi. »Sledilo je namreč dolgotrajno razkopavanje tlečih sekancev, njihovo zalivanje in odvažanje na bližnji travnik. V sredo smo delo končali šele okoli 22. ure, čez noč pa smo postavili požarno stražo,« je povedal Šifrer. Včeraj zjutraj so gasilci razkopavanje in odvažanje sekancev nadaljevali, še vedno so jih morali ves čas zalivati. »Intervencija je bila prvi dan dodatno otežena, ker so morali gasilci zaradi gostega dima uporabljati dihalne aparate,« je dodal.

Napaka na kaminu

V ponedeljek nekaj pred polnočjo pa so na intervencijo odhiteli prostovoljni gasilci iz Škofje Loke in Gorenje vasi, kjer je v enem od prostorov večstanovanjskega objekta prišlo do uhajanja ogljikovega monoksida. Ena oseba se je s strupenim plinom zastrupila, zato so jo reševalci odpeljali v zdravstveno ustanovo, po podatkih policije pa ni bila življenjsko ogrožena. Tri osebe so zaradi uhajanja plina iz objekta začasno evakuirali. Gasilci so objekt pregledali, opravili meritve plinov, prezračili prostore ter prepovedali nadaljnje kurjenje in bivanje v objektu, dokler ustrezne službe ne preverijo delovanja kurilne naprave. Kriminalisti so v kasnejši preiskavi ugotovili, da je plin nastal pri uporabi nepravilno vgrajenega kamina, ki ni omogočal odvajanja dima in se je ta po kurjenju na drva začel kopičiti v hiši. Policija bo o svojih ugotovitvah seznanila pristojno državno tožilstvo, so pojasnili na PU Kranj. Ob tem so še opozorili, da naj posege v dimnike in kurilne naprave ter redne kontrole in vzdrževanje zaupamo samo strokovnjakom oziroma pristojnim osebam. Že zelo majhna količina ogljikovega monoksida je namreč lahko smrtno nevarna.

Tleče sekance je večje število gasilcev iz kranjskih prostovoljnih gasilskih društev in poklicne enote odstranjevalo (in zalivalo z vodo) dva dni. / Foto: GARS Kranj

GG+

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Zgodba o želji po svobodi

Na filmska platna prihaja težko pričakovani celovečerni igrani zgodovinski film Preboj, ki uprizarja epsko bitko partizanov na Menini planini marca leta 1945. Pod film se je podpisal scenarist in režiser Dejan Babosek, ki priznava, da bi bilo brez pomoči domačinov projekt mnogo težje uresničiti.

JASNA PALADIN

Marca leta 1945 je Menino planino še vedno zajemala huda zima z visokim snegom, a na planoto se je morala umakniti skupina petstotih partizanov, saj jih je v dolini obkolila divizija SS s kar 12 tisoč vojaki. Četo je vodil takrat komaj 22-letni komandant Franc Sever Franta, ki se je znašel pred nemogočo nalogo iz tesnega obroča rešiti svoje borce. Po celodnevni krvavi bitki se jim je v težkih razmerah uspelo prebiti skozi obroč na svobodo. Takšna je resnična zgodba iz druge svetovne vojne, ki prihodnji teden prihaja na filmska platna. Film je nastal v sodelovanju filmske produkcije Narayan production, Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije in Kulturno zgodovinskega društva Triglav. Pod film se je podpisal režiser in scenarist Dejan

Babosek, glavno vlogo komandanta Frante pa je odigral Domen Valič. »Za preboj na Menini planini sem izvedel šele leta 2018 na praznovanju 70-letnice zveze borcev. Impresivna vojna zgodba se me je močno dotaknila, ko pa sem prebral knjigo Past na Menini planini, sem takoj vedel, da želim po tej zgodbi narediti film, saj je le film tisti medij, ki se gledalca najbolj čustveno dotakne in pokaže ta edinstveni dogodek naše zgodovine, katere spomin mora ostati živ in nikoli utoniti v pozabo,« nam je povedal Dejan Babosek, ki se je v zgodbo povsem poglobil. »Osnova za film je bila knjiga Franca Severja Frante in številni pogovori z njim, na katerih je nastala osnovna verzija scenarija. Nato pa smo začeli s snemanjem intervjujev s še živimi borci z Menine planine in pred nami so zaživele njihove osebne zgodbe in

»Film prikazuje vrednote, kot so visoko nivo tovarištva, ljubezni do domovine in željo po svobodi, ki nikakor ni samoumevna, kar lahko vidimo po številnih vojnih žariščih tudi v današnjem času.«

izkušnje, ki v knjigi niso bile popisane. S tem so prišli dodatni dogodki, ki so iz njihove perspektive prišli v film.«

Prikazati obdobje iz zgodovine in hudo zimo s snegom in mrazom, pomanjkanje hrane, vode, opreme, orožja in vse druge stiske, ki so partizane gnale v borbo za življenje, je bil za režiserja zelo velik izziv, tudi zaradi majhnega proračuna. »V obdelavi resnične zgodbe nosiš posebno odgovornost, da bo interpretacija te dobra. Zgodovinski film, ki se dogaja v času druge svetovne vojne, potegne s sabo velik zalogaj v segmentu scenografije in kostumografije. Tudi same vremenske razmere so bile izziv, ampak iz izjemno predano ekipo in igralce nam je uspelo iti čez vse. Snemali smo v okolici Kamnika, na Veliki planini in njeni okolici. Zimske razmere so postale težak produkcijsko-logistični zalogaj, saj smo morali zaradi mile zime in pomanjkanja snega na osnovnih lokacijah tik pred snemanjem iskati nadomestne lokacije, in to precej višje v hribih, in tako smo prišli snemat na 1500 metrov nadmorske

Zahtevne zimske razmere partizanov je ekipa snemala v prav tako zahtevnih razmerah na Veliki planini. / Foto: Matic Poropatič

višine. Vse prevoze ekipe, igralcev in opreme smo opravili s teptalci, bivali pa smo v lesenih hiškah v bolj gverilskih razmerah.«

Precejšen zalogaj je bilo zagotoviti tudi zadostno količino partizanskih oblačil, rekvizitov in orožja, pri čemer pa jim je bilo v veliko oporo Kulturno zgodovinsko društvo Triglav na čelu s Kamničanom Jernejem Brajerjem, ki jih je oskrbelo s kostumi za igralce, rekviziti, bili so tudi statisti, in to povsem prostovoljno.

Sporočilo zgodbe je še kako aktualno tudi danes. »V prvi vrsti sem v tej zgodbi videl čustveno zelo močno zgodbo o preživetju v

nenormalnih okoliščinah, hkrati s tem pa tudi zgodbo, v kakšnih razmerah se je slovensko ljudstvo bojevalo za svobodo izpod nacifašizma. Poleg tega sem želel prikazati vrednote, kot so visoko nivo tovarištva, ljubezni do domovine in željo po svobodi, ki nikakor ni samoumevna, kar lahko vidimo po številnih vojnih žariščih tudi v današnjem času,« še pravi Babosek.

Film je že z napovedjo nalletel na zelo veliko zanimanja, tudi med domačini. Ti sicer vedo povedati, da komandant Franc Sever Franta obroča ne bi znal prebiti brez enega od svojih borcev, Franceta Bajdeta iz Golic, ki je kot gozdar do

podrobnosti poznal vse grupe Menine planine, in prav njemu naj bi šla zasluga za preživetje partizanov. Premiera je razprodana, po distribuciji v velikih kinocentrih pa se bo film vrtil tudi v manjših dvoranah, na Gorenjskem tako tudi v Radovljici in Domžalah.

V naslednjem letu bo predstavljen tudi dokumentarni film Past na Menini planini, kjer bodo nastopili še živi borci, ki so bili takrat stari med 16 in 22 let. Poleg Franca Severja - Frante bodo svojo zgodbo predstavili kurir Franc Bera, šifrantka Valerija Skrinjar, radiotelegrafist Rudi Pfeiffer in mitraljezec Jože Strniša.

Režiser in scenarist filma Dejan Babosek (na desni) z igralcem Jernejem Gašperinom / Foto: Matic Poropatič

Zgodbe

Pogovorni večer v Preddvoru se je dotaknil grajskih, domskih, zavodskih otrok ... Stran 18

Pogovor

Maja Ahačič, prejemnica državne nagrade za življenjsko delo na področju šolstva ... Stran 19

Zanimivosti

Pr' Psnak v Zgornji Radovni: gospodar Janko prav tak krčmar, kot so bili nekdanj Stran 20

Od petka do petka

V državnem zboru obravnavajo novelo zakona o poslancih, ki tudi v javnosti dviga ogromno prahu. / Foto: arhiv GG

Ustavno sodišče je razveljavilo sodbo v primeru skrbništva koroških dečkov, ki so ju delavci velenjskega centra za socialno delo marca 2016 odpeljali v rejniško družino. / Foto: arhiv GG

Vse kaže, da zbranih sredstev za dečka Krisa država vendarle ne bo obdavčila. / Foto: arhiv GG

Obdavčitvi se bodo ognili

Kot kaže, se bo društvo Palčica Pomagalčica vendarle izognilo obveznosti plačila davka za zbranih 3,8 milijona evrov za zdravljenje 19-mesečnega Krisa.

SIMON ŠUBIC

Burno o poslanskih privilegijih

Mandatno-volilna komisija državnega zbora je v sredo po žgoči razpravi potrdila novelo zakona o poslancih, ki ga predlaga večina poslanskih skupin, nasprotujejo pa mu v Levici in NSi. Novela poslankam in poslancem prinaša nove privilegije. Na eni strani gre za povračilo kilometrine in nadomestilo plače tudi za tiste poslance, ki funkcijo opravljajo manj kot pol leta, na drugi strani želijo črtati določilo o samodejnem prenehanju mandata v primeru nezdržljivosti poslanske funkcije. O tem naj bi po novem odločala Komisija za preprečevanje korupcije. Do črtanja določbe, po kateri poslanec nima pravice do nadomestila plače, če mu funkcija preneha pred potekom šestih mesecev od izvolitve, ima pomisleke tudi vlada, ki poslancem predlaga dodaten razmislek o tem predlogu. Predlog novele tudi v javnosti ni naletel na odobravanje. Hitro so se na primer odzvali v Sindikatu poklicnega gasilstva Slovenije in med drugim opozorili, da si želijo poslanske skupine nadgraditi privilegije glede nadomestila plače že takoj po nastopu funkcije

kljub dejstvu, da lahko v Sloveniji več kot 880.000 delavk in delavcev uveljavlja denarno nadomestilo za čas brezposelnosti šele po devetih mesecih zavarovalne dobe v delovnem razmerju.

Sova ne da podatkov

Sova je komisiji državnega zbora za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb (Knovs) ta teden sporočila, da ji ne more posredovati podatkov glede kadrovanja, saj da je »močno zaskrbljena zaradi varnosti podatkov«. Med drugim so v agenciji navedli, da je po opravljenem nadzoru eden od članov Knovsa medijem izdal tajni podatek, s katerim so se seznanili na Sovi. Kot smo že poročali, je posebna komisija Knovsa, ki jo je vodil podpredsednik Knovsa Žan Mahnič (SDS), prejšnji teden opravila nenapovedan nadzor na Sovi, kjer je preverjala kadrovanje v agenciji v času vlade Marjana Šarca, kar je bila posledica medijskega poročanja o domnevnem posredovanju Šarca in državnega sekretarja za nacionalno varnost Damiira Črnčeca pri zaposlitvi Šarčeve znanke na Sovi. Ob tem so člani Knovsa zahtevali dokumentacijo za zaposlitve brez javnega razpisa od Sove in podatke o prijaviteljih kandidatov brez imen in

priimkov, zgolj s seznamom njihovih kompetenc. »Preverjanje zakonitosti zaposlovanja je pomemben element nadzora, zato je oviranje nadzora popolnoma nesprejemljivo,« je po Sovini zavrnitvi posredovanja podatkov o kadrovanju dejal predsednik Knovsa Tonin.

Razveljavili sodbo glede koroških dečkov

Ustavno sodišče je razveljavilo sodbo Upravnega sodišča v Mariboru v primeru skrbništva koroških dečkov, ki so ju delavci velenjskega centra za socialno delo 31. marca 2016 brez vednosti starih staršev, kjer sta bivala po tragični smrti svoje mame, odpeljali v rejniško družino, so ta teden poročali mediji. Sojenje v tej zadevi je tako vrnjeno na prvo stopnjo. Kot je znano, je babica dečkov po materini strani, ki jo zastopa odvetnik Velimir Cugmas, izpodbijala sodbo upravnega sodišča, s katero je bila zavrnjena njena tožba zoper odločbo ministrstva za delo, ki je zavrnilo njene vloge za pridobitev dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti za mladoletna vnuka, ki sta bila ob oddaji rejniški družini leta 2016 (v njej sta še zdaj) stara tri in pet let. Upravno sodišče je tedaj na podlagi izvedenega postopka odločilo,

da ne bi bilo v največjo korist dečkov, če bi ju v rejništvu imela njuna babica.

Davka ne bo treba plačati

Društvo Palčica Pomagalčica, ki je v tednu dni zbralo okoli 3,8 milijona evrov za zdravljenje 19-mesečnega Krisa s spinalno mišično atrofijo v ZDA, je grozilo, da mu bo država zaradi zbrane pomoči naložila plačilo davkov v višini 1,9 milijona evrov. Društvo namreč še nima izpolnjenih pogojev za pridobitev statusa humanitarne organizacije, zato je podvrženo plačilu dohodnine. Zaplet bodo, kot kaže, vseeno uspešno rešili, saj bo društvu tudi po nasvetu finančne uprave zdaj na pomoč priskočila ena od obstoječih humanitarnih organizacij – Zveza prijateljev mladine Slovenije, ki ji bo društvo Palčica Pomagalčica nakazalo vsa zbrana sredstva. Povsem drugačen zaplet pa je nastal pri zbiranju denarne pomoči za zdravljenje dečka Gala, ki jo je zbiralo društvo Maus. Izkazalo se je namreč, da si je predsednica društva Nataša Švikart izposodila 30 tisoč evrov za reševanje svojega stanovanjskega problema, kar je Švikartova tudi že javno priznala. Galova mama je sodelovanje z njo že prekinila, podala pa je tudi kazensko ovadbo.

Slovinci v zamejstvu (715)

Sestra Urša iz Smokuča

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Na vseh treh nedavnih izletih bralcev in naročnikov Gorenjskega glasa v dolino Rož na Koroškem je bila naša prva postaja Višja šola za gospodarske poklice v Št. Petru pri Št. Jakobu. Razlog za obisk je bil preprost. Višja šola s petletnim programom in z enoletno strokovno gospodarsko šolo je kvalitetna zasebna dvojezična katoliška šola konventa šolskih sester, ki jo obiskuje tudi veliko dijakin in dijakov iz Slovenije. Matura je dvojezična, in kdor jo opravi, mu pri vpisu na univerzo ni treba na preverjanje znanja nemščine. Sicer pa je, kot pravi dolgoletni učitelj in sedanji ravnatelj mag. Štefan Schellander, njihova šola predvsem dobra šola za poklic in za življenje, saj v

svojem programu daje podarek splošni izobrazbi, učnemu jeziku – lahko kar sedmih, gospodarstvu, turizmu, gastronomiji, prehrani in informacijskim tehnologijam. Šola poskuša oblikovati dijake v zrele, odgovorne in socialno čuteče osebnosti. Šola je katoliška, poudarja ravnatelj, in to morajo upoštevati tudi drugače versko usmerjeni dijaki, med katere se je to šolsko leto zelo dobro vživel tudi – Rus.

Šola ima svoj internat, v katerem prebiva okrog

petdeset deklet in zadnja leta tudi fantov. Zanj je odgovorna rojena Gorenjka, sestra Urša Šebat iz Smokuča, pedagoginja in teologinja, ki ima že devet let svoj dom v Št. Petru, večkrat, če ima le čas, pa skoči tudi domov na Gorenjsko. Rada ima svoje delo in uživa med mladimi. To pove že na zunaj, ko, če je treba, kar s skirojem drvi od šole do internata in nazaj.

»Internat je podpora šoli, ki res skuša biti šola za življenje, kar je sploh vodilo nas, šolskih sester,« pove

Ravnatelj mag. Štefan Schellander in sestra Urša sta povedala, da znašata šolnina in bivanje v internatu 370 evrov mesečno, kar je za koroške oziroma avstrijske razmere zelo poceni. V Celovcu je treba samo za bivanje v internatu plačati 400 evrov, na Dunaju pa še več.

Ravnatelj Višje šole za gospodarske poklice Št. Peter in naša rojakinja, šolska sestra Urša Šebat iz Smokuča

Šebatova Urša. »Trudimo se, da se dijakinje in dijaki pri nas dobro počutijo, da osebno rastejo, razvijajo talente in ustvarjalnost ter tako prihajajo v družbi do izraza in do odgovornega življenja. Z mladimi ni težko delati. Vsakega našega dijaka ali dijakinjo vzamemo takšnega, kot je, in spoštujemo to, kar posebnega prinese s seboj. Skušamo mu

pokazati pot v življenje, učimo ga živeti z drugimi, kjer naj ima odprte oči in srce za bližnjega. Če nekomu nekaj daš, se ti marsikaj vrne,« pravi o svojem delu z mladimi sestra Urša. Na šoli, na kateri se vsi medsebojno poznajo, se stkejo številna prijateljstva. Lepo je videti, kako prisrčna so srečanja sošolk in sošolcev po počitnicah, še doda.

Po svetu

Nova Kitajska, 70 let

Ljudska republika Kitajska je 1. oktobra proslavila svojo 70-letnico. Je dedinja mnogo starejše Kitajske, njen sedanjí predsednik Ši Džinping pa napoveduje, da bo leta 2049, ob svoji stoletnici, Kitajska prva na svetu ...

MIHA NAGLIČ

Komunistični kapitalizem

Aktualni kitajski fenomen je v tem, da je Kitajska še vedno komunistična, hkrati pa globalna kapitalistična velesila. Kako je to mogoče? »Od ustanovitve leta 1949 do konca leta 1978 je bila Ljudska republika Kitajska centralno načrtovano gospodarstvo v sovjetskem slogu. Po Maovi smrti leta 1976 in posledičnem koncu kulturne revolucije sta Deng Xiaoping in novo kitajsko vodstvo začela reformirati gospodarstvo in se premikati v bolj tržno usmerjeno mešano gospodarstvo v okviru enostranske vladavine. Kmetijska kolektivizacija je bila razstavljena in kmetijska zemljišča privatizirana, zunanja trgovina pa je postala pomemben nov poudarek, kar je pripeljalo do oblikovanja posebnih ekonomskih con (SEZ). Neučinkovita podjetja v državni lasti so bila prestrukturirana, nedonosna so bila dokončno zaprta, kar je povzročilo velike izgube delovnih mest. Sodobna današnja Kitajska je v glavnem označena kot tržno gospodarstvo, ki temelji na lastništvu zasebnega premoženja in je eden vodilnih primerov državnega kapitalizma. Država še vedno prevladuje v strateških sektorjih, kot so proizvodnja energije

in težka industrija, vendar se je zasebni sektor močno razširil, saj se je v letu 2008 za beležilo približno 30 milijonov zasebnih podjetij. Ker se je ekonomska liberalizacija začela leta 1978, je bila Kitajska med najhitreje rastočimi gospodarstvi na svetu. Po podatkih Mednarodnega denarnega sklada je letna povprečna rast BDP med letoma 2001 in 2010 znašala 10,5 odstotka. Med letoma 2007 in 2011 je bila stopnja gospodarske rasti Kitajske enakovredna rasti vseh držav G7. Kitajska ima zelo visoko 3G stopnjo rasti. Zaradi visoke produktivnosti, nizkih stroškov dela in sorazmerno dobre infrastrukture so postali vodilni proizvajalci na svetu. Vendar pa je kitajsko gospodarstvo zelo energetsko intenzivno in neučinkovito; leta 2010 je bila največji porabnik energije na svetu in se zanaša na premog, ki zagotavlja več kot 70 odstotkov energetskih potreb in preseгла ZDA; septembra 2013 je bila največji uvoznik nafte na svetu. V začetku leta 2010 se je stopnja gospodarske rasti upočasnila zaradi domačih kreditnih težav, oslabilje mednarodnega povpraševanja po kitajskem izvozu in krhkosti v svetovnem gospodarstvu ...« (Vir: Wikipedija) Trenutno poteka glavna fronta znotraj kapitalizma,

v merjenju moči med ZDA in Kitajsko, za zdaj le kot trgovinska in carinska vojna. Kako se bo končala, je nemogoče napovedati.

Razvajena smrklija

Zadnjič smo pisali o fenomenu 16-letne švedske okoljske aktivistke Grete Thunberg, kandidatke za Nobelovo nagrado za mir. Tu dodajamo, da ni vsem všeč. Nekdanji voditelj Top Geara Jeremy Clarkson jo je označil za »razvajeno smrklijo«. Na zasedanju Združenih narodov je dejala, da so ji s podnebnimi spremembami uničili otroštvo. Clarkson pa se je spotaknil ob njen način prihoda v New York. Ni namreč priletela z avionom, kot je običajno, češ da je to okoljsko vprašljivo. »Kako si drzneš odpluti do Amerike na jahti iz karbonskih vlaken, ki je nisi zgradila, ki stane 15 milijonov funtov, ki jih nisi zaslužila, in ki ima podporni dizelski motor, ki ga nisi omenila ... Dali smo ti mobilne telefone, prenosnike in splet. Ustvarili smo družbena omrežja, ki jih vsakodnevno uporabljajaš, in vodimo banke, ki plačujejo za vse to. Tako da – kako si drzneš stati tam in nam pridigati, ti razvajena smrklija!« »Smrklija« je navrgel, da bo znanost tista, ki bo rešila problem, »ne pa mrščenje

in histerija vsakih pet minut ... Tako da bodi pridno dekle, utihni in jih pusti, naj se lotijo dela.« Še beseda o zadevni jahti. To je jadrnica brez »ogljčnega odtisa«. Greto so na potovanju spremljali izkušeni jadranci, oče in snemalec. 18-metrška jadrnica ima tudi sončne celice in podvodne turbine, ki poganjajo vse naprave na krovu med potovanjem. Potuje lahko s hitrostjo 35 vozlov oziroma približno 70 kilometrov na uro, kar pa večino časa ni mogoče zaradi plovbe proti vetru. V NY so pripluli pravočasno.

Spet ta Amazonija

V Vatikanu poteka škofovska sinoda o panamazonski regiji. Papež Frančišek: »Kako pogosto smo kolonizirali, namesto da bi označili evangelij. Bog nas obvaruj pred lakomnostjo novih kolonializmov. V požarih, ki jih podtikajo zaradi lastnih interesov – kot so bili nedavni uničevalski požigi Amazonije –, ni plamen evangelija ...« Predmet te sinode je zaradi pomankanja duhovnikov v tem delu sveta tudi »možnost duhovniške posvetitve starejših mož, po možnosti staroselcev, spoštovanih in sprejetih v skupnosti, celotistih, ki že imajo stabilne in trdne družine ...«

Mao Cetung (1893–1976), prvi voditelj LR Kitajske. Se zdaj zaradi njenega obrata v kapitalizem obrača v grobu?

Kolesarska instalacija sredi Stockholma, posvečena Greti Thunberg in njenemu boju proti podnebnim spremembam

Brazilska staroselska družina iz plemena Tucuxi. Ti ljudje so tudi »ciljna skupina« mnogih cerkva in verskih ločin.

Za boljšo šolo (42)

Poklic učitelja je izjemno zahteven

IVKA SODNIK

Preteklo soboto smo obeleževali svetovni dan učiteljev, zato se je v medijih spet veliko pisalo in razpravljalo o položaju učiteljev v naši družbi. Vsak od nas nosi v sebi nepozaben spomin na svoje učitelje, vsaj na enega. Bodisi zato, ker je v pozitivnem smislu odločilno vplival na našo poklicno izbiro in nas spodbujal pri zupanju vase, ali pa zato, ker nas je poniževal in nam delal krivico. Vsakršne zgodbe so te dni medijem pripovedovali poslušalci in bralci o izkušnjah s svojimi učitelji. Vloga učiteljev je za mlade ljudi v resnici izjemnega pomena, saj so takoj za starši pomembni oblikovalci otrokove osebnosti. Sodelujejo pri njegovi vzgoji

in odločilno vplivajo na njegov odnos do učenja in znanja. Če so otrokove prve izkušnje s šolo dobre, da nareti na učitelja, ki zna učenca voditi skozi zanimiv učni proces in jim hkrati dopove, da je učenje trdo delo, potem otrokom ostane ljubezen do učenja vse življenje. Skozi vsa leta izobraževanja ohranjajo začetno radovednost in vedoželjnost. Ravno te dni smo spet lahko zasledili pripovedi učiteljev, ki svoj poklic opravljajo z veliko ljubeznijo, s srcem in nasmehom na ustih, kot sami pravijo. Pri poučevanju jih vodi odnos do otroka, ne učni načrti in delovni zvezki. Pravijo, da je vedno treba imeti pred očmi čustveno razpoloženje otroka. Če vidijo, da je nekdo

zamišljen, žalosten in odsoten, se je treba najprej pogovoriti z njim, saj sicer ne bo mogel slediti pouku. Otroke je treba opazovati, kdaj niso več skoncentrirani in so se začeli dolgočasiti. Takrat si je treba vzeti čas za sprostitvev in umiritev, saj bo potem delo hitreje steklo in se bo vse zamujeno nadoknadilo. Ti učitelji se dobro zavedajo, v kakšnih stiskah, ki izvirajo bodisi iz družine ali medvrstniškega nasilja, živijo njihovi učenci, zato je v šoli treba razreševati tudi njihove osebne težave. Na ta način stopa v šoli vzgoja pred izobraževanje. Psihologi in nevrologi vedno bolj opozarjajo, da se človek lahko uči samo v okolju dobrih medsebojnih odnosov in čustvene

sproščenosti. Zato učiteljice pravijo, da morajo biti v šoli tudi druge mame, zaupnice in tolažnice. V tej luči postane učiteljski poklic ne samo delo, ampak tudi poslanstvo, saj učitelji zaznamujejo cele generacije otrok za vse življenje. Današnji otroci so naša prihodnost. Tega dejstva se premalo zavedamo, zato bi morali učiteljskemu poklicu nameniti veliko več pozornosti. Najprej pri izbiri, kdo sploh lahko postane učitelj. Ali poleg dobrega učnega uspeha izkazuje tudi ustrezne osebne lastnosti za delo z otroki in starši? Potem je treba poskrbeti za kvalitetno strokovno izobraževanje učiteljev z dovolj prakse že v času študija. Pred samostojnim

poučevanjem bi ga moral vsaj prvo leto ves čas spremljati mentor, ki bi mladega učitelja varoval pred neprijetnimi izkušnjami, ki bi mu lahko odvzele veselje do učiteljskega poklica. Nadalje je treba urediti sistematično sprotno izpopolnjevanje njihovega dela, da bi lahko takoj korigirali morebitna odstopanja od pričakovanih rezultatov. Najboljši učitelji bi morali biti posebej nagrajeni za svoje delo, uravnilovka bo še naprej dušila kvaliteto našega šolstva. Ukrepe za izboljšanje položaja učiteljev in spremljanje njihovega dela, da bi lahko takoj korigirali morebitna odstopanja od pričakovanih rezultatov. Najboljši učitelji bi morali biti posebej nagrajeni za svoje delo, uravnilovka bo še naprej dušila kvaliteto našega šolstva. Ukrepe za izboljšanje položaja učiteljev in spremljanje njihovega dela, da bi lahko takoj korigirali morebitna odstopanja od pričakovanih rezultatov. Samo pritoževanje in tarnanje ne bosta ničesar rešila.

Zgodbe

Mladost v primežu vojne

Božidar Trefalt iz Kranja je v knjigi »Mladost, ki to ni bila« opisal svoje odraščanje in zorenje v podjetni in zavedni kranjski meščanski družini in trpljenje, ki ga je Trefaltovim prinesla vojna in leta po njej.

JOŽE KOŠNJEK

Zakoncema Francu in Ljudmili ali Milki Trefalt se je v nedeljo, 20. maja, leta 1928 v hiši za nekdanjim hotelom Jelen v Kranju rodil prvi sin Božidar. To ime je dobil zato, ker so za tega dečka dejali, da je »Božji dar«. Ker se je rodil v nedeljo, naj bi bil srečen. In to je ta mož, ki stopa v 91. leto, tudi bil. Za Božidarjem sta prišla na svet še v slovenski javnosti zelo znana brata Franek in Mito, oba šolana dramska igralca in kasneje športna novinarja in urednika na ljubljanskem radiu in televiziji. Starša sta bila velika oboževalca gledališča in dva sinova sta šla po njuni poti. Trefaltovi so se leta 1930 iz Kranja preselili v hišo na Primskovem.

Božidar v knjigi, ki je prvič izšla leta 2008 ob njegovi 80-letnici, letos pa je bila ponatisnjena in pretekli teden predstavljena v Galeriji Družina v Ljubljani, obuja spomine na vedrejši del svojega otroštva in mladosti, ki ju je

skupaj s staršema, mlajšima bratoma in številnimi znanci preživeljal v Kranju in nato tudi na Bledu. Oče je leta 1938 prevzel vodenje Park hotela. Knjiga ni le pripoved o avtorju in njegovih doživljajih, ampak tudi o okolju, v katerem je živel, o prijateljih in sošolcih v Kranju, na Bledu in v Ljubljani.

»Spomini so vedno osebna izpoved. Opisal sem jih točno tako, kot sem jih doživel, in tako skušal ohraniti verodostojnost.« je o svoji knjigi povedal Božidar Trefalt. O dogodkih, opisanih v knjigi, ni pripovedoval ne sinovoma Samu in Urošu, ne bratoma Franeku in Mitu zaradi njunih izpostavljenih služb. Le ženi Boži in deloma tudi staršema je povedal nekaj stvari, je dejal Božidar Trefalt.

Temnejša plat Božidarjeve mladosti se je začela leta 1941 v Ljubljani, ko se je začela vojna in ga je začelo razjedati domotožje in samota, ki sta trajala do maja 1945, ko se je med umikanjem na Koroško za kratek čas ustavil doma. V Ljubljani je tudi Božo leta 1941 slišal vesti o

uspešnih partizanskih akcijah proti Nemcem in Italijanom, pa tudi vedno pogostejše pripovedi o partizanskem nasilju in likvidacijah drugače mislečih, kar ga je prizadelo in postavilo na protirevolucionarno stran. Z veliko sreče in iznajdljivosti pa tudi poguma se je v Stari Cerkvi pri Kočevju izognil partizanski mo-

bilizaciji in se pridružil četniški enoti JVvD (Jugoslovanska vojska v domovini), ki je ostala zvesta jugoslovanski vladi v izgnanstvu. V Želimljah je doživel in preživel svoj prvi in edini vojaški spopad s partizani in se v Mostah pri Ljubljani in celo v Nemčiji uril v telegrafskih veščinah.

Božidar Trefalt podpisuje izvide svoje knjige. V Galeriji Družina v Ljubljani je v pogovoru z zgodovinarjem dr. Jožetom Dežmanom predstavil njeno vsebino.

Božo je bil med tistimi, ki so upali, da se bodo zavezniki izkrcali v Istri in skupaj z Jugoslovansko vojsko v domovini udarili po Nemcih. Vendar se to ni zgodilo.

Ko je maja leta 1945 bežal na Koroško, je s šenčurskega

polja zrl na Primskovo, kjer so bili njegovi. Tvegal je in jih po štirih letih znova videl. Zelo doživeto opisuje življenje v begunskem taborišču v Vetrinju, vrnitev v Jugoslavijo in dneve v taborišču v Kranju, na mestu,

kjer je sedaj poslopje Zavarovalnice Triglav. Če bi izpraševalcem povedal, kdo v resnici je in kaj je počel med vojno, ga ne bi bilo več med živimi. Povedal je lažno ime in preživel, tudi zapor in stradanje v škofovih zavodih v Šentvidu. V isti stavbi je bil istočasno zaprt tudi njegov oče. Spomin na šentviško ječo je bil tako strahovit, da se je šele leta 1996 vrnil na kraj svojega in očetovega trpljenja.

Ko se je 16. novembra leta 1949 vrnil s polletnega služenja vojaškega roka v Zemunu – moral bi služiti dlje, pa se je izgovoril, da je 19 mesecev kot mobiliziranec služil v nemški vojski – je bilo njegove kalvarije konec.

Do leta 1991 je molčal o svojem otroštvu in mladosti. Bal se je, da ga bo kdo odkril in se mu maščeval. Kot v nedeljo rojeni otrok je imel spet srečo! Na svobodi se je predal družini in športu in bil med tistimi, ki so postavili na noge zmagovito zgodbo o kranjskem plavanju.

Skrivaj je jokala pod odejo

Pogovorni večer v Preddvoru se je tokrat dotaknil boleče teme: grajskih, domskih, zavodskih, kakor so imenovali otroke, ki so rana leta preživljali v tamkajšnjem vzgojnem zavodu. Ivka Sodnik je k pogovoru poleg vzgojiteljice Maje Leban Ercegovič in direktorja vzgojnega zavoda Andreja Gregorača povabila tudi dve nekdanji stanovalki, ki sta iskreno spregovorili o svojem otroštvu zunaj domačega gnezda.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Zavoda, kakršen je bil v Preddvoru od leta 1954 v grajskih prostorih, danes ni več. Pred petindvajsetimi leti so po konceptualni spremembi otroke iz grajskih zidov razselili v pet stanovanjskih skupin v Kranj in Škofjo Loko, ena od skupin je leta 1996 zaživela tudi ob jezeru Črnava v Preddvoru. Skupina z enakim imenom danes sprejme osem otrok, zanje skrbijo štirje strokovni delavci, imajo tudi gospodinjo, deluje pa po načelih družinske vzgoje. Tako imajo otroci, zaradi različnih vzrokov iztrgani iz matičnih družin, boljše življenjske pogoje, v manjših skupinah pa so deležni več pozornosti in lažje rešujejo tudi njihove probleme. Če so bili včasih »grajski« za vaško okolje in za šolo, ki so jo obiskovali skupaj z domačimi otroki, precej moteči, danes v vzgojnem smislu ne

Današnji prebivalci stanovanjske skupine Črnava na nedavnem izletu v Devinu / Foto: Arhiv stanovanjske skupine Črnava

izstopajo več, so ugotovili sodgovorniki pogovornega večera. Ne le zaradi prijaznejših razmer, v katerih zdaj živijo, temveč tudi zato, ker je danes na splošno več vzgojnih izzivov, tudi med otroki iz »običajnih« družin.

O zavodskih otrocih je leta 1976 napisala knjigo njihova takratna učiteljica, sicer pa mladinska pisateljica Berta Golob. Odrasli, ki so jim odrekli ljubezen, so jih napravili surove, a tudi v teh »zavrženih srcih« so globine, v črticah odkriva pisateljica, ki je bila po besedah Ive Sodnik tudi velika avtoriteta, »zavodski«, pogosto strah in trepet ostalih šolarjev, pa so jo spoštovali. Katja in Marjana, nekdanji prebivalci zavoda, nista iz tega obdobja. Marjana je sicer prvo leto še živela v gradu, nato pa v stanovanjski skupini Črnava. Medtem ko mlajša Katja ni bila pripravljena občinstvu razkriti svoje boleče življenjske

zgodbe, je Marjana o njej odkrito spregovorila.

»V zavod sem prišla leta 1995. Prvo leto je bilo še posebej težko. Iztrgana iz domačega gnezda sem ponoči skrivaj jokala pod odejo. Pogrešala sem dom, čeprav je bil to dom brez varnosti, hrane, vode ... Mama me je puščala samo, deležna sem bila vsakršnega nasilja. V družini je vladal alkohol. Devetletna sem sama ugotovila, da bi bila zame najboljša rešitev zavod. V zavodu je bil namreč pred menoj moj starejši brat in to sem videla kot priložnost,« je pripovedovala Marjana, ki ji je v življenju (v nasprotju z mnogimi zavodskimi vrstniki) uspelo. Pozneje ji je bilo lažje, v stanovanjski skupini se je dobro znašla, izboljšal se ji je šolski uspeh, vzgojitelji so verjeli vanjo in jo usmerjali. Pravi pa, da je morala za vse, kar je danes, trdo delati. Dolgo ni opravila s travmami iz otroštva, še danes, ko je

sama mama, se spomini pogosto vrnejo. Pravi, da je bila kot otrok zelo prilagodljiva in je bila zato v okolju tudi sprejeta. Kot zavodska ni smela delati napak, zavod je borba za preživetje, je prepričana Marjana. Da jima je v življenju uspelo, pa Marjana in Katja pripisujeta tako vzgojiteljem, ki so jima kot kažipot pokazali pravo pot v življenju, a tudi lastni volji, da greš naprej, ne pa da razmišljaš, da kot zavodski tako ali tako nimaš nobene možnosti.

Odvzem otrok iz njihovih družin, pa čeprav v njih ni bilo pogojev za zdrav razvoj, je za otroke boleč, nikoli ne bomo mogli povsem razumeti, skozi kaj vse so šli ti otroci, razmišlja Andrej Gregorač, direktor Vzgojnega zavoda Kranj, v okrilju katerega deluje petstanovanjskih skupin, tudi preddvorska. V njih življenje poteka podobno družinskemu, strokovni delavci pa si prizadevajo, da bi jim omogočili varno okolje. Kot meni Maja Leban Ercegovič, jim staršev ne morejo nadomestiti, pač pa z njimi vzpostavijo odnos empatije, se jim skušajo približati, jih razumeti in ne obsojati ter biti na njihovi strani. Da so bili vzgojitelji več kot to, pa je pokazalo ganljivo srečanje nekdanjih gojenk z vzgojiteljico Majjo na pogovornem večeru.

Pogovor

Ves kraj je njihova učilnica

Maja
Ahačič

Med letošnjimi prejemniki najvišjih državnih nagrad na področju šolstva je tudi vodja Podružnične šole Podljubelj Maja Ahačič, ki so ji podelili nagrado za življenjsko delo na področju osnovnega šolstva, ki ga zaznamuje štirideset let izjemno plodnega in zavzetega pedagoškega dela.

MATEJA RANT

Od učiteljev na podružničnih šolah pogosto slišimo, da njihovo delo ni vedno lahko, zagotovo pa je neizmerno lepo. Kako vi doživljate delo na podružnični šoli?

Na podružnični šoli v Podljubelju sem začela delati prvega septembra 1980, takoj po diplomu. Šola je bila samo v pritličju, kjer je bil en prostor, v njem pa kombinirani oddelek prvega in drugega razreda s petnajstimi učenci. Takoj sem dobila občutek, da sem prišla v čudovit kraj, kjer so me lepo sprejeli tudi krajanji, ki so se zelo borili za obstoj šole. Vsi učenci so bili tudi zelo motivirani za delo in že po enem tednu sem si rekla: To je to!

Takoj po diplomu ste se znašli v kombiniranem oddelku – vas je to kaj skrbelo?

Priznam, da ni bilo enostavno. V matični šoli sem v roke dobila šop ključev in tako sem prišla v šolo, kjer sem obstala na šolskem hodniku in najprej začutila vonj po vlažnih prostorih. Potem sem poiskala takratno gospodinjko Julko Nemc, ki me je najprej seznanila, kaj vse v šoli ne deluje in bi bilo treba popraviti, a bila je zelo prijazna in delovna in sva zelo dobro sodelovali. Takoj sem navezala tudi pristen stik s starši in ostalimi krajanji in tako so nas hitro začeli vabiti na prireditve po vsem kraju, da so jih učenci popestrili s svojimi nastopi. In to, da se veliko učimo zunaj, je še danes značilnost naše šole. Imela sem tudi srečo, da je bila sem tudi mentorica Mira Kramarič, ki je vrsto let delala v kombiniranem oddelku in mi je lahko v praksi predstavila, kako poteka delo in me spodbujala. Tako sem dobila zelo dobro popotnico in nikoli nisem razmišljala, da bi šla kam drugam.

Šoli je večkrat grozilo zaprtje. S čim vam je pristojne uspele prepričati o nujnosti obstoja šole v Podljubelju?

Prelomno je bilo že leto 1987, ko se je s pomočjo tržiških tovarn obnovila celotna stavba za potrebe šole. Leta 1989 so tako v Podljubelju znova organizirali tudi oddelek tretjega in četrtega razreda, tako da zdaj že trideset let v podružnici vztraja tudi kolegica Helena Ahačič. Naslednja prelomnica je bila uvedba devetletke

Maja Ahačič / Foto: Tina Dokl

v šolskem letu 2003/04, ko smo organizirali prvi oddelek devetletke v majhni podstrešni učilnici, do katere so vodile strme, zavite stopnice. Šolska inšpekcija je zato ugotovila, da nimamo ustreznih pogojev za izvajanje programa devetletne šole, in so jo želeli zapreti. A zaposleni smo se zavedali, da bi bila to velika škoda za kraj, sploh ker so bili že od leta 1998 pripravljene tudi načrti za obnovo šole. Zato smo krajanje s tem seznanili na zboru krajanov januarja 2005. S spiskom novorojenih otrok pa smo prepričali še vodstvo šole in občine, da nam tudi učencev ne bo manjkalo. Odprtje nove šole smo dočakali 13. oktobra 2006. Od takrat se je število učencev tako povečalo, da nam je pred tremi leti zmanjkalo prostora za peti razred, zato ga otroci znova obiskujejo na matični šoli v Trziču. Ta čas imamo 51 učencev v štirih samostojnih oddelkih. Letos je prvi razred celo najbolj številen v vseh štiridesetih letih, kar sem na šoli, saj imamo kar 16 prvošolcev.

Včasih so bile razlike med matičnimi in podružničnimi šolami zelo velike, saj je za opremljanje podružnične navadno zmanjkalo denarja. Danes še občutite te razlike?

Teh razlik ni več, tudi naše učilnice so vse opremljene z e-tablami in so torej povezane s svetovnim spletom, tudi didaktično smo dobro opremljeni. Prednost podružničnih šol pa ni samo v hlastanju po modernih tehnologijah, v katerih sicer ne zaostajamo za matičnimi šolami, ampak vsi zaposleni z

zdravo pametjo ohranjamo tudi tradicionalne učne pristope. Pred dvema letoma smo recimo v pouk začeli vključevati gozdno pedagogiko. Gozd je blizu in otroci izjemno uživajo pri učenju v gozdu. Obenem nas krajanji radi povabijo k sebi domov.

Za podružnične šole na splošno velja, da ste močno vpete v življenje kraja. Vam so torej krajanji pripravljene odpreti tudi vrata svojih domačij?

Šola je del kraja in vsi domačini so pripravljene učence učiti v avtentičnem okolju, saj nam pogosto razkažejo stare predmete ali opravila, povezana s posameznimi letnimi časi. S tem pokažejo, da je šola še vedno »njihova«.

Je tako kot z otroki tudi komunikacija s starši v majhni šoli bolj osebna?

Vsekakor, za to se trudimo prek različnih oblik tako organiziranega kot neformalnega sodelovanja. Danes se krajanji ne poznajo več tako med sabo kot včasih, ker je v kraju kar nekaj priseljencev, zato je šola tudi stičišče novih poznanstev in povezovanja med starši. Šola kot povezovalni element v kraju dojemajo tudi vsakokratni predsedniki krajevne skupnosti, saj se zavedajo, da bi sicer kraj postal zgolj spalno naselje.

Starši danes pogosto opozarjajo na preobremenjenost učencev v šoli. Se tudi vi strinjate s tem, da je danes šola za otroke prevelika obremenitev?

Sama se rada pošalim, da sem šla letos štiridesetič v prvi razred. Program je res zahteven, če želiš doseči vse

cilje, vendar ima učitelj tudi avtonomijo – če imaš veliko didaktičnega in metodičnega znanja, veš, da lahko aktivnosti med poukom prilagajaš. Sama se trudim pouk organizirati tako, da se metodični in didaktični pristopi izmenjujejo in učenci sploh ne vedo, da se učijo, pouk je zelo razgiban. Delo v učilnici kombiniram s sprehodi v naravo, gibanjem na šolskem igrišču ...

Od kod torej po vašem izhaja to prepričanje, da so danes otroci preobremenjeni?

Mogoče iz tega, da je danes na voljo ogromno informacij in smo obenem vse bolj obremenjeni z odličnim uspehom oziroma nekimi superlativi, ki pa jih verjetno vsak v vsakem trenutku ne more doseči. Svoje pa prispeva še borba za točke za vpis na srednje šole. Po mojem mnenju pri tem ne bi smelo biti odločilno samo točkovanje znanja prek testov, ampak tudi osebne lastnosti.

Te so pomembne tudi pri učiteljskem poklicu, saj vam je naložena zelo odgovorna naloga, kako mladi generaciji pokazati pot v življenje, kako jih pripraviti na življenje in kako jim pokazati, da je znanje vrednota in nekaj, česar ti ne more nihče vzeti, kot je v svojem nagovoru ob podelitvi nagrad poudaril tudi premier Marjan Šarec. Kako uspešni ste po vašem danes v šolah pri tem?

Svet se tako hitro spreminja, da nisem prepričana, da so vse šole lahko tako fleksibilne, da zajamejo potrebe sodobnega časa. V tem primeru bi se moral učni

program zelo hitro spreminjati. Veščine, ki jim bodo prišle prav v tem hitro spreminjajočem se svetu, se otrokom v naši šoli trudimo približati z »veščino meseca« – to so veščine, pri katerih se urimo v komunikaciji, naključni prijaznosti, koristnem preživljanju prostega časa ... To otroke opogumlja in jim daje notranjo moč.

S strani vaših poklicnih kolegov je pogosto tudi slišati, da učiteljski poklic ni več tako cenjen kot v preteklosti. Kako je bilo z ugledom pedagoškega poklica, ko ste vi začeli poučevati?

Včasih se je zagotovo drugače gledalo na ta poklic, učitelj je imel v družbi neki položaj. Je pa tudi res, da si tak položaj vsak ustvari sam s svojim delom in pristopom, tudi sami smo odgovorni za to, tega ne smemo zanemariti. Sama z ugledom nikoli nisem imela težav, ravno zato, ker delam v podružnični šoli, ki je v kraju zelo cenjena. Zame je poklon, ko nas vabijo k sodelovanju na prireditvah zunaj šole, saj tudi to krepi naš ugled.

Za učiteljski poklic se odloča vse manj mladih. Zakaj po vašem ta poklic za mlade ni privlačen?

Verjetno tudi zaradi raznih vzgojnih težav v razredu, s katerimi se mladi ne želijo ukvarjati, saj je v to treba vložiti čas.

Kaj pa je vas navdušilo za ta poklic?

Najbrž razgibanost poklica in nenehno učenje, ki obenem omogoča nenehno osebno rast, če si pripravljen stopiti na to pot. Moraš biti pripravljen sprejeti spremembe, se nenehno učiti in rasti. Vse to ponuja ta poklic in tako ti lahko nudi tudi veliko osebnega zadovoljstva. Seveda pa je za to treba imeti veliko energije – sama jo ta čas dobivam v skupini pri Ljudski univerzi Trzič, v kateri plešemo ljudske pleske, že od nekdaj pa tudi v naravi.

Se vam bo torej po štiridesetih letih dela težko posloviti od tega poklica?

Prav nič, štirideset let se mi zdi zelo lepa doba, stvari je treba znati tudi zaključiti. Vesela sem, da imam dobre mlade sodelavce in zdaj je prišel njihov čas in jim čisto zaupam, da se bodo dobro znašli.

»Moraš biti pripravljen sprejeti spremembe, se nenehno učiti in rasti. Vse to ponuja ta poklic in tako ti lahko nudi tudi veliko osebnega zadovoljstva. Seveda pa je za to treba imeti veliko energije.«

Zanimivosti

Še »ta pravi« krčmarji

Domačija Pr' Psnak v Zgornji Radovni ima skoraj tristoletno tradicijo. Najprej je bila tu samo kmetija, nekaj let pred drugo svetovno vojno so odprli gostilno, ki neprekinjeno deluje še danes in jo vodijo generacije družine Lipovec. Ne samo da je hrana pristno domača in gostilna znana tudi po ajdovih krapih, gospodar Janko je prav tak krčmar, kot so nekdaj bili. In vam bo povedal zgodbo ...

SUZANA P. KOVAČIČ

Vklesana je letnica na lesene tramu v hiši, 1756. Lahko da je Psnakova hiša celo starejšega izvora, posest pa zagotovo, saj sedanji lastniki, družina Lipovec, hranijo dokument iz pisarne Radovljiškega gospostva iz leta 1609. Pr' Psnak imajo kar veliko različnih dokumentov in slik, nekaj je tudi izobešenih v gostilni; z veseljem ob obisku povedo kaj več o njih. Janku Lipovcu je danes žal, da pokojnega deda in očeta ni bolje poslušal, ko sta mu, ko je bil mlajši, poskušala več povedati o zgodovini domačije, ker bi danes rad več vedel.

Gostilna in šola pod isto streho

Zagotovo pa je bila to najprej kmetija, gostilno je Jankova stara mama odprla šele nekaj let pred drugo svetovno vojno, in ta neprekinjeno deluje še danes. Stara mama gostilne sicer ni mogla odpreti v domači hiši, ker so bili stropi prenizki, zakonodaja pa že takrat stroga. Tako sta z možem, Jankovim starim očetom, poleg

so ostale originalne, okna in gospodar pa nismo od takrat,« v smehu doda sedanji gospodar, ki je z ženo Tanjo gostilno prevzel leta 2002. Pri Lipovčevih, po domače pr' Psnak, se zgodovina piše že na fasadi hiše. Ohranjeni sta freski s poslikavo križanja in Višarske Marije, ki ima poleg okrasne tudi sporočilno vrednost, saj je označevala romarsko pot na Sv. Višarje. Na fasadi je obeležje, da je na tem področju v času NOB delovala relejna kurirska postaja G-8, in še eno obeležje kot zahvala in spomin na tajno hranjenje in skladiščenje dokumentov in orožja v času slovenske osamosvojitvene vojne. Kaj pa izvor hišnega imena? »Psnak je domnevno keltško ime, tako kot Krma, Tamar. Psnak naj bi po enem raziskovanju pomenilo vrana, po drugem solnica – sol za živino. Še druge izpeljanke so.«

V stari gostilni je danes verouk

Sedanji gospodar je že kot otrok spoznal tako delo na kmetiji kot v gostilni. »Starša sta šla s časom naprej. Vla-

sem gospodinjsko šolo v Poljčah, potem pa šla na delo v planinski dom Planika. Nekaj čez dvajset let sem bila stara, oskrbnica sem bila dve sezoni v letih 1957 in 1958. Z bodočim možem sva se gor spoznala, ko je iz doline s konjem nosil hrano in pijačo za Planiko. Zaljubila sva se in odpeljal me je nazaj v dolino.« V zakonu sta se rodila Janko in Milena, ki je šla za nuno, v Ljubljani je pri uršulinkah. Enkrat na teden se pripelje domov, kajti lesena hiša, v kateri je bila včasih gostilna, je še ohranjena, v njej ima Milena enkrat na teden verouk.

Bolj je uživala v strežbi kot dviganju pokrovk

Mama Ivanka je rada delala v gostilni. Sicer je bolj uživala v strežbi kot pa dviganju pokrovk v kuhinji. Domačo hrano so ponudili gostom in po pristno domači hrani je gostilna znana še danes, le ponudbo so razširili. »To smo imeli veselice prvega maja, z živo glasbo. Obiskovalci so se z vlakom pripeljali do Mojstrane, potem pa do nas prišli peš. Enkrat smo imeli najavljenih sto poštari-

O spomnih govorijo celo panjske končnice

Zanimivo osebno zgodbo ima sedanji gospodar Janko, iz časov še preden je prevzel gostilno od staršev. Ni se odločil za gostinjsko šolo, ampak se je izučil za avtomehnika. Nekaj let je delal v jese-niškem Integralu, vmes že oskrboval planinske postojanke pod Triglavom, tako kot njegov oče. Službo je pustil, potem pa kar dvanaest sezon trikrat na teden nosil v Dom na Kredarico, dvakrat na teden v Planiko in enkrat v Staničevo koč. »S sedmimi konji sem oskrboval planinske postojanke. V hribih razen lepote kaj drugega ni, vse je treba gor prinesiti, tudi dobro voljo. Ob dveh ponoči sem vstal, šel konje nahraniti, jih skupaj z očetom in stricem pravilno obremenil. Ob sedmih zjutraj sem odšel, hodil štiri, pet ur, v planinski koč vse razložil, pojedel kosilo in se vrnil v dolino. Naslednji dan pa znova. Zaključil sem leta 1995, ko je moje delo prevzel helikopter.« Kar je posebej zanimivo: vse to je upodobljeno na panjskih končnicah v domačem čebelnjaku. V dveh vrstah so poslikave, delo lokalnih slikarjev iz Gozda - Martuljka; zgornja vrsta pripoveduje o nastanku doline Radovne, življenju, delu, običajih. Naslikan je tudi sv. Ambrož, zavetnik čebelarjev. Spodnja vrsta prikazuje nošnjo pod Triglav; vključuje Jakoba Aljaža, gradnjo Doma na Kredarici, tovorjenje s konji, ljubezen na Planiki, nakladanje še pri stari Staničevi koči ...« Tudi motiv, ko je šlo sto žensk in znani fotograf Joco Žnidaršič na Triglav. Joco je stal ob strani, ko je videl, kako je konju spodrsnilo. Konj in lastnik sta se povaljala en čez drugega. Preživela sta oba, Žnidaršič pa je bil pa za posnetek Rešena nagrajen.« Janko je bil tako kot starši napreden in je že v času gradnje hiše razmišljal, da bi na »stara leta« z ženo oddajala apartmaje. A sta z urejanjem apartmajev pohitela in jih odprla že leta 1999.

Ker je življenje v Radovni lahko malce trdo, so Janku privzgojili, da je dobro imeti več želez v ognju, in se je lotil še novega posla – prevozov z gozdarskim tovornjakom ter pripravo drv.

Sprejaj Jankova mama Ivanka, vnuk Anže Lipovec in hči Natalija Pristavec, na peči pa vnučkinje Tjaša in Neža Pristavec ter Tinkara Lipovec / Foto: osebni arhiv

V nekdanji gostilni je danes verouk. / Foto: Tina Dokl

Sožitje generacij

V družini živijo medgeneracijsko in to je nekaj, kar Janko zelo ceni. »Enkrat sva z vnukom kurila pri kmečki peči in sem mu rekel, naj mami naroči treske, da jih bova pripravila za naslednji dan. In je vprašal, kaj so treske. Želim povedati, kako dragocene so modrost in izkušnje starejših. A teh ne dobiš z gledanjem televizije, ampak z osebno izkušnjo.« je poudaril. Pri Lipovčevih se medgeneracijsko sodelovanje prenaša iz roda v rod, mama Ivanka je pazila tudi pravnuke Anžeta, Tjašo, Nežo in Tinkaro. Janko pravi, da morajo v družini skupaj držati vsi člani, če ne nekaj manjka. Svoje »ta mlade« je zelo pohvalil, saj prav vsi člani prispevajo po svojih močeh. Sin Mitja poskrbi za kmetijski del, njegovo Matejo pa boste prepoznali po prijetnem nasmešku in primorskem naglasu. In če boste prišli k Psnakovim, se lahko zgodi, da vas bo postregel kateri od najmlajših članov. V strežbi se na lastno željo za kakšno uro na teden dobro znajdejo. Pristopijo h gostu, na »papirnato« tablico zapišejo naročilo, postrežejo ...

Specialiteta: ajdovi krapji

Psnakovi gostilno jemljejo kot prostor druženja. Omenjena je bila tudi v članku časopisa The New York Times

leta 2009. »Vedno si skušamo vzeti dovolj časa za goste. Bistvo gostilne je, da se pogovarjaš, da si vzameš čas in da si čas zase vzame tudi gost.« Leta 2000 so pridobili certifikat ekološke kmetije, ki ga vsako leto obnavljajo. Specialiteta kuhinje so ajdovi krapji. To sta v ajdovo testo zaviti skuta in kaša. Krape nato skuhamo, razrežemo in zabelijo z ocvirki. Za prilogo postrežejo kislo zelje ali kislo mleko. Kot sta pojasnila Janko in Tanja Lipovec, krape pripravljajo tudi na Dovjem in v Ratečah, a se načini priprave nekoliko razlikujejo. V ponudbi so še druge, večinom kmečke jedi, lokalni siri, pecivo »naše mame« ... Kot je poudaril Janko, želijo biti čim bolj samooskrbni; Janko ima dva otroka, hčer Natalijo, ki trenutno dela kot socialna delavka, a še vseeno priskoči na pomoč, in sina Mitja, ki je prevzel kmetijo. Česar ne pride-lajo doma, skušajo zagotoviti iz lokalnega okolja. In seveda, kot je že omenil, je treba iti z razvojem nekoliko naprej. Tako je bogca, ki je imel nekdaj osrednje mesto v kotu hiše, zamenjala televizija, bogec pa je dobil mesto v drugem kotu. Skladno s časom so namestili tudi električno polnilnico za goste. Prijazne postrežbe in okusne hrane pa na srečo tehnologija ne more nadomestiti. Tudi besede s krčmarjem ne.

Od leve Tanja in Janko Lipovec s snaho Matejo Frančeškin / Foto: Tina Dokl

postavila leseno hišo in odprla gostilno. Tri leta je bila pod isto streho tudi šola, kajti zime so bile hude, spluženo nič, vaški otroci pa so se morali ravno tako učiti. Ko je gostilno prevzel Jankov oče, je zakonodaja že dovoljevala, da jo preselijo v zidano hišo, kjer je še danes. »Nosilne in zunanje stene

gala sta v kmetijo, obnovila hišo. Danes hočemo spet na neki način živeti, kot so včasih, ampak za stranišče pa ni "fajn", da je "na štrbunk", kajne? Z razvojem že moraš iti vsaj malo vstric,« je prepričan Janko, ki rad pove, kako sta se spoznala starša. Spomine še boljše oživi njegova mama Ivanka: »Obiskovala

jev, celo kredit sem vzela, da sem lahko kupila jedilni pribor in vse drugo za toliko gostov, potem pa je zametlo snega in poštarjev seveda ni bilo,« se spominja Ivanka. Nekaj čisto njenega so v gostilni obdržali do današnjih dni: vsako nedeljo od prvega maja do prvega novembra cvrejo krofe.

Na robu

Zlata kletka, 1. del

Takrat še nisem pila

MILENA MIKLAVČIČ

usode

Neli sodi med tiste ženske, ki so imele zelo težko otroštvo. Za vse, kar se je hudega zgodilo, krivi mamo. V isti sapi sicer pove, da je bil oče velik slabič, a mu tega, da ni nikoli ukrepal, ni zamerila. Starejša sestra je imela Downov sindrom, bila je družinska sramota, črn madež na mamini brezhibni duši.

»Otroštva se zelo nerada spominjam. Mama je bila avtoritativna šefica, upravljala je naša življenja, odredila delo in ukazovala tako v hiši kot v delavnici. Ukvarjali smo se s plastiko. To je pomenilo, da stroji niso utihnili niti ponoči, če ni bilo drugega pri roki, sem bila pri desetih letih dežurna jaz. Ata jo je brez besed ubogal, če jo ni, ga je nahrulila

kot psa. Da bi se kdaj pogovarjali o čustvih, se objemali, rekli drug drugemu kaj lepega? Nikoli. Še slabše je bilo potem, ko se je rodila še ena sestra. Obiskovala sem že sedmi razred in še danes se spomnim, kako sram me je bilo, ko so me sošolci zafirkavali, da sta moja starša sigurno "fukala", ker imamo dojenčka. Mnogi so bili tudi radovedni, če je enaka pokveka, kot je bil Ema, starejša sestra. Mama je poskrbela, da sem redno pisala naloge (če ne drugje pa v delavnici), da sem imela vse tri obroke, obiskovala šolo z urejenimi, čistimi in zlikanimi oblačili. To pa je bilo z njene strani tudi vse.

Ko sem začela obiskovati ekonomsko srednjo šolo, sem imela vsaj na avtobusu malo časa zase. Ena ura vožnje do šole je minila kot blisk. Bila sem odlična, a zelo tiha in sramežljiva učenka. Včasih sem bila od domačega dela v delavnici, tudi nočnega, tako utrujena, da sem med poukom zasopala. Nekoč me je razredničarka poklicala v kabinet in me oštela. Med jokom sem ji razložila, zakaj, hkrati pa sem jo lepo prosila, naj me domačim ne zatoži, ker me bo mama v jezi natepla. Pobožala me je po laseh in mi obljubila, da bo še vse dobro. Še danes sem ji hvaležna za lepe besede.

Domačo nalogo sem po navadi naredila med vožnjo domov. Mama me je čakala že med vrati. Zmeraj je bila nestrpna, pogledovala je na uro in me oštevala, kje se toliko časa vlačim. V isti sapi mi je ukazala, naj pazim na mlajšo sestro ali na starejšo ali pa naj grem v delavnico. Edina korist iz tistega obdobja je bila, da sem si pridobila hitre in zelo funkcionalne delovne navade. Mlajša sestra je bila razvajena, da malo takšnih, Ema pa je imela pogosto svoje muhe. Njen spolni nagon je bil zelo močan in kadar jo je "prijemalo", je kričala nespodobnosti, da sem si mašila ušesa. Mama me je kljub moji prizadevnosti veliko zmerjala, klečala sem v kotu za razne kazni, ki jih niti nisem razumela. Nešteto krat je prišla k meni v delavnico in me pri vratih opazovala, ali delam ali "afne guncam". Če se ji je zdelo, da imam dve levi roki, je pograbila prvo stvar, ki ji je prišla pod roke in jo zalučala vame. Pogosto sem se je tako ustrašila, da sem se polulala v hlače.

S tem močenjem postelje sem imela težave že od otroštva naprej! Spala sem v eni na pol izdelani sobi pod streho. Leta in leta je ata obljubljal, da bo vanjo napeljal centralno kurjavo, a ker mu mama ni dala očitnega ukaza, tega ni storil. Če sem

morala na stranišče, sem se do spodnjega nadstropja spustila po lestvi. Ponoči nas je s svojimi kriki prebujala starejša sestra, mlajša ne, saj je tako in tako spala v spalnici staršev. Moram povedati, da smo imeli denarja več kot dovolj, če seveda to lahko sodim po znamki avtomobila, ki je stal v garaži.

Na maturantskem plesu sem se na vrat na nos zaljubila v sošolkega brata. Z dežja sem prišla pod kap, saj sem zanosila in sem se morala poročiti. V resnici sem se poroke veselila. Žiga je bil še kar prijazen, lep, postaven, igral je na harmoniko in orglice. Morda me je imel tudi on rad, ne vem. O ljubezni kot takšni nisva govorila. Njemu je bilo vseč moje telo, jaz pa sem komaj čakala, da me objame, poboža, poljubi. Da dobim od njega tisto, česar doma nisem dobila nikoli.

Nastal je cel hudič, ko so domači izvedeli za moj strašni "padec", za mojo spozabo. Mama je čisto znorela! Ko sem nekoč prišla domov, me je zagrabila za lase, povlekla na tla in me začela brcati. Bil je res čudež, da nisem splavila, saj sem bila takrat skoraj tri mesece noseča. Ko je slišala, da je Žiga iz precej premožne družine, se je malo umirila. A je dala pogoj, da se lahko poročiva, če bova živel pri nas doma. Na vrat na

nos smo čez poletje preuredili zgornje nadstropje, z zunanje strani napeljali stopnice in konec novembra sva se z že lahko vselila. V svoji romantični naivnosti sem bila prepričana, da bova živel kot srečen in zadovoljen par do konca življenja. A sem se zmotila. Mama je začela maltretirati tudi njega in ga siliti k delu. A on se ji ni pustil. Imel je prijetno službo na banki, na investicijah. Na kraj pameti mu ni padlo, da bi mi pomagal v delavnici. Prepričani med njim in mamom so se stopnjevali in prišlo je tako daleč, da sva po treh mesecih zbežala od doma in si najela manjšo sobico, v kateri sva uživala v najini zaljubljenosti. V tistem času me je Žiga oboževal, zanj sem bila kraljica, on pa moj princ. Bila sva nerazdružljiva, nosila sva enaka oblačila, jedla iz iztega kroznika, pila iz istega kozarca... Živela sva drug za drugega, brez stikov z mojimi starši. Ko je mama preštudirala situacijo in ugotovila, da ima zaradi najinega bega samo škodo, je ukazala očetu, naj naju privleče domov, da se bomo malo "pomenili".

Šla sva in naredila največjo napako v življenju! To, da sva se vdala, je imela mama za najin poraz in svojo veliko zmago! Odtlej sva dejansko živela kot hlapca! Z nikoli izpolnjeno obljubo, da bo delavnica nekoč najina, sva oba pustila službo in se zaposlila doma. Čez nekaj let so starši na skrivaj, brez moje vednosti, prepisali podjetje in hišo na mlajšo sestro. "Če ti ni kaj prav, pa spizdi!" mi je zabrusila mama.

Hudo je bilo. Zelo hudo. Oba z možem sva vzela kredit, da sva lahko kupila starejšo hišo. O tem, da nama mama kot računovodkinja več kot tri leta ni plačevala prispevkov, ne bom razlagala. Mož je imel srečo, da je lahko spet dobil službo na banki, zaradi dobrih priporočil celo še bolje plačano, kot jo je imel nekoč. Po enem letu ko sva bila na svojem, sem po nekem čudežu spet zanosila. Bila sem že prepričana, da ne bom nikoli več mati. Na smrt sem se bala, da se v mojem trebuhu razvija deklica. Kaj, če bo tudi ona podedovala Downov sindrom? Na srečo sem rodila zdravega, prečudovitega sina! Med porodniško sem doštudirala in diplomirala, zdelo se mi je, da je vse, kar je bilo hudega, za mano, da je pred menoj le še svetla in sončna prihodnost. Kako sem se motila!

Ne da bi vedela točno, kdaj, je začel mož izostajati od doma. Veliko se je ukvarjal s športom, šel je na tečaj golfa, o bančnih stvareh je predaval po različnih seminarjih. Če sem kaj rekla, mi je očital, da ga zanemarjam, da nočem iti z njim. Kako bi, ko me je doma čakal majhen otrok! Nikogar nisva imela za varstvo. Potem so ljudje začeli šepetati in mi za hrbtom kazati osle. Nekoč, ko je bil teden dni "službeno" odsoten, sva mu s sodelavko vdrli v elektronsko pošto. Šok je bil zelo hud. Za trenutek sem izgubila zavest zaradi vsega, kar sem našla. Imel je več različnih afer – in to istočasno z najmanj sedmimi ženskami!«

(Nadaljevanje prihodnjič)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Janez Čebulj med ameriškimi Indijanci

PETER COLNAR

Misijonar Janez (Ivan) Čebulj, ki se je rodil 13. oktobra 1832 v Velesovem pri Cerkljah na Gorenjskem, je imel izredne uspehe med Indijanci in priseljenci v ZDA. Med drugim je postal znan tudi kot »občudovan pešec«. Ker je bil deset let edini duhovnik ob številnih jezerih, je dostikrat pri izvrševanju opravil prehodil od šestdeset do sedemdeset milj na dan. Misijonske postaje so bile namreč raztresene na ogromnem območju.

V Ljubljani je zaključil gimnazijo in bogoslovje. Ko je leta 1855 končal bogoslovje, je bil kaplan v Poljanah in Kranju. Že kot semeniščnik se je seznanil s škofom Barago, ki ga je vabil v Ameriko, kamor je odšel leta 1859. Ko ga prišel v Sault Ste. Marie, so ga takoj poslali v Minnesota Mine, današnji Rockland,

kjer je ostal leto dni in se priučil angleščine in francoščine, da je lahko pridigal v obeh jezikih. Kasneje je govoril še več jezikov in nekaj indijanskih narečij. Vmes je bil krajši čas tudi v Evropi in Egiptu. Zaradi izredne nadarjenosti ga je škof Barago poslal na misijonske postaje v severnem Wisconsinu in Michiganu. Takrat se je naučil tudi indijansčine. Leta 1861 je šel z Barago v La Point, kjer je ostal in zgradil cerkev, ki stoji še danes. Kasneje je tudi v Superiorju zelo povečal obstoječo cerkev.

Na poti v staro domovino leta 1872 je več tednov misijonaril v indijanskem rezervatu Keshena. Drugo leto se je vrnil v indijanske misijone, od koder je na prošnje odličnih državljanov odšel v Marinette, kjer je dokončal zgradbo cerkve in osnoval

šolo s sestrami Notre Dame. Zaradi boleznih na očeh, pridobljene po zakajenih indijanskih kočah in v ostrih severnih zimah, je odšel leta 1878 v Francijo, kjer je postal župnik v neki fari v versajski škofiji.

Leta 1882 se je vrnil v Michigan in deloval v številnih misijonskih postajah: St. Ignace, Calumet, Manistique, Ironwood, Ontonagon, Iron River, Norway, Newberry, Garden Bay ... Kakor veliko misijonarjev se tudi Čebulj ni mogel ustaliti na enem mestu, kjer pa je bil, so ga njegova osebnost in njegove vrline prikupile vsem. Bil je izvrsten glasbenik in dober govornik. Zapisani so ostali osnutki njegovih predavanj, ki jih je imel v nekem pariškem klubu. Govoril je angleško, francosko, nemško, več indijanskih

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- V Podlogu pri Ljubljani se je 7. 10. 1810 rodil slovenski podjetnik in mecen Martin Hočevar. Poročil se je z Mulejevo iz Radovljice, ki je bila »marljiva, prebrisana in varčna gospodinja«. Otrok nista imela. Živela sta predvsem za izobraževalne, humanitarne in cerkvene potrebe, pri čemer pa se nista veliko ozirala na nacionalno-politično opredelitev.
- V Podgorju pri Kamniku se je 8. 10. 1826 rodil politik, pisatelj in praktični jezikoslovec Luka Svetec. Po njegovih predlogih smo Slovenci dosegli enotnost knjižnega jezika.
- V Radovljici se je 8. 10. 1866 rodil pravnik Božidar Bežek. Po prvi svetovni vojni je dobil nalogo organizirati državno pravdnitvo. Od 1919 do 1929 je bil zaposlen na Višjem deželnem sodišču v Ljubljani. Objavljal je v Slovenskem pravniku in sodeloval v društvu Pravniki.
- V Arclinu pri Vojniku se je 12. 10. 1844 rodil zdravnik, kamniški župan Maksimilijan Samec. V času njegovega županovanja je mesto precej napredovalo in spremenilo videz.

narečij, pet slovanskih jezikov, arabsko, latinsko in grško. Pesnil je v angleščini in drugih jezikih. Bil je tudi

mirovni sodnik na eni svojih misij, v postaji ob Lake Superior. Umril je 3. avgusta 1898 v Garden Bayu.

Na potovanje!

ALENKA BOLE VRABEC

Mediji so bili nedavno polni objav o bankrotu nekdanj mogočne turistične znamke Thomas Cook, ki se je začela uveljavljati v Leicesteru, mestu v srednji Angliji, v 19. stoletju. Tam pred železniško postajo na podstavku stoji v bronu Thomas Cook, oče množičnega turizma, s kovčkom ob nogah.

Thomas Cook se je leta 1808 rodil v Melbournu, v pokrajini Derbyshire. Odraščal je v skromnih razmerah, pri treh letih ostal brez očeta in pri desetih zapustil redno šolanje, ker je moral pomagati vzdrževati družino. Pri štirinajstih se je pri zapitem stricu izučil za mizarja in se izobraževal v baptistični nedeljski

šoli. Leta 1828 je postal baptistični misijonar. Bil je abstinenc, ki je videl, kako zaradi gina drsijo v propad cele družine. V želji, da bi pomagal ljudem, je 5. julija 1841 skupaj s 570 prostovoljci abstinencne akcije organiziral vožnjo z vlakom Midland Railway od Leicesterja do Loughborougha. Vožnja v tretjem razredu brez sedišča je stala en šiling. V to sta bila všteta sendvič s šunko in skodelica čaja. Cook potovanja ni organiziral, da bi zaslužil, ampak da bi povezal ljudi z ljudmi in ljudi z bogom. To je bil začetek pavšalnih potovanj. Izreden smisel za organizacijo, vizija odkrivati svet tudi nižjim slojem družbe in zaupanje v uspeh, premišljeno oglaševanje in navdušenje potnikov so bili temelj za razcvet Cookove družbe.

Leta 1845 je pripravil odmevno potovanje v Liverpool, 1846 na Škotsko ... 1855 je sledilo krožno raziskovanje Bruslja, Kölna, Heidelberga, Baden-Badna in Pariza. Leta 1861 je pripravil popotovanje v Pariz, ki so ga zmogli tudi delavci. Leta 1866 je ladja z njegovimi potniki zaplula proti Ameriki ... Glas o Cookovih potovanjih se je širil. Uveljavili so se potovalni čeki in vavčerji, ki jih je uvedel. Začeli so izhajati tudi Cookovi turistični vodiči. Prvo potovanje v Egipt leta 1869 je vodil sam. Vključevalo je tudi vožnjo po Nilu ... Leta 1872 se mu je posrečil veliki met, potovanje, ki je trajalo 222 dni ...

Drobljenec s hruškami

Za 4–6 oseb potrebujemo:
Za drobljenec: 100 g masla, 100 g mlečne čokolade, 150 g moko, 20 g kakava, 100 g sladkorja, ščepec soli, 1 žlica sladkorja v prahu

Za hruškov nadev: 1 kg hrušk, po 1 žličko nestrane lupine limete in pomaranče, 100 ml pomarančnega soka, 40 g kandiranega ingverja, 50 g trsnega sladkorja, 2 žlici vaniljevega pudinga, 4 kepice vaniljevega sladoleda, maslo za skodelice, 4 ognjevarne skodelice premera 15 cm ali 6 manjših premera 10–12 cm.

Maslo stopimo, čokolado nasekljamo. Moko, kakav, čokolado, sol in maslo zmešamo, najprej drobimo testo z metlicama za gnetenje, nato drobimo še z rokami in damo drobljenec na hladno.

Hruške olupimo, izpeščimo in jih narežemo na tenke rezine. Takoj jih potresemo z naribano lupinico in prelijemo s pomarančnim sokom. Ingver sesekljamo, ga zmešamo s sladkorjem in pudingovim praškom ter vmešamo med hruške. Zmes naj počiva pol ure.

Skodelice namažemo z maslom, naložimo vanje hruške in prekrijemo z drobljencem. Pečica naj bo ogreta na 200 stopinj Celzija. Skodelice zložimo na spodnjo rešetko, pečemo 35–40 minut. Posujemo s sladkorjem moko in ponudimo s sladoledom.

Pa dober tek!

Vaš razgled

Sušilni stroji so že lahko praktični ter v deževnih in hladnih dneh težje pogrešljivi. Vendar pa se da še v lepih jesenskih dneh perilo posušiti zunaj. Čudoviti vonj perila po soncu in vetru pač nima prave konkurence ... S. K. / Foto: Tina Dokl

Kako močan je materinski čut, lahko vidimo tudi v živalskem svetu. Osem kobil na pašniku vzrejne hiše Barbana v Globokem skrbno bdi nad osmimi letošnjimi žrebički. Ena od njih, nič manj skrbna kot druge, je celo rejnica eni od mladih kobilic; iz Lipice so jo spomladi pripeljali prav zato, da skrbi za mladičko, ki ji je ob kotitvi umrla mama. M. A. / Foto: Tina Dokl

Nove knjige (507)

Edi Šelhaus: retrospektiva

MIHA NAGLIČ

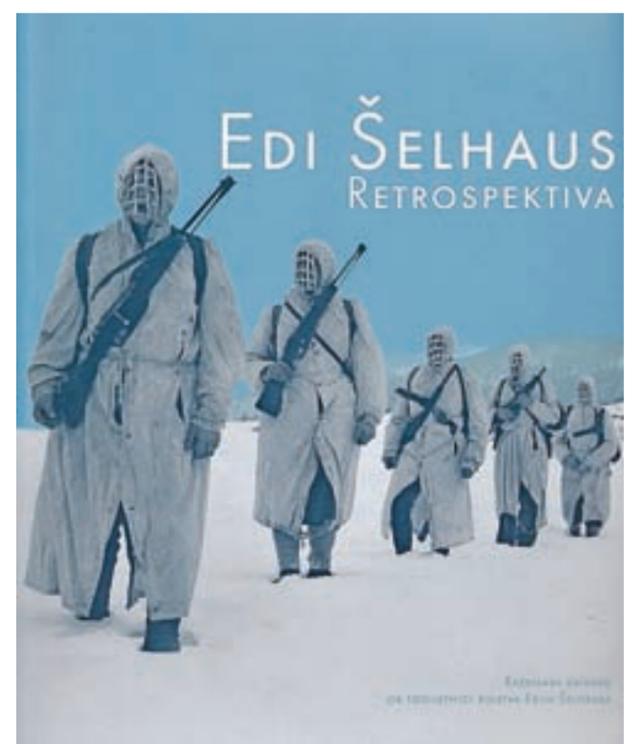
»Partizanska izvidnica v belem, fotografirana na Notranjskem leta 1944, je ena najbolj prepoznavnih fotografij Edija Šelhaus. V zasneženi pokrajini pred fotoreporterjem stoji pet v bele plašče odetih vojakov, obraze jim zakrivajo maskirne mreže. Fotografija, ki deluje nadrealistično, poseblja tišino in brezčasnost. Vojaki se v koloni premikajo po zasneženi dolini, v oči bodejo le na prsi naslonjene puške. Spokojnost zimske idile preseka realnost vojne, nevarnosti, smrti. Še po petinsedemdesetih letih fotografija opazovalca ne pušča ravnodušnega in ne brez vprašanj o Ediju

Šelhausu in njegovem fotoreporterskem opusu. Ob pregledovanju Šelhausove zbirke se kar same porajajo primerjave z znanimi velikani vojne fotografije. Posnetki zavezniških letalcev, ranjencev, brezdomcev in beguncev, ki se vračajo domov ali bežijo pred nasiljem, podoba male deklice Marice v požgani vasi Papeži ..., to je le del podob, ki nesporno pričajo o veličini Šelhausovega dela. Iz vojne bede in opustošenja se maja 1945 fotografije prelevijo v podobe sreče, zmagovalstva, veselja. Skrbno dokumentirani konec vojne, predvsem v krajih za rapalsko mejo, potrjuje fotoreporterjev instinkt za razumevanje tedanjega časa in pomena

prihajajočih dogodkov. Šelhaus, rojeni Primorec, ki je svobodo pričakal na tržaških in goriških trgih, je v prvih majskih dneh nemorno fotografiral takratno dogajanje, manifestacije in slavlja prebivalcev, zavezniške vojake in domačine z zastavicami na goriškem Travniku, proglasitev prve slovenske vlade 5. maja v Ajdovščini. Opus, nastal maja 1945, je danes izjemno vizualno pričevanje o tem, kako so konec vojne in prihod partizanov doživeli prebivalci krajev, ki so dvajset let trpeli zaradi fašizma in dvoletne nacistične okupacije. Tudi s poznejšimi fotografijami in video posnetki Šelhaus ni prenehal dokumentirati nacionalnega

boja in manifestacij za priključitev ozemlja k Jugoslaviji. Po podpisu londonskega memoranduma in s tem dokončne določitve razmejitvene linije med Jugoslavijo in Italijo se je Šelhaus preselil v Slovenijo ter začel postopno sodelovati s slovenskimi časopisnimi mediji. Sledila so desetletja fotoreporterskega dela, dokumentiranja in opisovanja tedanjega časa, fotografiranja dogodkov in pisanja knjig.« (str. 5)

Navedene besede so iz uvoda Kaje Širok, direktorice Muzeja novejšje zgodovine Slovenije. Če ste razstavo zamudili, si jo še vedno lahko ogledate v tem katalogu. Gledati Šelhaus je poučno in velik užitek.

Edi Šelhaus: retrospektiva: razstavni katalog ob 100. obletnici rojstva E. Š., uredila Jožica Šparovec, MNZS, Ljubljana, 2019, 224 strani

RAZVEDRILLO

GG

STO LET FRANCKE LESKOVAR

Čila in bistra gospa je okroglo obletnico obeležila z izidom pesniške zbirke Potovanje s soncem.

Marjana Ahačič

Društvo upokojencev Jesenice je v ponedeljek pripravilo slovesnost, na kateri so obeležili stoti rojstni dan svoje članice Francke Leskovar s Hrušice. Čili gospe so se poklonili z izdajo pesniške zbirke z naslovom Potovanje s soncem, v kateri je objavljen ciklus slavljenkinih pesmi.

Francka Leskovar je v nedeljo praznovala stoti rojstni dan. Na slovesnosti, ki so ji jo v ponedeljek pripravili v prostorih Društva upokojencev Jesenice, je postala tudi častna članica društva. / Foto: Gorazd Kavčič

Francka je zgodnjo mladost preživela na Cerkljanskem, po drugi svetovni vojni pa je s trebuhom za kruhom prišla na Gorenjsko. Zaposlila se je v bolnišnici na Golniku, kjer je spoznala moža in se nato z njim preselila na Jesenice. Naredila je šolo za medicinske sestre in nato vrsto let delala v obratni ambulanti, je povedala Franckina hči Simona, ki jo je tako kot mamu življenje

zaneslo proč od doma – živi namreč v Španiji.

Gospa Leskovar tako živi samostojno v stanovanju na Hrušici. »Organizirali smo ji malo pomoči, predvsem pa ima na Hrušici čudovite sosede, ki ji pomagajo in stojijo ob strani,« je povedala slavljenkina hči.

Kot pravi, je mama vedno izjemno zavzeta in z velikim veseljem je opravljala delo medicinske sestre, po upokojitvi pa je bila nekaj časa celo upravnica Tičarjevega doma in Erjavčeve kočice na Vršiču ter počitniškega kompleksa Društva prijateljev mladine v Novigradu.

Novinar Janko Rabič, Franckin sosed na Hrušici, ve povedati, da je vedno rada pisala in recitala svoje pesmi, zato so se tisti, ki so ji blizu, odločili, da jo ob jubileju razveselijo z izdajo pesniške zbirke.

Na slovesnosti je gospa Francka z veseljem na pamet povedala eno od njih in obljubila, da bo še pisala; njeni sokrajani se veselijo, da bo, kot pravi, kot avtorica in recitatorka še naprej sodelovala na proslavah ob krajevnem prazniku.

Gostje na slovesnosti v prostorih Društva upokojencev Jesenice, kjer sta ji med drugim voščila tudi predsednik društva Boris J. Bregant in jeseniški župan Blaž Račič, pa so jo seveda povprašali tudi po receptu za tako dolgo življenje. Preprost je, kot vedo tako kot Francka Leskovar povedati mnogi stoletniki: »Trdo sem delala pa slabo jedla.«

FOLKLORO IMAJO ŽE DESET LET

S svečano prireditvijo v dvorani Doma krajanov Šenčur Mi jo imamo ... In to že 10 let! je Folklorno društvo Šenčur obeležilo deset let delovanja.

Maša Likosar

deja o folklorni skupini je v Šenčurju tlela kar nekaj časa in pred desetimi leti je tudi vzplamtela. Snovci društva so se odločili, da interes preverijo kar z anketnimi listi in po števil-

Kozjeku, ki je ponudil delno finančno pomoč za izvedbo. Zgodovino njihovega društva so pripovedovali prek dokumentarnega filma, ki se je predvajal v ozađju, prireditve pa obogatili z igranimi prizori in nastopi. Predstavili so se tudi vsi vodje – za petje Jožica Rekar, za

Šenčurski folklorniki ohranjajo kulturno dediščino, oživljajo starejše šege, plesne in navade. / Foto: Tina Dokl

Komendski sejem postregel tudi z zabavo

Komendski kmetijski sejem vsako leto postreže s pestrim zabavnim programom. Tudi na jesenskem sejmu, ki je potekal prvi konec tedna v oktobru, ni bilo nič drugače. Skozi tri dni sejemskega dogajanja so se obiskovalce zabavale različne glasbene skupine. V petek zvečer sta nastopili skupini Calypso in Pop Design, v soboto že v popoldanskih urah Veteranska godba Mengeš, zvečer pa so ozračje razgrela člani zasedbe Ljubavnici in Ines Erbus. V nedeljo pa sta sejmsko rajanje zaključila ansambla Viharnik in Hodnir. Pestro pa je bilo že na petkovem odprtju sejma. Slovesnost so odprli člani in članice komenske godbe ter Twirling in mažoretnega kluba Komenda, nato pa so zaplesali tudi komendski folklorniki. Za dodatno popestritev pa so poskrbeli še godci Folklorne skupine Sava.

Sejmsko dogajanje so popestrile tudi komenske mažoretke. / Foto: Tina Dokl

nih odzivilih so se odločili, da ustanovijo Folklorno društvo Šenčur, kjer še danes plesalci v najzlahatnejših letih plešejo izključno zaradi ohranjanja kulturne dediščine, notranje izpopolnjenosti in veselja do plesa. Ker je v Šenčurju spomenik cesarici Mariji Tereziji, so se folkloristi odločili za oblačilno podobo z začetka 19. stoletja in izdelali za to obdobje značilna obuvala, oblačila in pokrivala.

Idejo in osnovni koncept prireditve ob desetletnici je oblikoval strokovni vodja Aleksander Sašo Zupan, s predsednico Ireno Kajzer pa sta ga predstavila tudi županu Občine Šenčur Cirilu

ljudske godce Jožef Rekar, za ples Špela in Aleksander Sašo Zupan in za glasbene priredbe, izvajane na citre, Damjana Praprotnik.

Po prireditvi so podelili še Maroltove značke in priznanja. Zlato je za več kot 15-letno delovanje na folklornem področju dobil Leon Teran, za več kot tridesetletno delovanje na folklornem področju pa sta Špela Zupan in Aleksander Sašo Zupan prejele častno Maroltovo značko in priznanje. Priznanje je šenčurskemu folklornemu društvu za uspešno delovanje podelilo tudi Združenja ljudskih in tradicijskih skupin Slovenije.

JAKA

Domača mis turizma se je vrnila iz Kitajske

V začetku septembra je v Kopru naziv mis turizma Slovenije 2019 osvojila 18-letna Gorenjka, Stela Fon iz Zgornjih Gorij in tako dobila vstopnico za svetovni izbor, ki ga je gostil Peking. V začetku tedna pa se je Stela že vrnila iz Kitajske, kjer se je 173 centimetrov visoka Gorenjka dobro odrezala. Osvojila je namreč drugo mesto med talenti oziroma postala prva spremljevalka mis turizma sveta 2019, mis talent. Predstavila se je s plesom. Zmagala je Korejka, tretja pa je bila Portugalka.

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Napredek na službenem področju bo opazen, saj boste s svojimi potezami pokazali, da ste pripravljeni sprejeti spremembe. Z dobro voljo in pozitivnim razmišljanjem boste bodrili ljudi v svoji okolici. Nekatere boste s svojimi dejanji navdihnili.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Besedno se boste spopadli z močnim sogovornikom. Še pravi trenutek se boste ustavili in popustili, saj bi nadaljnje izmenjavanje mnenj lahko naredilo več škode kot koristi. Ujeli boste pravi vlak za romantično potepanje. Komplimenti.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Na čustvenem področju boste sprejeli svojo šibkost in ubrali drugo pot. Zaradi tega ne boste prikrajšani, ravno nasprotno. Iz dane situacije boste zase potegnili največ, kar lahko. Pri finančah bo nastopil čas za vašo potezo. To bo prava smer.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Realno stanje v vaši denarnici vam bo spremenilo načrte. Primorani se boste obračati po volji drugih. Teden boste preživeli delavno, obkroženi z dobrimi idejami in posledično dobrimi rezultati. Izklopili boste čustva in začeli razmišljati o dejstvih.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Dobro se boste znašli v vlogi zaupnika, ko boste na podlagi svojih izkušenj znali svetovati pomoči potrebnemu prijatelju. Pa boste tudi vi sami potrebovali nasvet, saj boste v ljubezni nenadoma stali pred veliko odločitvijo.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Nekaj več izdatkov, kot ste pričakovali, vam bo zagrenilo dneve, ki bodo sicer potekali povsem mirno. Pozornost boste namenili svojemu telesu in poskrbeli za dobro in sveže počutje. Vaša simpatija bo očarana nad vašo zanimivo idejo.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Dobrega partnerjevega nasveta ne boste upoštevali in razmišljali boste po svoje. Tudi na ta način vam bo uspelo doseči cilj, ki ste ga imeli v mislih, le da bo trajalo malce dlje. Nova pridobitev strani vam bo olajšala vsakdanje delo.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)
Na službenem področju ne boste izžarevali tiste prave energije kot po navadi. Da bi izpolnili pričakovanja ljudi v svoji okolici, se boste še bolj potrudili. Kljub temu pa vas bo tega stanja rešil le dolg počitek, stran od vsakodnevnih obremenitev.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Dnevi bodo nabiti s čustvi in z lahkoto jih boste pokazali več, kot bi si želeli. Zgladili boste odnose in razčistili s stari zamerami. To bo tista najboljša stran vaše čustvene odprtosti, čeprav se bo komu morda zdelo, da pretiravate.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Druženje boste zamenjali s trdim delom in se prijateljem posvetili šele tedaj, ko boste zadovoljni z rezultatom. V ljubezni boste bolj akcijski in stvari boste vzeli v svoje roke. Usvojili boste znanje na področju, kjer ste si ga vedno želeli.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
V vaših mislih se bo podilo sto in eno vprašanje, ali ste svojo odločitvijo ravnali prav. Oči vam bo odprl dogodek, za katerega izveste, in v trenutku boste vedeli, pri čem ste. Prosti čas boste preživeli aktivno in brez postanka.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Teden bo bliskovito minil, saj boste zaposleni z raznimi opravili. Udeleževali se boste na umetniškem področju in delo take vrste vam bo šlo odlično od rok. Poglobili se boste v težave bližnjega in mu na vsak način hoteli pomagati.

TA JE DOBRA

Avtomat za kokakolo

Mujo gre v Ameriko in tam prvič v življenju vidi avtomat za kokakolo. Vanj vrže kovanec in pločevinka s pijačo pade ven. Vrže še enega in spet dobi kokakolo. Mujo meče kovance v avtomat in pločevinke ena za drugo padajo ven. Za njim se nabere vrsta, nakar se iz vrste zasliši: »Ja, kaj, a ti misliš ves avtomat izprazniti?«

Mujo mu samozavestno odgovori: »Dokler Mujo dobiva, Mujo igra!«

Po hrani še pijača?

Mlad zaljubljen par v restavraciji:
»Tako si sladka, da bi te kar pojedel!« reče mladenič.
»Tudi ti si sladek in tudi jaz bi te lahko kar pojedla!« reče dekle.
»Bosta povrhu še kaj spila?« ju vpraša natak.

Ravno obratno

V šoli se učijo o človeškem telesu. Učiteljica pojasni: »Človek z nogami teče, z nosom pa voha.«
Janezek se brž oglasi: »Učiteljica, pri našem atiju je pa ravno obratno: noge vohamo, iz nosa mu pa teče.«

Resnična sreča

Na zidu poročne pisarne je pisalo: »Nihče ne more vedeti, kaj je resnična sreča, dokler se ne poroči.«
Neki nesramnež je pripisal: »Potem je pa že prepozno.«

Joži, skuhaj kavo!

Janez karta s prijatelji v dnevni sobi. Naenkrat zakliče ženi v kuhinjo: »Jožiiii, hitro skuhaj kavo, dobil sem te nazaj!«

LAŽJI SUDOKU

4	7	5	9				6
1				3	7		
2	8	3	6	4			5
7		6		3	1		8
	2	4				6	1
5			8	6		9	7
3				8	6		5
		2	1				6
4				9	2	7	

Rešitev:

1	2	9	5	8	7	6	3
8	6	5	1	7	6	9	2
6	9	7	8	2	5	1	9
9	5	8	2	1	6	7	4
2	1	2	9	8	7	6	5
5	8	1	7	9	6	8	2
7	9	2	5	6	9	1	8
2	9	6	1	5	7	8	4

TEŽJI SUDOKU

1	5		4	6			
		7			2		9
		2		9		1	8
	4						2
6	1		8		9		3
7							5
	1	5		7		6	
2			9			5	
				5	6		7

Rešitev:

1	2	9	5	8	7	6	3
8	6	5	1	7	6	9	2
6	9	7	8	2	5	1	9
9	5	8	2	1	6	7	4
2	1	2	9	8	7	6	5
5	8	1	7	9	6	8	2
7	9	2	5	6	9	1	8
2	9	6	1	5	7	8	4

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

GG | IZLET// od petka, 25. oktobra, do nedelje, 27. oktobra 2019

VSakoletno težko pričakovano obiranje mandarin

Prvi dan bo odhod avtobusa z avtobusne postaje v Kranju ob 5. uri, z avtobusne postaje v Škofji Loki pa ob 5.20. Peljali se bomo proti Makarski rivieri, kjer se bomo lahko pozno popoldne kopali v morju, večerjali in prenočili.

Drugi dan se bomo odpeljali v dolino Neretve. Na plantažah nas bodo pričakali z aperitivom in suhimi figami, nato bomo uživali ob obiranju mandarin v čudovitem okolju neretvanske delte. Med vožnjo s trupicami po jezeru Kutji bomo opazovali čudovito naravo. Domačini nam bodo v restavraciji **Pri Jozotu** pripravili odlično kosilo z neretvanskimi specialitetami, pijačo in zabavo. Pozno popoldne se bomo zapeljali nazaj proti hotelu, kjer se bomo po večerji pogovorili o doživetjih pri obiranju mandarin v dolini Neretve.

Tretji dan bo po zajtrku nekaj prostega časa. V dopoldanskih urah se bomo odpeljali v **Makarsko**, eno najlepših letovišč v Dalmaciji. Sledila bo vožnja proti mestu Omiš. Ogleдали si bomo mesto in kanjon reke Cetine. Popoldne se bomo vračali proti domu. V Kranj bomo prispeli okoli polnoči.

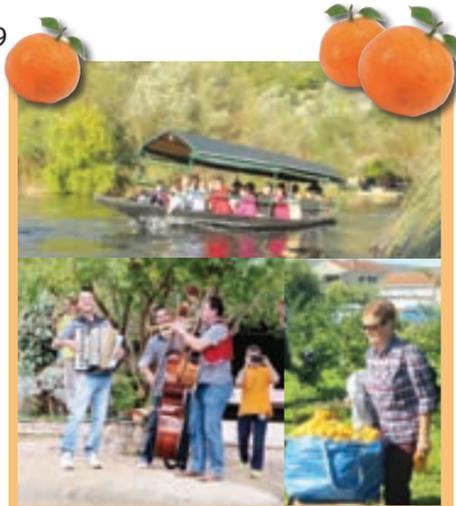
Cena izleta je samo 174 EUR na osebo.

Dolina Neretve in Makarska riviera sta oktobra najlepši, zato pohitite s prijavo!

Organizator izleta je Kompas, d. d. Prijave in rezervacije zbirajo:
v Kompassu Kranj, Slovenski trg 6, tel.: 04/201 42 61, in
v Kompassu Škofja Loka, Kapucinski trg 8, tel.: 04/511 17 70.

Ne zamudite tega nepozabnega doživetja!

Cena vključuje: prevoz s sodobnim turističnim avtobusom po programu, 2 polpenziona v dvoposteljnih sobah v hotelu z 4 zvezdicami, obiranje mandarin, **3 kg mandarin na osebo, vožnjo s trupicami po delti Neretve, odlično kosilo z neretvanskimi specialitetami in zabavo in pijačo Pri Jozotu**, ogleda po programu ter stroške vodenja in organizacije potovanja.

Doplačilo (ob prijavi): enoposteljna soba – 34 EUR za dve nočitvi

Gorenjski Glas

GORENJSKI GLAS	AM. SKLADATELJ (GEORGE)	TELESNA IZBOKLINA	PEVKA UKRADEN	RUŠA	MI, VI, ?	STAROGRŠKA SOLA	NAPAD
BENEŠKI ČOLN	2						
MATERIAL ZA STREŠNO KRITINO							
VZDRŽEVANKA, REJNICA				18			
GLASBENA ZVRST Z JAMAJKE				SILA, JAKOŠT	EMA KOZIN OPERNI SPEV		
HELEN LEWIS			PEVKA KEUC IGRALEC CRAIG			7	
FR. SKLADATELJ (CHARLES MARIE)						SL. PISEC (VAN)	PRIPADNICA ARABCEV
VARIANTA							
REKA NA TAJSKEM		19		VODNI VRTINEC UREJEVALLEC VRTA			
GORENJSKI GLAS	MOŠKI, ŽENSKI, SREDNJI	SLIKARKA KOBIČKA MESTO V ITALIJI					21
PRAVEC			5		KAREL BERVAR VALUTA V J. AFRIKI		
S TOČKO OMEJENA ČRTA							
VELEUM							

SESTAVIL: F. KALAN	VULKANIZIRAN KAVČUK	IGRALKA ANDERSON	ILOVICA	TVORBA V PANJU	KIM NOVAK	PADEC ČLANSTVA	PEŠEC (KNJIŽNO)	GORENJSKI GLAS	VELEPOSLANIŠTVO	AM. PEVKA (JOAN)	GLAVNO MESTO NORVEŠKE	NICOLE KIDMAN	ČAROVNIK	MODEL VOZILA SEAT	OSEBNI PRAZNIK	ST. JAP. PRESTOLNICA	ELITNA STRAŽA				
PRAVO-SLAVNI ŠKOF			10					LETNA GLEDALSKA KARTA					17		UGLAJEN MOŠKI ORESTES (KR. ZAPIS)	12			IMUNOST	Naš TRGOVSKI CENTER	
NIHALO								SPAKA, GROTESKA ROMUNSKI TEREK													
PAKET					OBLIKA IMENA IZABELA						VINO-GRADNIK PEVKA DEL REY					GRŠKA PRESTOLNICA		METKA ALBREHT KOMIK VODOPIVEC			
NEON			ZVAREK, PREVRETEK	VOLIČEK	MARELA, DEZNIK ŠVEDSKO SMUCISCE				1			SESTANEK PREDSTOJNIK NA UNIVERZI			PODATKI O DNEVU SIJAJ, BLIŠČ						
REKA NA HRVAŠKEM		13			DEL OBRAZA DEL FOTO-APARATA					GRŠKA MATI BOGOV PESNICA MUSER					ZLAŽO (KNJIŽNO) STARA DRŽAVA				27		
TABORJAN								FRANCOSKI PISATELJ (PAUL)						VRHNJI DEL LOBANJE		IT. NAFTNI KONCERN HOKEJIST KOPITAR				DREVESNI PANJ	
GORENJSKI GLAS	POLKROŽNI OBOK V CERKVI	MESTO V FRANCIJI PERZIJSKI DUH ZLA						KRISTUSOV TRN JAPONSKO MESTO						BLOM-DAHLOVA OPERA		24			TONE ŠKARJA POSODA ZA VINO		
REKA V ŠVICI, AAR					PALESTINA (BIB. ZAPIS) LOURDES PO NAŠE	9					SERVIRNI PLADENJ KOŠČEK SUKANCA					IZRAELSKA SKUPSCINA NIKALNICA					
NOSILNI GRADBENI ELEMENT NAD VRATI		25						ANTIČNO IME REKE GUADIANE	ANONIMNA OSEBA				16					PEVEC PESTNER	3		
KAČJI GLAS				Naš IGRALEC (DARE)					ANGLEŽEV SOSED	KRAJ V SREMU ZVOČNA NAPRAVA								POKLON			
IVO MOJZER			Naš DRAMATIK (SAŠA)	STROK. ZA ROMANISTIKO REKA V FRANCIJI										ALFRED NOBEL RIMSKI DRŽAVLJANI							
PEVEC BOWIE					23	FIN. JEZERO, ENARE PLATNENA STREHA									OŽINA NA MALAKI						
ZADNIJ, RITNIK		6			BURKEŽ (ZARG.) MESTO V MAKEDONJI				15						POJAV NA VODI LOUIS ADAMIČ						
ARENDA KANAAN KVIRITI OVARTIS WIDOR	AMERIŠKA TV VODITELJICA	JUDOVSKA MESTNA ČETR VLAŽNOST				SUMERSKA BOGINJA PLODNOSTI	JEZUS KRISTUS PO NOVI BIBLIJI	ITAL. IGRALEC (ADOLFO)								TRNEK (KNJIŽNO)	DEJSTVO, KI PODPIRA TRDITEV				
VNETJE JAJČNIKOV						26		MARKO PO DOMAČE	NACIJA				4								
PETER LANGUS				EKONOM (ZENSKA OBLIKA) POLJSKI GLODAVEC											MEDNARODNI JEZIK GLAVNI ŠTEVNIK						
RAČUNALNIŠKI POMNILNIK			11	GOLMAN, PORTIR LITIJ							MORALNA OSEBA SANJA DOLEŽAL										
OKRETNOST V GLASBI					Laž							8									
MAMILO IZ INDUSKE KONOPLE						NAJEM ZEMLJIŠČA	14								ANJA ZAVADLAV						

Nagrade: 3-krat darilni bon trgovine Baldrijan Kranj v vrednosti 20 evrov

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih poljin vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 23. oktobra 2019, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

DRUŽABNA KRONIKA

POTEP PO VOJVODINI (1)

Glasovi popotniki smo se skupaj s potovalno agencijo Alpetour odpravili v Vojvodino – na malce drugačno, bolj kulinarčno obarvano popotovanje. Bilo je prav prijetno, je na koncu marsikdo pripomnil.

Alenka Brun

Po dolgi nočni vožnji nas je pričakalo lepo jutro v Srbiji. Najprej smo se ustavili v kraju Pećinci, kjer smo si ogledali zasebni muzej kruha, ki ga je leta 1995 osnoval slikar Slobodan Jeremić -Jeremija iz svoje ljubezni do zbirateljstva in raziskovanja tematike. Muzej ima arheološko, etnografsko in likovno zbirko. Sprehodili smo se med razstavljenimi predmeti, ki so na kakršen koli način v tistih krajih povezani s kruhom, spoznavali postopek nastajanja kruha,

izvedeli, kaj je v Srbiji kruh skozi zgodovino pomenil in ob katerih priložnostih so jedli oziroma še jedo kakšen kruh. Seveda brez pijače dobrodošlice ni šlo, a tokrat ob končanem obisku. Tu smo v fotografski objektiv ujeli tudi tri nasmejane in rojstnodnevno razpoložene prijateljice in popotnice: Marinko Lončar, Žarko Satler in Breda Kenda Žigon. Praznovala je slednja: dopolnila je 79 let.

Pot smo nadaljevali do simpatične vasice Maradić, kjer smo si ogledali tako imenovano Etno hišo oziroma tipično srbsko hišo iz 19. stoletja. Prostori v hiši so ekonomično razporejeni

in takšni, kot so jih imele domačije. Nekateri delujejo, kot bi gospodar ravno odšel na polje; v vseh pa najdemo predmete, ki so stari med petdeset in dvesto leti. Šilce slivovke, koščki kruha namazani z mastjo in potreseni s papriko, so bili dober uvod v ogled in potem kosilo. Paprikaš s krompirjem in zeljno solato se je prilegel.

Srbski pravoslavni samostan Krušedol je zapuščina srednjeveške dinastije Branković. Samostan je bila naša naslednja postaja. Stoji na Fruški gori in pravi, da je njen »duhovni svetilnik«. Sledila sta vožnja v Sremske Karlovce in sprehod po mestnem jedru, ki

ga krasijo baročne palače, nastale po zaslugi odličnega trgovanja z vinom. Sremski Karlovci namreč ležijo sredi hribovitega vinorodnega področja Fruške gore in so od Novega Sada oddaljeni slabih šest kilometrov. Arhitektura zgradb je naredila vtis, še posebej pa je pritegnil pogled na pravzaprav prvo gimnazijo v Srbiji, ustanovljeno leta 1791. Za njeno barvno podobo, kombinacijo rdeče in rumene, je poskrbel leta 1891 madžarski arhitekt Gyula Partos. Še danes je gimnazija posebna, saj tam poučujejo jezike, kot so arabščina, starogrščina, celo staro cerkveno slovanščino.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Sestri Žarka Satler in Breda Kenda Žigon

Muzej kruha je plod osebne zavzetosti in raziskovanja.

Etno dobrodošlice s kruhom in papriko se ni nihče branil.

Etno hiša: kot da je tu ravnokar nekdo sedel ...

Vhod v samostan Krušedol

V zavetju sence se je dalo prenašati tudi vojvodinsko sonce.

VRTIMO GLOBUS

Gwen Stefani prejela nagrado modne ikone

Z grammyjem nagrajena pevka **Gwen Stefani (50)** bo na podelitvi People's Choice Awards prejela posebno nagrado modne ikone. »Če si zvest sam sebi in če slediš svojim strastem, se lahko zgodijo divje stvari,« je novico komentirala pevka, ki pravi, da je že kot mala deklica listala modne revije in si želela, da bi posamezne kose lahko nekoč nosila. »To je noro in bizarno. Vedno sem si mislila, da ne bom položila niti rok na ta oblačila, ki sem jih videla v reviji Vogue.«

Miley Cyrus spet zaljubljena

Pevka **Miley Cyrus (26)** je po ločitvi od moža **Liam Hemswortha** najprej tolažbo iskala pri **Kaitlynn Carter**, sedaj pa se je ogrela za avstralskega pevc

Codyja Simpsona. Ta jo je obiskal tudi v bolnišnici, kjer preboleva gripo. Pevka je bila obiska vesela in s svojimi oboževalci delila kar nekaj fotografij, na katerih se zaljubljeno stiskata, pevec pa ji je v bolnišnico prinesel tudi rože in zanjo napisal pesem.

Christina Aguilera žrtev nasilja v družini

Christina Aguilera (38), ki je bila v otroštvu žrtev nasilnega očeta, je prejela nagrado junakinja skupnosti organizacije **The Shade Tree**. »Ogabno je in na žalost se dogaja ljudem, ki jih imamo radi. Tudi jaz sem preživela nasilje,« je povedala in pozvala žrtve, naj se obrnejo na organizacije po pomoč. Christina že nekaj let pomaga žrtvam nasilja v družini.

Hčerka Kate Moss po maminih stopinjah

Sedemnajstletna hčerka slavne manekenke **Kate Moss (45)** **Lila Grace Moss-Hack** je postala obraz modne hiše **Marc Jacobs**. Mlada manekenka je že objavila prvo fotografijo, na kateri predstavlja črtalo za oči. »Še vedno nisem spretna s črtalom, toda vadim s tem, ki je precej enostaven za nanašanje in se ne razmaže,« je izdelek promovirala Lila, ki jo po besedah modnih poznavalcev čaka bleščeča kariera.

Petra Savandič z Jesenic že enajst let igra v **Pihalnem orkestru Jesenice - Kranjska Gora**, kjer je tudi podpredsednica. Začela je s flavto, zdaj pa igra tubo, ki je največje in najtežje glasbilo v orkestru in ga igrajo le redka dekleta. / Foto: Andraž Sodja

Izbira poklica je pomembna

Ena od pravic mladih je tudi izbira poklica, pri tem pa jim pridejo prav tudi izkušnje starejših, zato je bilo druženje med mladimi in starostniki Doma upokoencev Kranj ob Tednu otroka še kako zanimivo.

VILMA STANOVNIK

Kranj – V Društvu prijateljev mladine Kranj ob Tednu otroka že vrsto let pripravljajo srečanja med osnovnošolci in starostniki doma, zanimanje za letošnje druženje pa je bilo zlasti med šolarji največje doslej. Tema srečanja je bila namreč poklicna preteklost in prihodnost.

»Glede na temo smo se odločili, da na srečanje povabimo učence tretje triade, ki že razmišljajo o izbiri poklica. Nad velikim odzivom smo res presenečeni, je pa dokaz, da se mladim izbira poklica zdi res pomembna odločitev. Je pa poklicna prihodnost tudi tema naslednjega medobčinskega in nato tudi nacionalnega otroškega parlamenta. Mi želimo opozoriti, da je izbira poklica ena od otrokovih pravic, hkrati pa, da imajo otroci med šolanjem tudi dolžnosti. Zavedam se, da odločitev o poklicu za mlade

Druženje med šolarji in starostniki je vedno zanimivo, še posebno radi pa so mladi letos prisluhnili poklicnim izkušnjam starejših. / Foto: Tina Dokl

ni enostavna, zato jim gotovo koristijo različni pogovori, tudi današnji z izkušenimi starostniki,« je povedal podpredsednik Društva prijateljev mladine Kranj Franc Kržan, predsednica Jana Kovač pa je zbranim

pojasnila pravila druženja, ki se ga vsako leto veselijo tako šolarji kot starostniki. Skupaj namreč rešujejo različne naloge in se predvsem veliko pogovarjajo.

»Naredila sem gospodinjsko šolo v Šentjurju pri

Celju. Doma sem bila na Rečici ob Savinji, v Kranju pa sem prišla tako rekoč s trebuhom za kruhom in se kot kuharica najprej zaposlila v dijaškem domu v Kranju. Nato sem delala v Planiki, kjer sem bila dvajset let

vodja delavske restavracije. S svojim poklicem sem bila zelo zadovoljna, čeprav je to težek in odgovoren poklic. A če nekaj delaš z veseljem, nič ni pretežko. To rada povem tudi mladim in zato se mi zdijo takšna druženja vedno zanimiva in koristna,« je povedala Marija Šenk.

Nad druženjem so bili navdušeni tudi osnovnošolci, ki jim pred izbiro poklica koristi vsaka izkušnja. »Odločil sem se za tehnično gimnazijo, nato pa bi rad postal pilot. Upam, da ne bo težav pri vpisu, a verjamem, da bom zmogel. Rad sem prišel danes na druženje s starejšimi, saj imajo veliko izkušenj in nam znajo svetovati. Prav tako imamo v šoli dodatne ure in izpolnjujemo različne ankete, vse skupaj pa nam bo pomagalo, da se pravilno odločimo, saj si ne želimo delati tistega, kar nas ne veseli,« je povedal Jaka Lakičević, devetošolec z Osnovne šole Staneta Žagarja.

Literarna transverzala

Zgornji Tuhinj – Knjižnica Franceta Balantiča Kamnik in domačini iz krajevne skupnosti Tuhinj vabijo na tuhinjsko literarno transverzalo z naslovom Potep po Zgornjem Tuhinju, ki bo jutri, v soboto, ob enajstih dopoldne, z začetkom pred cerkvijo. Obiskovalci si bodo ogledali cerkev Marije vnebovzete, slišali zanimivosti o nekdanjem dvorcu Celjskih grofov, spoznali tamkajšnjo šolo, jezikovne posebnosti, ... V vodniku, ki ga bo prejel vsak obiskovalec, bo med drugim zapisano tudi to, katere znane osebnosti so se rodile v Zgornjem Tuhinju in okoliških vaseh.

Jutri prvi predstavi v novi gledališki sezoni

Kranjska Gora – Kulturno-prosvetno društvo Josip Lavtižar v soboto, 12. oktobra, začne novo gledališko sezono. Ob 19.30 bo na sporedu komedija Barillonova poroka v izvedbi KUD Stane Sever Ribnica pri Pohorju. Za otroke bo istega dne ob 16.30 v na ogled Mojca Pokrajculja v izvedbi Otroške gledališke skupine Farnega KD Koroška Bela. Predstavi bosta v dvorani Ljudskega doma.

Narodnik RADIO KRANJ d.o.o., Sentarjova 6, 4000 Kranj

vedno in povsod s tabo
TVOJI NAJLJUBŠI...

RADIO KRANJ 97.3
GORENJSKI megasrček

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 12. 10.
22.10 DVOJNIK
17.50, 20.00 JOKER
12.50, 16.20 KOŠARKAR NAJ BO 2
14.20 PASJI SMISEL ŽIVLJENJA 2

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 12. 10.
18.10, 20.10, 22.30 DVOJNIK
17.30, 18.40, 20.00, 21.00, 22.25 JOKER
13.50, 15.40, 17.00, 18.30 KOŠARKAR NAJ BO 2
21.10 RAMBO:
DO ZADNJE KAPLJE KRVI
16.00 AD ASTRA: POT DO ZVEZD
14.50, 19.00
PASJI SMISEL ŽIVLJENJA 2
13.40, 15.10, 16.40
TACKE NA PATRULJI, sinhro.

16.50, 20.30 PREVARANTKE NA WALL STREETU
14.00 ANGRY BIRDS FILM 2, sinhro.
14.30 LEVJI KRALJ, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 11. 10.

18.00 PREVARANTKE NA WALL STREETU
20.00 DOWNTON ABBEY

Sobota, 12. 10.

18.00 DOWNTON ABBEY
20.00 PREVARANTKE NA WALL STREETU

Nedelja, 13. 10.

18.00 PRITISK
20.00 DOWNTON ABBEY

Organizatorji filmskih predstav si pridružujejo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠKI SPORED

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

Petek, 11. oktobra
19.30 Thomas Bernhard: ZABAVA ZA BORISA (v dvorani PGK)

Sobota, 12. oktobra
10.00 Lutkovno gledališče Pupilla: ZOOPOTNIKI (v dvorani PGK)

GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA JESENICE

Petek, 11. oktobra
19.30 Nika Brgant, Sašo Dudič, Gregor Robič: FETIŠ NA PUTER

Nedelja, 13. oktobra
10.00 Gledališče Kukuc: CEPETAČEK (matineja)

Radio Triglav[®]

Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

**KOSTANOV
PIKNIK**

U NEDELO OB 11. uri
13.10. in 20.10.2019
BESNICA

KS Besnica, PGD Besnica

www.besnica.net

medijski pokrovitelj:

Gorenjski Glas

Prijateljstvo še nadgradili

Na povabilo župana Ivana Megliča je bila konec minulega tedna na obisku v občini Naklo delegacija istoimenskega poljskega mesta in občine na čelu z županom Slawomirom Napieralo.

SUZANA P. KOVAČIČ

Naklo – Prvo srečanje med delegacijama občin je bilo že leta 1999, podpis pogodbe o pobratenu pa leta 2000. Novi nakelski župan Ivan Meglič je želel prijateljstvo in sodelovanje ponovno spodbuditi in nadaljevati, za kar so v slovenskem Naklem zavezali s podpisom, ki se ga je udeležil tudi svetovalec poljskega veleposlaništva v Sloveniji Adam Sadownik. V poljski delegaciji so bili še občinski tajnik Krzysztof Kopsiszka, namestnica predsednika mestnega sveta Monika Mlynarczyk, prevajalka Izabela Chojnicka in vodja promocije Tomasz Rogacki. Gostitelj jih je povabil na srečanje z občinskimi svetniki v Bolero v Naklem, kar dvanaest nakelskih svetnikov se ga je udeležilo. V naslednjih dneh so si ogledali proizvodno Orodjarstva Knific, Biotehniški center Naklo, šolo, vrtec, krajevno knjižnico ... in tudi center za ločeno zbiranje ločenih odpadkov v Naklem na željo poljske delegacije. Popeljali so jih po znamenitostih domače občine in širše po Gorenjskem. Oba župana pričakujeta izmenjavo na področju izobraževanja, kulture in športa,

Župan Ivan Meglič (drugi z leve) s predstavniki občine in mesta Naklo nad Notecią z županom Slawomirom Napieralo (drugi z desne) / Foto: Tina Dokl

govorila sta tudi o priložnostih gospodarskih povezav. Župan Slawomir Napierala, ki je bil v letu pobratena med občinama svetnik, župan pa je deveto leto, se še dobro spominja tudi obiska Folklorne skupine Društva upokojencev Naklo na Poljskem. Poudaril je, da občina Naklo nad Notecią (Notecią je ime reke) sodeluje pri različnih evropskih projektih na področju izobraževanja in da za to iščejo partnerje. Ta poljska občina je zelo uspešna

pri pridobivanju evropskih sredstev, prejeli so tudi nagrado za porabo teh sredstev za spodbude v nizkoogljično gospodarstvo.

Občina Naklo nad Notecią ima 32 tisoč prebivalcev, od tega jih 19 tisoč živi v mestu. V vaseh prevladuje kmetijstvo, v mestu podjetništvo in tudi nekaj industrije. Turizem se je začel razvijati; nimajo visokih gora, pohvalijo pa se lahko s še divjo naravo in predvsem reko Notecią, ki jo aktivno uporabljajo

za različne vodne športe. Župan Napierala je povedal, da veliko vlagajo v športno infrastrukturo. Seveda ni pozabil na nedavno odbojarsko tekmo na evropskem prvenstvu v Ljubljani, ko so Slovenci izločili Poljake. »Povabimo slovensko mladino, odbojkarje, morda pa takrat zmagamo,« je dodal v smehu. V njihovem mestu je rojen tudi zdaj državljani sveta, pianist Rafał Blechacz, kar je odlična vizitka občine in mesta Naklo nad Notecią.

Risanje s svetlobo

V Pirčevem domu na Taboru je bila v okviru Taborskih dnevov na ogled razstava novinarja in mojstra fotografije Mirka Kunšiča.

MAŠA LIKOSAR

Podbrezje – Kulturno društvo Tabor Podbrezje je v okviru 28. Dnevov evropske kulturne dediščine tokrat že štirinajstič pripravila Taborske dneve. Letos sta zakonca Perne, predsednica Daca in njen mož Jožef Perne, k sodelovanju povabila dolgoletnega dopisnika na terenu Mirka Kunšiča. Predstavil se je z izborom trinajstih fotografij, ki prikazujejo Tabor v Podbrezjih v različnih letnih časih in vremenskih ter svetlobnih razmerah. Tabor je po avtorjevem mnenju izredno markantna točka in je zato pogosto njegov motiv. Razstavljen fotografije so delo preteklih treh let, nastajale pa so naključno, med avtorjevim raziskovanjem narave. Ob tej priložnosti je bila izdana tudi fotografska mapa avtorja razstave; ideja, teksti in oblikovanje mape pa je delo Jožefa Perneta.

Mirka Kunšiča risanje s svetlobo, kar po njegovem fotografija je, spremlja že od nekdaj. Kdaj natanko si je lahko kupil svoj prvi fotoaparata, se ne spominja. Fotografija mu je bila vedno izziv, in če je želel biti kot dopisnik na terenu aktualen, je moral trenutke ujeti v objektiv.

Rdeča nit njegovih fotografij je reporterska in foto zgodbe so še vedno prevladujoče. S članstvom v Foto klubu Tržič je dobil nov izziv – iskanje dobrih luči v pokrajinah, gorah, odsevih, kompozicijah in žlahtnosti vsega, kar nas obdaja. »Še vedno sem ponosen, da sem bil na

Triglavu, ko so razvili slovensko zastavo,« je povedal Kunšič in dodal: »Tudi povabilo v Reutersovo šolo v devetdesetih ni za odmet. Cikel reportažnih fotografij med vojno za Slovenijo s časovno oddaljenostjo samo pridobiva vrednost.«

Bolj kot razstavljanje svojega širokega fotografskega opusa je Mirku Kunšiču še vedno privlačen lov za zanimivimi izčiščenimi fotografijami, narisanimi s pravo svetlobo. »S starostjo si vedno bolj kritičen in dobrih fotografij je vedno manj,« je sklenil Mirko Kunšič.

Razstava Mirka Kunšiča je bila na ogled v času Taborskih dnevov. / Foto: Tina Dokl

Papir za pomoč živalim

Društvo za zaščito živali Kranj jutri že sedemnajstič pripravlja akcijo zbiranja starega papirja, tudi tokrat pa bo ves izkupiček namenjen za pomoč brezdomnim in zapuščenim živalim.

VILMA STANOVNIK

Kranj – V Društvu za zaščito živali Kranj jutri, v soboto, pripravljajo že 17. akcijo zbiranja starega papirja. Akcija bo potekala pred Merkurjem na Primskovem od 8. do 19. ure.

Kot sporočajo organizatorji, je akcija tudi odlična priložnost za druženje,

poleg tega pa tudi tokrat vsakega obiskovalca, še posebej tiste na štirih nogah, čaka darilce. S članicami in člani društva se boste lahko pogovorili o njihovem delu ter pravilni in odgovorni skrbi za živali.

V Društvu za zaščito živali Kranj so doslej v akcijah zbrali sedemsto ton papirja, na kar so zelo ponosni. Z

izkupičkom pokrijejo številne sterilizacije in kastracije tako mačk kot psov, predvsem lastniških v socialno šibkih okoljih, priskočijo na pomoč tudi pri finančno zahtevnejših operacijah in drugi veterinarski oskrbi, s hrano pa redno oskrbujejo tudi hraniteljice kranjskih prostoživečih mačk, ki so bile veterinarsko urejene s

pomočjo pristojnega zavetišča. Poleg tega pomagajo pri oddaji mačk in psov v nove, odgovorne domove. Letos so tako nov dom pomagali poskati 36 mačkam ter štirim psom, v vseh letih svojega delovanja kar 1146 mačkam in 72 psom. Poleg tega so letos plačali stroške za 43 sterilizacij ter 29 kastracij.

Društvo za zaščito živali Kranj je prostovoljno in neprofitno društvo. Tudi tokratno akcijo in stojnico bodo izkoristili za ozaveščanje obiskovalcev o problematiki brezdomnih živali in pomembnosti pravočasne sterilizacije in kastracije živali, predvsem mačk.

Scapinove zvijače

Bohinjska Bela – V Domu krajanov Bohinjska Bela bo jutri, v soboto, 12. oktobra, ob 19.30 gostovalo Gledališko društvo Kontrada Kanal z Molierovo komedijo Scapinove zvijače. Predstava bo za abonma in izven.

V drugo gre rado

Medvode – V nedeljo, 13. oktobra, bo ob 19.30 v Kulturnem domu Medvode premiera komedije o ljubezni do gledališča Jeana-Marieja Chevreta V drugo gre rado v režiji Dušana Mlakarja in v izvedbi Gledališča Fofité. Igrajo: Zvone Nagode, Katarina Srna, Maša Kavčič in Monika Jekler.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00, faksu 04/201 42 13 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglašev in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

KOPALNI IZLET BANOVCI: 11. 11., **TRST:** 13. 11.; **MEDŽUGORJE Z MANDARINAMI:** 26.–28. 10.; **BANOVCI:** 3.–6. 11.; **STRUNJAN:** 1.–4. 12., **MAĐZARSKA:** 3.–7. 11., **BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI:** 11.–18. 12., **BANJA VRUČICA S PIRAMIDAMI:** 22.–24. 11., **MARTINOVANJE:** 9. 11., **NOVO LETO TUHELJ:** 30. 12.–2. 1. ... www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Elegija

Radovljica – V dvorani Knjižnice A. T. Linhartar Radovljica bo v torek, 15. oktobra, ob 19.30 predstavitev romaneskne prvenca Natalije Šimunović s posebno glasbeno gostjo Ano Poljanšek Žagar. Z avtorico se bo pogovarjala Anuša Plesničar.

Praznovanje z lipicanci

Hraše – Turistično društvo Hraše vabi, da se jim pridružite v nedeljo, 13. oktobra, popoldne na kmetiji Janhar v Hrašah pri Smedniku. Tam bo pestro dogajanje z delavnicami, aktivnostmi za družine ter kmečkimi igrami potekalo od 13.30 dalje. Osrednja prireditve s kulturnim programom in nastopi lipicancev bo ob 15. uri.

Sobotno popoldne v Loškem muzeju

Škofja Loka – Jutri, v soboto, 12. oktobra, pripravljajo v Loškem muzeju Škofja Loka pestro popoldne odkrivanja evropske kulturne dediščine in tradicij za vse generacije. Od 14. do 18. ure boste na stojnicah odkrivali različne francoske jesenske tradicije, okušali francosko in slovensko tradicionalno hrano ter na igriv način raziskovali jesenske motive v zbirkah Loškega muzeja. Ob 14.30 in 16.30 bosta potekala tudi dve otroški ustvarjalni delavnici. Ob 16. uri bodo po predstavitvi nekdanjih kmečkih opravil in starega kmečkega orodja v muzejski etnološki zbirki otroci spoznali še čebelarstvo in poslikane panjske končnice. Sledilo bo barvanje motivov s panjskih končnic, ki so jih spoznali v muzejski zbirki.

Medgeneracijske prireditve

Kranj, Preddvor, Šenčur, Cerklje – V LUK – medgeneracijskem centru Kranj se bodo odvijale naslednje brezplačne aktivnosti: 14. oktobra: 8.30 – Slovenija, moja nova država – 16 let plus, 9.00 – Joga za starejše, 10.00 – Vesele urice – Španščina, 15.30 – Metoda Feldenkrais – učenje skozi gib,

17.00 – Vesele urice – Francoščina, 17.30 – Ustvarjalnica – Lonček za pisala, 18.00 – i.Vitalis vadba, 18.00 – Izkustveni ples za ženski razcvet; 15. oktobra: 16.00 – Razumem, znam slovensko – otroci 10–15 let starosti, 17.00 – Vesele urice – Nemščina, 18.00 – Vpogledi v skrivno naravo človeka, 1. del. V Preddvoru bo 15. oktobra ob 19. uri prireditve z naslovom Sporazumevanje v angleščini, v Cerkljah 14. oktobra ob 16.30 Začetni tečaj fotografije, v Šenčurju pa prav tako 14. oktobra ob 9.30 Umovadba za starejše. Obvezne so prijave na telefon 041 724 134 ali na e-naslov mck-prijava@luniverza.si.

IZLETI

Letovanje v Izoli

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na letovanje v Hotel Delfin v Izoli od 20. do 16. novembra. Za člane društva bo prevoz brezplačen. Prijavite se lahko do srede, 6. novembra, oz. do zapolnitve prostih mest. Vse druge informacije bodo člani prejeli ob prijavi v društveni pisarni.

OBVESTILA

Meritve krvnega tlaka in sladkorja v Dobju

Dobje – Društvo diabetikov Škofja Loka vabi na brezplačne meritve krvnega tlaka in sladkorja, ki bodo v soboto, 12. oktobra, potekale od 9. do 16. ure na dnevu odprtih vrat podjetja Polycorn v Dobju.

Tečaj uporabe defibrilatorja in postopkov oživljanja

Kranj – Ob svetovnem dnevu oživljanja, 16. oktobra, Rdeči križ v torek, 15. oktobra, ob 18. uri v avli Mestne knjižnice Kranj pripravlja brezplačni tečaj uporabe defibrilatorja in predstavitev temeljnih postopkov oživljanja. Člani ekipe Prve pomoči pri RKS OZ Kranj in mladi člani ekipe Prve pomoči bodo z veseljem odgovorili tudi na vaša vprašanja.

Doživeli drugo svetovno vojno ...

Kranj – Center Toplina, www.toplina.net, obvešča, da ustanovljajo skupino »II. svetovno vojno so doživeli moji starši ali stari starši«. Kako je zaznamovala mene? Ali se tega sploh zavedam? Prijave sprejemajo na janez.logar@toplina.net.

PREDSTAVE

Brezniška barufa

Breznica – Na mestu stare Šemoncove domačije na Breznici 3 se bo jutri, v soboto, 12. oktobra, ob 18. uri začela Brezniška barufa, dramsko-filmska upodobitev znamenitega brezniskega upora proti italijanskim vojakom marca 1928.

PETKOVA PRIREDITEV
Izjava: LG Tri in Lutkovna skupina Bobek
STRAH
Petek, 11. oktober 2019, ob 17.30 uri
OKC Krince krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA
Izjava: Lutkovno gledališče Pupilla
ZOOPOTNIKI
Sobota, 12. oktober 2019, ob 10. uri
Prešernovo gledališče Kranj

www.pgk.si

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE
KRINCE KRACE
Gorenjski Glas
triglav

Nagrajenci nagradne križanke **KOSTANOV PIKNIK**, objavljene v časopisu Kranjske novice v petek, 7. 9. 2019, z geslom KOSTANOV PIKNIK V BESNICI, so: 1. nagrado, bon za hrano za 3 osebe na Kostanovem pikniku 2019, prejme **Katarina Jenko** iz Kranja, 2. nagrado, bon za hrano za 2 osebi na Kostanovem pikniku 2019, prejme **Franc Ahačič** iz Cerkelj in 3. nagrado, bon za hrano za 1 osebo, prejme **Janja Albinini** iz Kroke.

Nagrajenci nagradne križanke, objavljene v časopisu Gorenjski glas dne 24. septembra 2019, z geslom **IZOBRAŽEVANJE IN KULTURA**, ki prejmejo udeležbo na izbrani kulinarčni delavnici v samostanu Mekiinje v mesecih oktobru, novembru ali decembru, so: **Bogomila Gartner** iz Železnikov, **Bernarda Polanec** z Bleda in **Mojca Kalan** iz Kranja.

Nagrajenci nagradne križanke **OBI**, objavljene v časopisu Gorenjski glas dne 27. septembra 2019 z geslom PRIPRAVLJENI NA JESEN, ki prejmejo praktično nagrado, so: **Stanka Bohinc** iz Poljan, **Milan Bolka** iz Cerkelj in **Ivanka Novak** iz Tržiča.

Nagrajencem iskreno čestitamo.

ALPETOUR
Potovalna agencija

Večni Rim in Vatikan
Papeška država Vatikan, Rim, Orvieto in Duomo
25. 10., 4 dni **od 244,00 EUR**

Martinovanja
Bela krajina, Šavrini ...
9., 16., 23. 11., 1 dan **od 48,00 EUR**

Benetke z otoki
Burano in Murano
19. 10., 1 dan **od 49,90 EUR**

Republika San Marino
26. 10., 2 dni **od 99,90 EUR**

Sarajevo
Travnik, Banjaluka
26. 10., 2 dni **od 85,00 EUR**

Salzburg in Hiša narave
26. 10., 1 dan **od 46,00 EUR**

Obiranje oljk na Krku
in jama Biserujka
26. 10., 1 dan **od 65,00 EUR**

Adventni izleti
Zagreb, Salzburg, Dunaj, Gradec s čokoladnico, Trst, München, Passau, Berchtesgaden, Verona...
od 21,00 EUR

Kranj: 04/20 13 222, Šk. Loka: 04/51 70 305, Radovljica: 04/53 20 445, Jesenice: 04/58 09 755, Domžale: 01/72 20 016, Tržič: 04/59 63 280

www.alpetour.si
Part of Arriva – a company

KRATKE NOVICE

Jeseniški hokejisti oktobra igrajo v rožnatih dresih

Jesenice – Ker je oktober mesec ozaveščanja o raku dojke, so se v HDD SIJ Acroni Jesenice odločili, da ob podpori Onkološkega inštituta Ljubljana in Europa Donna, slovenskega združenja za ozaveščanje o raku dojke, pomagajo ozaveščati širšo slovensko javnost o tej bolezni. V sklopu rožnatega oktobra bodo železarji vse tekme v oktobru odigrali v rožnatih dresih. Oktobra bo na njihovi strani na Facebooku potekala licitacija tekmovalnih rožnatih dresov, velik delež pri podpori projekta bodo imeli tudi obiskovalci domačih oktobrskih tekem, saj bodo tri evre od vsake prodane vstopnice namenili združenju Europa Donna Slovenija. Hkrati bodo vsa podjetja, ki bodo podprla akcijo, v oktobru in novembru brezplačno izpostavili na velikem zaslonu Dvorane Podmežakla.

Na tržnici tudi pražen krompir

Stražišče – Danes je drugi petek v mesecu in po tradiciji je čas tudi za Stražiško tržnico. Med 17. in 19. uro bo potekala na Baragovem trgu, poleg stalne ponudbe pa bo moč izbirati med mandarinami, pomarančami, kivijem in suhimi figami z Visa. Za ozimnico bodo ponujali tudi eko oljčno olje iz Krkavč, eko sladki krompir in eko kaki. Na tržnici bo tudi tradicionalna predstavitev lokalnih kmetij, kjer bodo tokrat za degustacijo pripravili pražen in sladki krompir. V času tržnice bo potekal tudi mini pivovarski festival. Ob 19. uri bo delavnica o plestarstvu v jesenskem času, ki jo bo vodil pletar Janez Krišelj iz Preddvora.

Modrosti in skrivnosti za ohranjanje mladosti

V priročniku boste našli nasvete o tem, kako začutiti lahkotnost bivanja, najti smisel, kako uživati v zrelih letih, se rešiti bremen in težkih nahrbtnikov preteklosti, potlačeni čustev. Knjiga vsebuje vse, kar mora človek vedeti, da bi dobro živel.

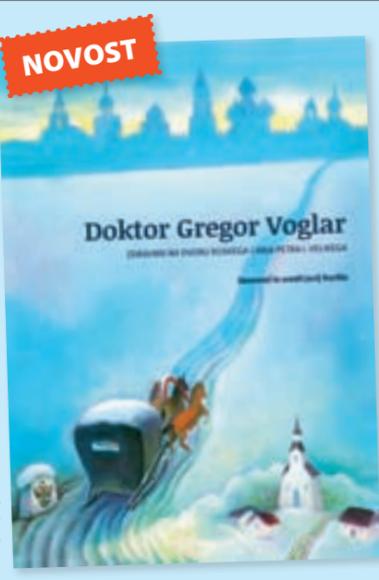
NOVOST
PONATIS

21 EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

NOVOST

Knjiga opisuje zapleteno življenjsko zgodbo našega "zdomca" od skromne naklanske hišice do mogočnih kremeljskih palač in ga obenem uvršča v takratni čas in življenjski prostor. Dr. med. Jurij Kurillo je delo zasnoval in prispeval poglavja o zgodovini evropske medicine, o Gregorju Voglarju, o "terapevtskem" postopku puščanja krvi ter o usodnih valovih kuge.

15 EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo: **za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!**

Delovni čas: **ponedeljek, torek, četrtek neprekinjeno od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.**

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

KUPIM

STANOVANJE, sem resen kupec, tel.: 070/391-822 19002667

LOKA NEPREMIČNINE

LOKA NEPREMIČNINE d.o.o.
Kapucinski trg 13, 4220 Škofja Loka
gsm: 041 675 123, tel.: 04 506 03 00
e-mail: info@loka-nepremicnine.si

FESST, d. o. o., nepremičninska družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta: info@fesst.si
Internet: www.fesst.si

domplan

Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, F: 04/20 68 701
M: 030 641 621, E: www.domplan.si
E: domplan@domplan.si

V zadovoljstvo naših strank upravljamo zanesljivo in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami. Obiščite nas na naši spletni strani: www.domplan.si

ODDAM

V ljubnem oddam dvosobno, opremljeno stanovanje samski osebi, predplačilo brez varščine, tel.: 040/389-518 19002670

HIŠE

PRODAM

V centru Kobarida prodam novo hišo, lahko služi za 3 stanovanja ali turizem, tel.: 069/648-600, popoldan 19002696

POSESTI

PRODAM

NA Kokrici prodam travnik površina 9.329 m², Aljaž, tel.: 041/582-415 19002701

MOTORNÁ VOZILA

AVTOMOBILI

KUPIM

ODKUP vozil v okvari ali poškodovanih. Avto Tojos, Tomislav Josipovič, s.p., Drušovka 23a, Kranj, tel.: 031/629-504 19002585

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

ALU platišča z zimskimi gumami M + S, 175 x 65 x 14, tel.: 040/814-779 19002706

ZAVORNE obloge – pakne, nove, za avto Ford ali Volvo, cena 45 EUR, tel.: 031/556-405 19002694

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

ODKUPIMO karambolirana vozila, vozila v okvari, slabše ohranjena in nevozna, poceni avtoleka po celi Sloveniji, Grega Meze, s.p., Čopova 1, Lesce, tel.: 040/629-675 19002593

TEHNIKA

PRODAM

ZVOČNIK JBL PRX 625 in Montarbo bas 119SA – aktivni, tel.: 041/409-904 19002665

KUPIM

ELEKTRIČNO vrvice za priključek pisalnega stroja na el. omrežje – Olympia, tel.: 040/129-972 19002677

PODARIM

BARVNI TV sprejemnik, tel.: 040/814-779 19002707

TV LG, delujoč, tel.: 041/331-397 19002662

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

ČISTO nov itison, še v embalaži, mere 330 x 195 cm, cena 50 EUR, tel.: 04/20-41-695, 040/566-332 19002685

HRASTOVE deske, 30 mm, suhe, 0,5 m³ ter več vrst elektro orodja, tel.: 04/53-38-421 19002717

ZRAČNO suh hrast 3 cm in 5 cm ter 10 plohov, 5 cm, zelo lepega javorja, tel.: 041/577-533 19002692

KUPIM

ODKUPUJEMO kostanjeve drogeve (za elektrogospodarstvo), dolžine od 9 do 11 m (tudi neobeljene), SES, d.o.o., Opekarska ul. 22, Maribor, tel.: 041/865-596 19002621

STAVBNO POHIŠTVO

KUPIM

KOSTANJEVE hlode do fi 25 cm, dolge od 4 do 8 m, in kozličke prodam, tel.: 041/632-881 19002662

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 19002587

BUKOVA in mešana drva, razžagana in z dostavo, tel.: 031/282-734 19002669

KVALITETNA suha bukova drva, sekana decembra in januarja, tel.: 031/309-747 19002708

SUHA bukova ali mešana drva, možna dostava, cena po dogovoru, tel.: 051/412-165 19002651

SUHE trske za podkurit, primerne za kamin ali centralno peč, tel.: 041/986-986 19002674

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM

2 STARINSKI omari v beli barvi, ena je knjižna, druga ima police in predal, tel.: 041/230-988 19002702

OGREVANJE, HLAJENJE

PRODAM

PEČ Gorenje 6 KW, trajnožareča, tel.: 04/25-21-248, 031/883-183 19002671

OSTALO

PRODAM

POCENI – grelne blazine za posteljo, tel.: 04/20-12-483, 040/773-232 19002676

HOBI

KUPIM

ODLIKOVANJA, medalje, značke, razglednice, kovance, bajonete, sablje, čelade, uniforme, tel.: 051/740-430 19002607

KNJIGE, PUBLIKACIJE

PRODAM

BIBLIJO s certifikatom, slovarji, lirika, kronika impresionisti, vodniki slov. gore, tel.: 040/129-972 19002678

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE različnih velikosti, motivov in oblike, ugodno prodam. Odlična nalozba, tel.: 040/567-544 19002711

STARINE

KUPIM

ODLIKOVANJA, kovance, ure, slike, značke, srebrnino, luči, kipe in drugo, tel.: 030/670-770 19002657

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kipe in drobnarije, tel.: 051/258-936 19002592

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

BOLJŠA, DRAŽJA OČALA NA RECEPT! Vrednost vašega zelenega recepta podvojimo. Optika Aleksandra, Qlandia, pogoj na www.optika-aleksandra.si. Kličite brezplačno 080 1331 19002207

LOTO

Rezultati 81. kroga – 9. oktobra 2019
2, 17, 18, 23, 24, 30, 39 in 28

Lotto PLUS: **7, 12, 15, 32, 35, 37, 39 in 6**
Lotko: **7 5 6 0 4 8**

Sklad 82. kroga za Sedmico: **500.000 EUR**
Sklad 82. kroga za PLUS: **1.620.000 EUR**
Sklad 82. kroga za Lotko: **100.000 EUR**

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

MEDIACIJSKA HIŠA

040 298 389 in 041 619 281

www.pravni-institut.si
info@pravni-institut.si

INŠTITUT ZA PRAVO VSKADANEGA ŽIVLJENJA, STRITARJEVA UL. 7, KRANJ

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

KOTEL za žganjekuho, cepilec drv in mlin za žito, tel.: 041/285-856 19002687

PLUG enobrazdni, trotočkovni priključek in manjši komat za konja, ugodno, tel.: 041/758-972 19002673

RAHLJALNIK – kultivator za traktor z ježem širine 2,20 m in industrijske šivalne stroje, tel.: 031/887-484 19002660

V AGROIZBIRI Prosen v Čirčah vam ugodno nudimo sedeže, LED-žaromete in luči, antifriz, olja, filtre in rezervne dele. Agroizbira Kranj, d.o.o., Smladniška cesta 17, Kranj, tel.: 04/23-24-802 19002712

V AGROIZBIRI Prosen v Čirčah vam po AKCIJSKIH cenah nudimo akumulatorje Topla, Krpan. Dodaten popust ob vračilu starega. Agroizbira Kranj, d.o.o., Smladniška cesta 17, Kranj, tel.: 04/23-24-802 19002713

KUPIM

GREBEN ali rotacijsko koso za Muta Gorenje, okrogel priključek, tel.: 041/758-958 19002690

TRAKTOR in plug IMT, tel.: 031/445-956 19002659

TRAKTOR, kiper prikolico in mini bager, tel.: 031/500-933 19002606

PRIDELKI

PRODAM

3 ha 3. košnje - travnik, Otoče, tel.: 031/505-087 19002691

50 kock otave, eko pridelava, sušeno v kozolcu, tel.: 04/58-01-769, 041/516-804 19002700

DOMAČI česen, tel.: 031/432-299 19002715

JEČMEN, suhe smrekove deske, 25 in 20 mm, trak. škropilnico Rau 340 lit., 2 obračalni plug, tel.: 041/894-493 19002720

KORUZO za siliranje, na njivi, 0,70 ha, okolica Kranja, cena za celo njivo je 320 EUR, tel.: 040/383-733 19002679

KROMPIR, jedilni, bel in rdeč, in buče, tel.: 031/225-062 19002675

KROMPIR desire, rdeč – 30 kg vreča = 10 EUR, okolica Preddvora, tel.: 041/293-627 19002709

SENO, otavo in pšenično slamo v kockah, tel.: 031/309-747 19002705

VINO cviček, možna dostava, tel.: 031/206-874, Tone 19002661

ZELJE, varaždinsko, lahko naribano, in jedilni krompir, tel.: 041/378-911 19002697

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

20 KOKOŠI, stare leto dni, cena po dogovoru, tel.: 068/191-126 19002722

BIKCA ČB, starega 7 dni, tel.: 041/393-955 19002695

BIKCA simentalca CK, starega 15 mesecev, za meso ali nadaljnjo rejo, tel.: 030/652-440 19002714

BURSKEGA kozla, starega 20 mesecev, s papirji, in kozlička, starega 3 mesece, tel.: 031/652-451 19002664

KOKOŠI nesnice, grahaste, že nesejo, prosta reja, domače, tel.: 041/632-881 19002680

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, črne in grahaste pred nesnostjo in KG beli piščanci za dopitanje. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 19002590

KOZE in kozličke – lepe, in letošnje peteline, tel.: 041/632-881 19002681

KRAVO s prvim teletom, tel.: 041/316-617 19002723

KUNCE, samce in samice, mešance, tel.: 031/309-747 19002710

MLADE zagorske purane, rase in kokoši svilenke, tel.: 051/365-442 19002688

NESNICE – rjave, grahaste, črne pred nesnostjo, brezplačna dostava po celotni Sloveniji, Vzreja nesnic Tibaut Svatina Vanja, Babinci 49, 9240 Ljutomer, tel.: 02/58-21-401 19001941

PRAŠIČA za zakol, domača krma, tel.: 041/892-162 19002666

PRAŠIČA za zakol, težkega 180 kg, domača krma, tel.: 031/497-567 19002698

PURANE za zakol, domače, v modri in bronasti barvi ali pa za nadaljnjo rejo, tel.: 041/632-881 19002683

TELIČKO simentalco, staro 10 dni, tel.: 041/322-340 19002686

TELIČKO simentalco, staro 14 dni, Gorenja vas, tel.: 04/51-81-447, 031/299-952 19002699

TELIČKO simentalco, oče limuzin, stara 14 dni, tel.: 031/803-521 19002718

KUPIM

BIKCA simentalca, starega 10 dni, enega ali dva, tel.: 031/611-159 19002693

BIKCA mesne pasme, starega 10 dni, tel.: 041/293-776 19002716

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in teličke. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081 19002589

TELICO simentalco, pašno, brejo 8,5 meseca, tel.: 031/611-147 19002703

OSTALO

PRODAM

50 KOCK lepega sena in 1 m³ lepih plohov ter malo rabljen pralni stroj, tel.: 031/505-015 19002721

PŠENIČNO slamo, rezano, velike bale, tel.: 031/504-509 19002719

ULEŽAN hlevski gnoj, tel.: 030/661-969 19002672

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

IŠČEM vozika kombija (upokojenca) za nočno dostavo – časopis. Robert Šmid, s.p., Posavec 137, Podnart, tel.: 041/710-698 19002684

IŠČEMO osebo z osnovnim tehničnim znanjem za pomoč v delavnici v času jesenske menjave pnevmatik. Možnost kasnejše redne zaposlitve. Boltez, d.o.o., C. Staneta Žagarja 58c, Kranj, tel.: 041/647-509 19002653

IŠČEM

DUO Rolo išče delo na zabavah, obletnicah z domačo in zabavno glasbo, tel.: 041/741-355 19002446

IŠČEM DELO – kuhinjska pomočnica, sobarica, čistilka, čiščenje hiš, tel.: 040/967-331 19002704

IŠČEM zaposlitev – voznik C- in E-kategorije, za vožnjo prekucnika, po Sloveniji, tel.: 040/389-518 19002668

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 19002588

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d.o.o., Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838 19002594

BELJENJE in glajenje sten, barvanje fasad, napuščev, ograj, nadstreškov, sanacijo plesni, dekorativne omete in opleske vam nudi Pavec Ivan, s.p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 19002445

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53a, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 19002591

LEARD, d.o.o., Pivka 11, Naklo nudi mo zaključna gradbena dela, urejanje dvorišč ter fasaderska dela, adaptacije stanovanj in hiš, suhomonataža Knauf, dimniki, škarpe, ometi, izkopji ..., tel.: 041/583-163 19002595

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 19002256

TESNENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 19002586

RAZNO

PRODAM

CIRKULAR 1 F za žaganje drv, kovinski regal 170 x 75 x 30, komplet za kapljično zalivanje, tel.: 041/858-149 19002689

STARE slike in novo komodo Š 90, V 90, G 40 cm, tel.: 040/705-145 19002683

IŠČEM

ČE podarite stare računalnike, mobilne telefone, akumulatorje, pipe ..., pokličite tel.: 030/637-534 19002654

PREKLIC

Spodaj podpisana preklicujeva svojo navedbo v članku Odgovor glede pooblastila, ki ga je prejel g. Jakob Por od člana, ki se ni mogel udeležiti glasovanja. Sporočava, da je bilo pooblastilo, ki ga je g. Jakob Por prejel, veljavno, ker Uradni list RS št. 74/15 še ni v veljavi, saj AS Podhom še ni registrirana po tem zakonu (to je ZAGRŠ). Za napako se vsem opravičujeva.

Milena Dežman in Janko Maček

DENIS

Radi te imamo, vedno boš z nami v naših srcih.

Hvala vsem!

Njegovi najdražji

V 84. letu se je nepričakovano za vedno poslovil naš dragi mož, oče in brat

ING. FRANC ŠIFRER

iz Kranja

Pogreb bo v petek, 11. oktobra 2019, ob 15. uri na Mestnem pokopališču v Kranju. Žara bo na dan pogreba od 11. ure dalje v poslovilni vežici. Po pogrebu bo žalna maša v Župnijski cerkvi sv. Modesta na Zlatem polju.

Njegovi bližnji

ZAHVALA

V petek, 4. oktobra, smo se poslovili od

ZVONKA JELINIČA

iz Dašnice v Železnikih

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom za podarjeno cvetje, sveče, svete maše in denarno pomoč.

Žalujoci: žena Antonija, hči Brigita, sin Zvone, snaha Mojca, vnuki in pravnuk

Ko tvoje zaželimo si bližine,
gremo tja v ta mirni kraj tišine.
Tam srce se tiho zjoče,
saj verjeti noče,
da te več med nami ni ...

ZAHVALA

V 91. letu nas je zapustila draga mama, stara mama, prababica, sestra, teta, tašča, sestrična in svakinja

DOROTEJA BOŠTIC

z Zgornjega Brnika

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in svete maše. Hvala vsem, ki ste se udeležili pogreba in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Zahvaljujemo se duhovniku g. Jerneju Marenku ter Cerkevemu pevskemu zboru Andreja Vavkna za lepo opravljen pogrebni obred. Hvala dr. Osolnikovi in osebju Oddelka 100 za pomoč v zadnjih dneh ter pogrebni službi Pogrebnik Dvorje. Hvala tudi vsem ostalim za pomoč in podporo.

Žalujoci: hči Marta, sin Janez in brat Lojze z družinami, vnuki in pravnuki
Zgornji Brnik, Glinje, Repnje, oktober 2019

Ni slovo, ko srce zastane,
in ni slovo, kar v srcu ostane,
slovo je, ko pozabiš.

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož in ata

JANEZ PERNUŠ

po domače Vidmarjev z Zgornje Bele

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem, znancem, sodelavcem, njegovim nekdanjim sodelavcem iz Elektra Gorenjske, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče, maše ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvala tudi g. župniku Pavlu Okolišu za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem kvarteta Ultima, Pihalnemu orkestru Tržič, pogrebni službi Navček, DU Predvor in ge. Agati Jekovec.

Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: žena Ela, hči Jana in sin Danilo z družinama

ZAHVALA

V 75. letu starosti nas je mnogo prekmalu zapustil dragi mož, oče, stari ata, pradedek, brat in stric

IVAN ROZMAN

po domače Bidetov Ivan iz Zgornjih Dupelj

Iskrena hvala za izkazano spoštovanje, pomoč in izrečena sožalja, darovane sveče, cvetje in maše. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti in nam izrekli besede tolažbe. Posebna zahvala tistim, ki ste Ivana spremljali ob njegovi boleznih.

Žalujoci vsi njegovi

ZAHVALA

V 96. letu starosti se je poslovila naša draga mama, babica, prababica, tašča, sestra in teta

MILENA VALJAVEC

roj. Pušavec

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče. Zahvala župniku Eriku Šviglju, pevcem, pogrebni službi Navček in pogrebni službi Komunala Kranj. Zahvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni
Struževo, 4. oktobra 2019

ANKETA

Darujejo po
zmožnostih

MAŠA LIKOSAR

Deček Kris, za katerega je Slovenija v šestih dneh zbrala rekordnih 3,9 milijona evrov, je postal sinonim za dobrodelnost in dokaz, da Slovenci znamo stopiti skupaj. Mimo doče smo povprašali, ali zapajo dobrodelnim organizacijam in koliko so pripravljene darovati. / Foto: Tina Dokl

Alenka Aljančič, Mlaka:

Organizacije vzbujajo mešane občutke, saj nemalokrat slišimo, da si darovani denar neupravičeno prilastijo. Darovane stvari raje osebno izročim, saj tako res vem, da jih je prejel tisti, ki jih potrebuje.

Nataša Jerkovič, Brnik:

Država bi morala generalno urediti take primere, ne pa da se ljudje ukvarjamo z njimi. Kris naj dobi toliko denarja, kot ga potrebuje za zdravljenje, ostalo pa naj namenijo drugim pomoči potrebnim.

Pavla Kristanc, Srednja vas:

Slovenci smo dokazali, da znamo stopiti skupaj, ko je treba pomagati. Zbrali smo ogromno, a mislim, da Kris ne bo dobil vsega denarja, ampak bo marsikdo pristavil svoj lonček, kar ni pošteno.

Rijka Droždek, Kranj:

V tej akciji se je izkazalo, da smo nadpovprečno dobrodelni, a verjetno zato, ker se nam je Kris zasmilil. V primeru Gala, ki ni bil odmeven, pa organizacije niso dokazale, da so vredne zaupanja.

Fani Vreg, Duplje:

Darujejo po svojih zmožnostih, se mi pa zdi, da tisti, ki imajo manjše prihodke, darujejo več kot tisti, ki so finančno bolj podprti. Presenečena sem, da smo toliko zbrali, a očitno je možno.

Najlepši Peternelov žrebiček

Na nedavnem vzrejnem pregledu v Lipici so za najlepšega izbrali žrebička iz vzrejne hiše Barbana.

MARJANA AHAČIČ

Globoko – Prejšnji konec tedna je Združenje rejcev lipicanca Slovenije v Lipici pripravilo vzrejni pregled, na katerem so se predstavili najboljši lipicanski žrebički, ki so letos prišli na svet pri zasebnih rejcih v Sloveniji, obenem pa so pred strokovno komisijo stopile najlepše lipicanske kobile in žrebci iz zasebne reje. Že drugo leto zapored je najboljši žrebiček prišel iz vzrejne hiše Barbana družine Peternel iz Globokega pri Mošnjah.

»Zelo smo ponosni na to, da najboljši žrebiček že drugo leto zapored prihaja iz naše hiše, s tem da je ena od kobilic dosegla drugo mesto na tekmovanju. Že več let smo v vrhu, kar pomeni potrditev, da vemo, kako je treba delati s konji,« je povedal Janez Peternel, ki je prejšnji konec tedna v Lipico odpeljal osem kobil z

Družina Peternel, Nina, Janez in sin Primož, ter radovljiški župan Ciril Globočnik ob žrebičku, ki je bil izbran za najlepšega na nedavnem vzrejnem pregledu v Lipici. / Foto: Tina Dokl.

žrebeti. Na kmetiji družine Peternel v Globokem se sicer z rejo lipicancev ukvarjajo že 25 let. Ime Barbana je vzrejna hiša dobila po njihovi prvi kobili Barbani, ki so jo kupili leta 1994 in

jim je dala prve tri potomce. Danes njihova čreda šteje štirideset konj, od tega je 13 plemenskih kobil, šest delovnih kastratov, letos pa imajo osem žrebet. Peternelovi so se že dogovorili,

da jih gre nekaj na Nizozemsko, v teku so tudi pogovori z ruskimi in ameriškimi kupci. »Lipicanci so trenutno v svetu bistveno bolj cenjeni kot doma,« ugotavlja Peternel.

Študentske krvodajalske akcije po Gorenjskem

Kranj – Začela se je študentska krvodajalska akcija Častim 1/2 litra. Na Gorenjskem bodo odvzeli 17. oktobra v dvorani Prošporta v Stražišču v organizaciji Kluba študentov Kranj, 18. oktobra na Jesenicah v organizaciji Kluba jeseniških študentov in 28. oktobra v Škofji Loki v organizaciji Kluba škofjeloških študentov.

Odprtje pokritega nogometnega igrišča

Velesovo – Danes ob 16. uri bo v Nogometnem centru Velesovo potekalo odprtje in blagoslov pokritega nogometnega šotora. Po predaji objekta, ki ga bo namenu predal cerkljanski župan Franc Čebulj, se bodo med seboj pomerili tudi najmlajši nogometaši. V kulturnem programu pa bo sodelovala cerkljanska godba.

Kmalu končna delitev
stečajne mase SHP-ja

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Stečajni postopek Slovenske hranilnice in posojilnice (SHP) Kranj, ki se je začel pred sedemnajstimi leti, se vendarle približuje koncu. Potem ko se je v tem postopku končal še zadnji gospodarski spor in je sodišče dalo stečajnemu upravitelju

soglasje za plačilo 4263 evrov tožečima strankama, je bila odpravljena še zadnja ovira za pripravo končne delitve stečajne mase. Stečajni upravitelj Andrej Toš je napovedal, da bo predlog končne delitve posredoval sodišču še ta mesec. V stečajni masi je bilo na dan 30. junij nekaj manj kot 262 tisoč evrov.

Hodili in tekli bodo tudi za dober namen

Kranj – Jutri, v soboto, bo v Kranju potekal tretji Tek za Kranj – Memorial Vincenca Drakslerja. Organizatorji Županovega teka ter Teka za Kranj so se namreč letos odločili, da združijo moči ter pripravijo dobrodelno rekreativno tekaško prireditev. Dogodek je posvečen lani preminulemu velikemu kranjskemu dobrotniku Vincencu Drakslerju. Tudi tokrat bo del zbranih sredstev namenjen zaposlovanju težje zaposljivih oseb in financiranju vadin mladim športnikom. Tekachi se bodo preizkusili na krožni trasi, ki bo potekala mimo Prešernovega gaja, čez kanjon Kokre in po kranjskih ulicah do vodnjaka v starem mestnem jedru. Teklo se bo na 3,3 in 10 kilometrov (start ob 12. uri), najmlajši pa se bodo lahko preizkusili na Krančkovem otroškem teku (ob 11.30). Ob 10. uri bo tudi Pohod Vincenca Drakslerja po skritih koticah Kranja. Zaključek prireditve bo ob 13.30 s podelitvijo in družabno-zabavnim programom, bo potekal na vrtu gradu Khislstein. Natančnejši program dogodka ter druge zanimive informacije, povezane s tekom, si lahko ogledate na spletni strani www.tekazakranj.si.

Konec tedna zapora križišča v Britofu

Kranj – Od jutri od 7. ure do nedelje do 19. ure bo potekala preplastitev glavnih cest v Britofu. V času del bo na cesti Preddvor–Kranj popolnoma zaprto glavno križišče v Britofu. V času popolne zapore križišča bo obvoz možen po cesti Visoko–Šenčur–Britof–Kranj–Kokrica–Predoslje in v obratni smeri. Obvozi bodo označeni s prepisano prometno signalizacijo na vseh križiščih v skladu s prejetimi dovoljenji za zaporo cest. »Kljub temu da zaradi izvedbe del ob koncu tedna ne pričakujemo večjih zastojev, voznike vseeno pozivamo k strpnosti, predvsem pa k pozornemu spremljanju spremenjene prometne signalizacije,« svetujejo na kranjski občini.

Petru Handkeju Nobelova nagrada

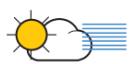
Kranj – Nobelov nagradenec za literaturo za leto 2019 je avstrijski pisatelj Peter Handke, ki je nekoliko tudi Slovenec, saj se je rodil leta 1942 v Grebinju na Koroškem kot sin Slovenke in avstrijskega Korošca. Leta 1966 je izdal romaneskni prvenec Sršeni. V več kot petdesetih letih je ustvaril veliko število del v različnih žanrih in se po drugi svetovni vojni uveljavil kot eden najplivnejših pisateljev v Evropi. Je avtor romanov, esejev, dramskih del in scenarijev. Prevedel je več del slovenskih pisateljev v nemščino. Od leta 1990 živi v Franciji v Chavillu pri Parizu.

vremenska napoved

Danes in jutri bo pretežno jasno in spet topleje. Zjutraj se bo po kotlinah in dolinah zadrževala megla. Jutri bo pihal jugozahodnik. V nedeljo se bo na zahodu pooblačilo, drugje bo še razmeroma sončno. Še bo pihal jugozahodnik.

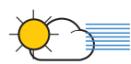
Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

4/18 °C

SOBOTA

3/20 °C

NEDELJA

6/20 °C

